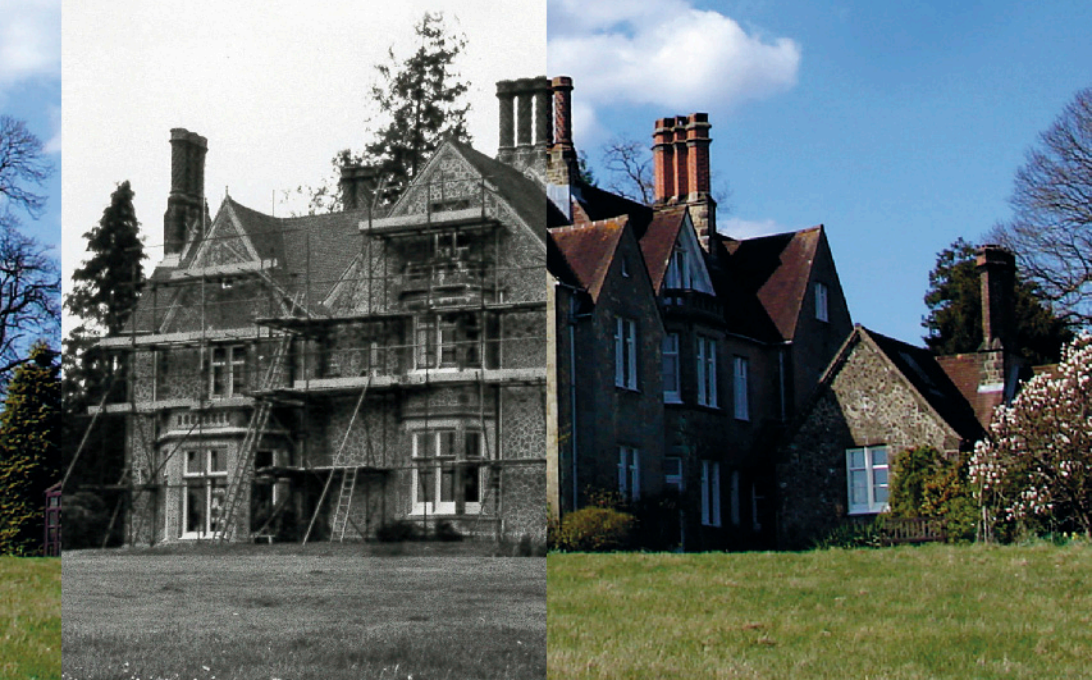

จอร์จ ซาร์ป

จิตตวิเวก

ก่อกำเนิด

จิตตวิเวก

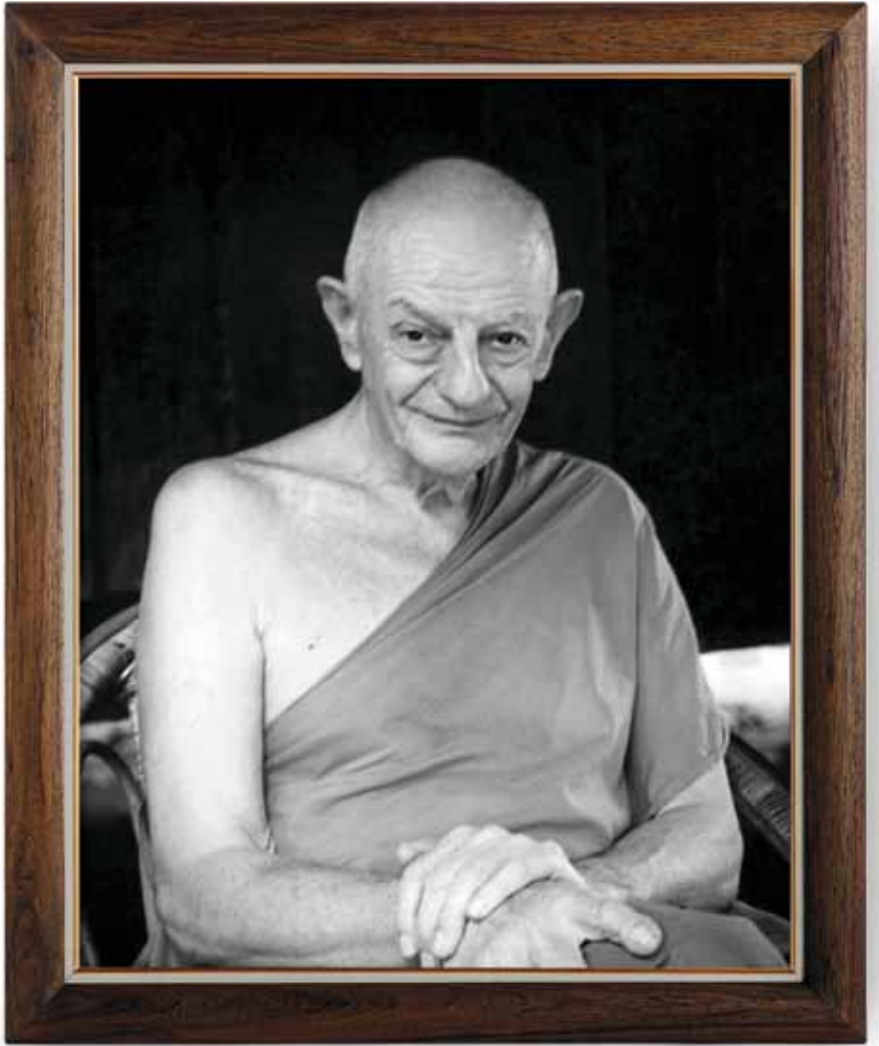
ก่อน-กว่า

จอร์จ ซาร์ป เขียน

ปิยะภา รั้วพิทักษ์ II Pa

ลัดดา คุณศรีพิทักษ์ เรียบเรียง

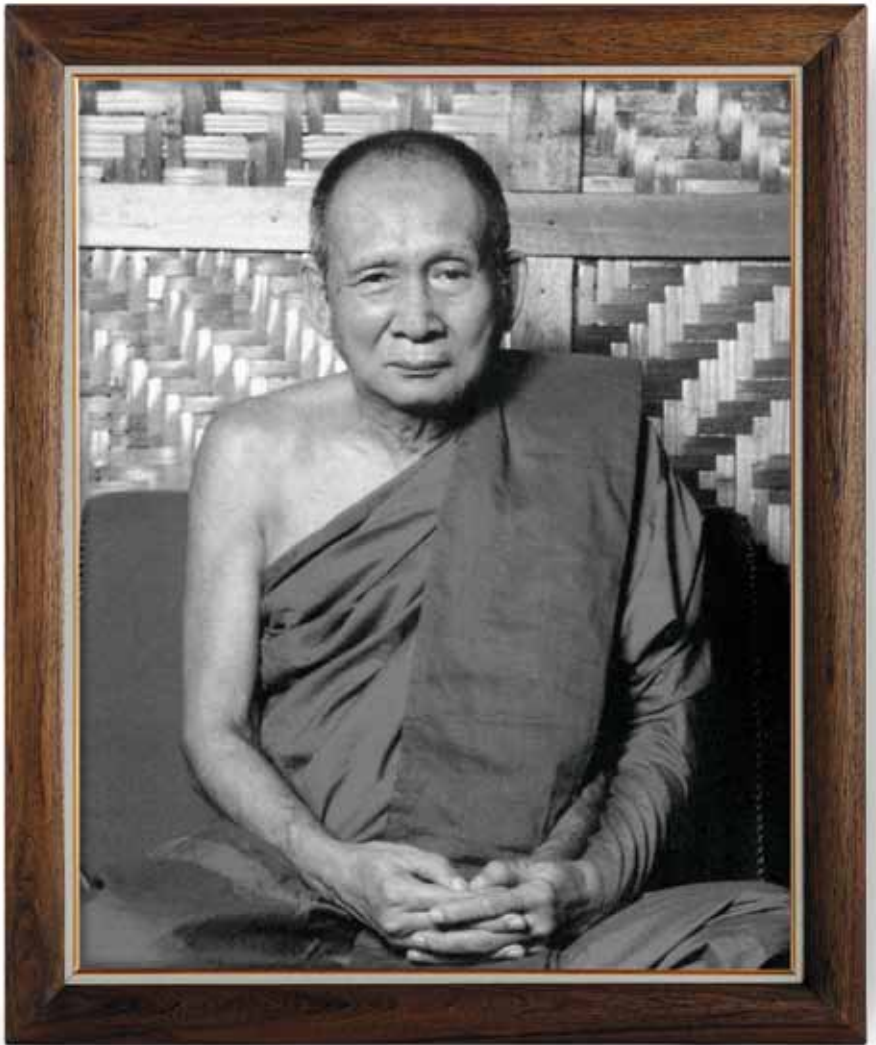
รูปภาพพระมหากษัตริย์
เรียงตามลำดับที่ผู้เขียนเริ่มติดต่อด้วย
ยกเว้นอดีตพระกบิลวัฑฒ

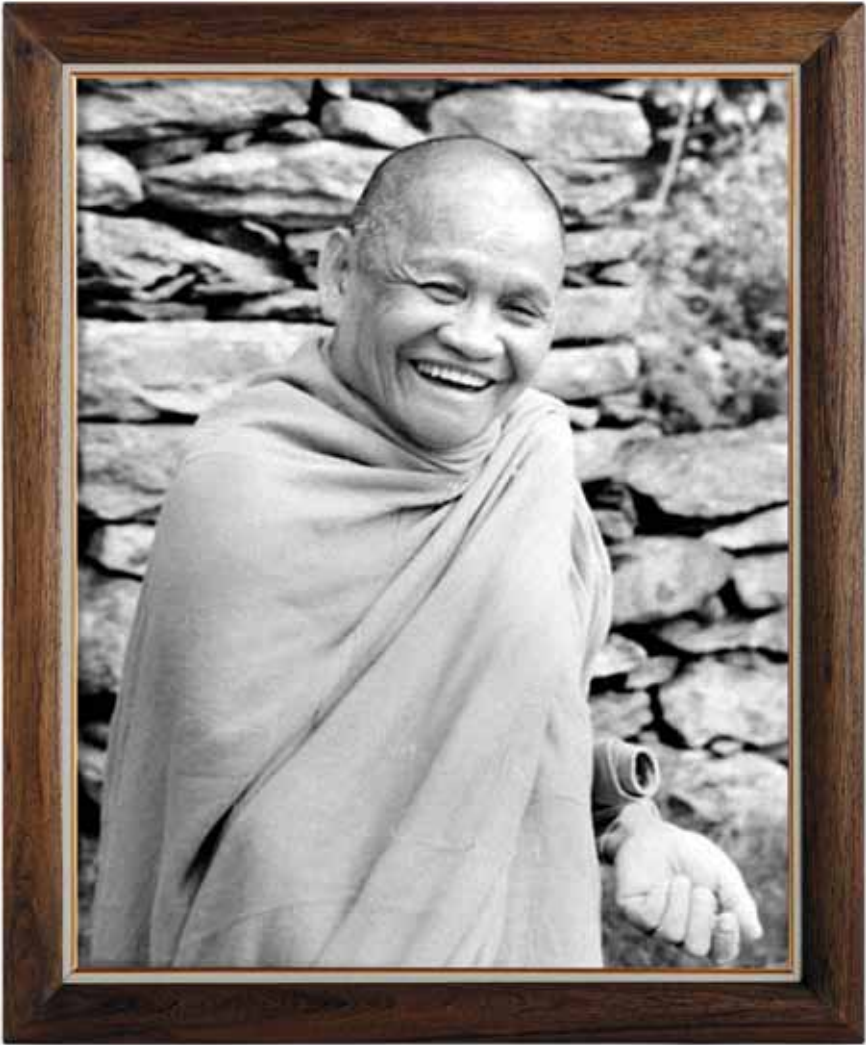
พระอาจารย์ ปญญาวฑุโณ

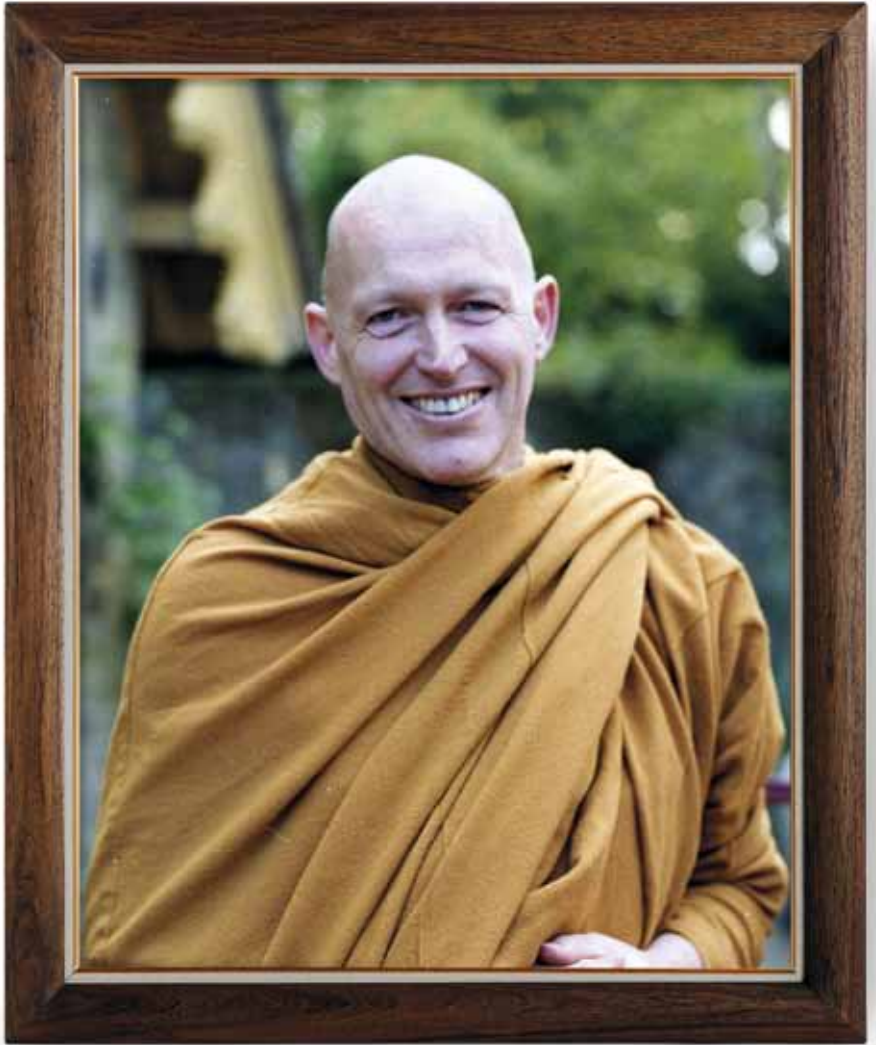
พระธรรมวิสุทธีมงคล
(หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน)

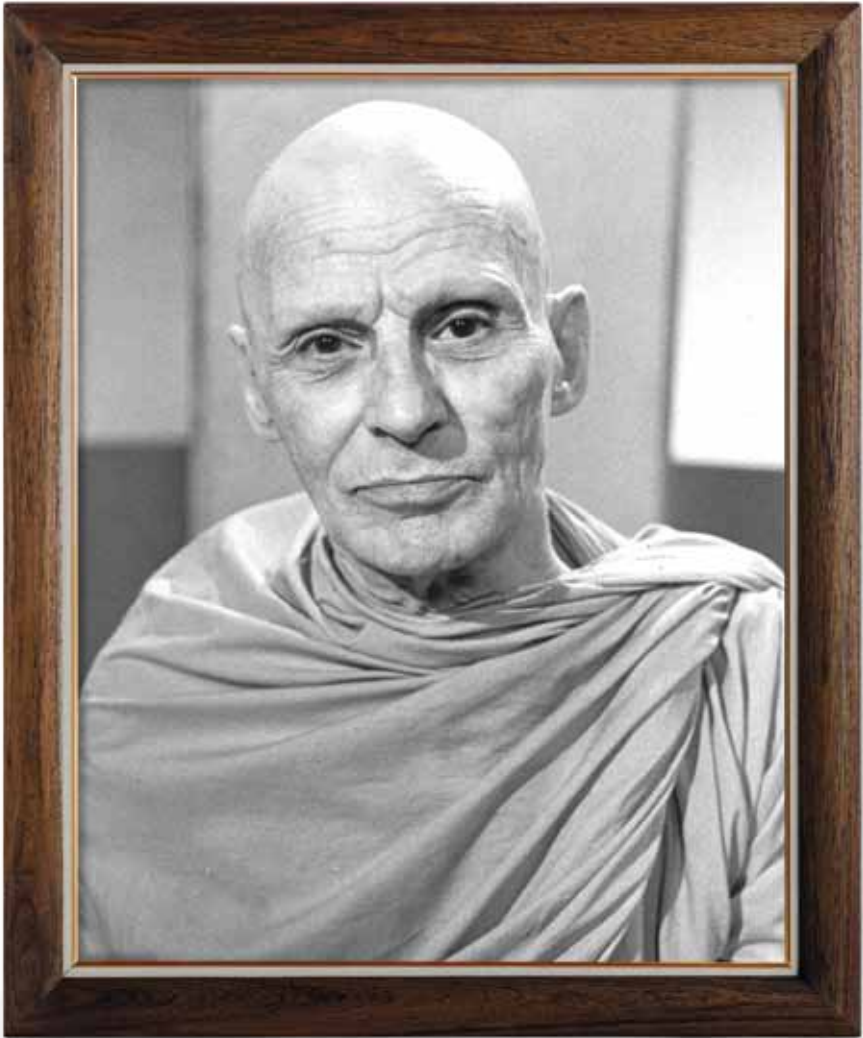
สมเด็จพระญาณสงวร สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก

พระโพธิญาณเถร
(หลวงปู่ชา สุภทฺโท)

พระราชสุเมธาจารย์
(หลวงปู่สุเมโธ)

พระกปิลวฑฺฒ

สารบัญ

บทนำ	๑๒
๑. ก่อนจะมาเป็นรักเธอร์สท์	๑๖
๒. รักเธอร์สท์ - จัดตวิเวก	๖๒
๓. นั้ล้จจากรักเธอร์สท์	๑๓๒

จิตตวิเวก : ก่อน - กว่า

เขียน: จอร์จ ชาร์ป

ISBN: 978-1-78432-135-2

พิมพ์ครั้งที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อแจกเป็นธรรมทาน ห้ามจำหน่าย

2018 © George Sharp

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามคัดลอก ตัดตอน นำภาพหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไปพิมพ์
โดยไม่ได้รับอนุญาต

แปล: ปิยะภา วีรพิทักษ์

เรียบเรียง: ลัดดา คูศรีพิทักษ์

พิสูจน์อักษร: อูมาวรรณ รุยาพร, มิ่งเพช รุยาพร, วนิดา ตรียางกูรศรี

รูปเล่ม: นฤมล ทองใบ, จิตรา นวลวัลด์

กราบขอบพระคุณ/ขอบคุณ

ศูนย์เผยแผ่มรดกธรรมพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท);

คณะสงฆ์วัดอมราวดี, วัดป่าจิตตวิเวก, วัดป่าสุเมธาราม (โปรตุเกส), Milntuim Hermitage;

Forest Dhamma Monastery: พระอาจารย์ตึก สีลรัตน, Mae Chee Malita Halim;

Terry Shine

พิมพ์: บริษัท โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ (๑๙๘๗) จำกัด

ထေ့ကိတ်... .

บทนำ

เรายินดีมากที่คุณจอร์จ ชาร์ป ได้จัดบันทึกเรื่องราวของมูลนิธิกิจการสงฆ์ แห่งประเทศอังกฤษที่วิหารแฮมพ์สเต็ด รวมถึงเรื่องราวในช่วงที่เรา อยู่ที่นั่นเอาไว้ เราอยู่ที่วิหารแฮมพ์สเต็ด ๒ ปี แล้วจึงย้ายมาอยู่ที่วัด ปาซิฟิเคิร์สท์ และวัดอมราวดีในเวลาต่อมา

จอร์จจดจำรายละเอียดได้ดีอย่างเหลือเชื่อ เราประทับใจมากที่เขา จำเรื่องทางกฎหมายและรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ขายวิหารแฮมพ์สเต็ด การซื้อบ้านซิทธิเคิร์สท์ การได้ครองผืนป่า แฮมเมอร์วูด ไปจนถึงการซื้อและพัฒนาวัดอมราวดีที่ฮาร์ทฟอร์ดเชียร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗

จอร์จมีส่วนสำคัญในความพยายามทั้งหมดนี้ เพราะตอนที่เราได้พบกับเขาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ เราไม่รู้เรื่องวิหารแฮมพ์สเต็ดน้อยมาก จนท่านอาจารย์ปัญญาวัชโธมนะแนะนำให้ติดต่อกับจอร์จ ชาร์ป ถ้าต้องการที่พักในช่วงที่อยู่ในลอนดอน เรากำลังเดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยบิน จากนิวยอร์กมาที่ลอนดอน และต้องรอต่อเครื่องกลับประเทศไทยอีก ๓ วัน ระหว่างนั้นจอร์จจะมาหาเราทุกเย็นและเล่าให้ฟังถึงความตั้งใจ ของเขา ตั้งแต่ออกเดินทางไปที่วอเมริกาจนแวะพักสั้นๆ ในอังกฤษ เขาเป็นฆราวาสคนแรกที่เราพบที่ดูเหมือนจะพอเข้าใจได้ว่าสิ่งที่จำเป็น ในการจัดตั้งวัดป่าพุทธศาสนาสายเถรวาทมีอะไรบ้าง

ในอเมริกา เราเดินทางจากแคลิฟอร์เนียไปนิวยอร์กและค่อนข้างเปิด รับคำนิมนต์ให้มาอยู่และมาตั้งวัดป่าไทยในสหรัฐฯ แต่เรื่องก็ไปไม่ถึง

ไหน เราจึงแทบไม่คาดหวังว่าจะเกิดอะไรขึ้นในระหว่างมาพักค้างที่
ลอนดอน ๓ วันนั้น

เราประทับใจมากที่จอร์จเข้าใจว่าอะไรบ้างที่เป็นที่ต้องการ และเข้าใจ
ว่าพวกเขาจะไม่ยอมอยู่ในสถานะที่เป็นแค่อาจารย์สอนวิปัสสนาหรือ
คนนั่งเขียนจดหมายข่าวแต่เพียงแค่นั้น ความตั้งใจของเขาได้รับการ
ชี้แจงจากภูมิปัญญาของพระอาจารย์มหาบัวและอาจารย์ปัญญาวัฑฒ
เกี่ยวกับเรื่องการสร้างวัดป่า ซึ่งพอจะเป็นที่ที่ให้พระภิกษุสักกฐนหนึ่ง
สามารถมาฝึกพัฒนาตนเองท่ามกลางบริบทแวดล้อมของทวีปยุโรป
ได้ นั่นทำให้เราประทับใจมากจนบอกให้จอร์จไปพบหลวงพ่อบุชาที่
ประเทศไทย เพราะเราคิดว่า อย่างน้อยเขาก็ควรมาดูว่าชีวิตของ
พวกเราเป็นอย่างไร การอาศัยอยู่ในบ้านทาวน์เฮาส์ในเมืองนั้น
แตกต่างจากการใช้ชีวิตในวัดป่าของไทยอย่างสิ้นเชิง แต่ถ้าจอร์จได้
ไปวัดป่าฟงที่อุบลราชธานีเขาก็จะรู้ได้ด้วยตัวเองว่า “นี่คือสิ่งที่คุณต้อง
การจริงๆ หรือไม่”

แน่นอนว่า อีกไม่กี่เดือนต่อมาเขาก็เดินทางมาประเทศไทย หลวงพ่อบุ
ชามักจะสนใจเสมอเวลาที่เราเล่าให้ท่านฟังถึงเรื่องที่เราพบเจอ
ในลอนดอน รวมถึงเรื่องเกี่ยวกับจอร์จ ชาร์ป เราเลยอยากรู้มากกว่า
หลวงพ่อบุชาจะวิสาสะกับเขาอย่างไร

หลวงพ่อบุชาไม่ได้ละความเป็นท่านในแบบที่ท่านเป็น แล้วมาให้ความ
สนทนากับจอร์จเป็นพิเศษไปกว่าปกติ ในขณะที่จอร์จเองต้องใช้
เวลาส่วนใหญ่ในการปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตพื้นฐานในวัด ซึ่งในสมัยนั้น
ยังค่อนข้างยึดถือแบบแผนตามวิถีโบราณอยู่ เราคิดว่าทุกคนน่าจะ
ชื่นชมจอร์จที่สามารถกินอาหารจากกะละมังเคลือบดินเผาได้ หรือ
เรียกได้ว่าสามารถ “อยู่อย่างลำบาก” ได้อย่างซ้ำๆ ในแบบของเขา

ดูเหมือนว่าเขาจะไม่หงุดหงิดกับเรื่องอะไรแบบนั้น และเมื่อมีจังหวะ
ได้คุยกับหลวงพ่อบุชา ก็คิดว่าหลวงพ่อบุชาจะค่อนข้างสนใจและมีปฏิกิริยา
ที่ดีกับจอร์จมาก ดังนั้นเมื่อได้รับการนิมนต์ไปประเทศอังกฤษในเดือน
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ หลวงพ่อบุชากับเราจึงได้ออกเดินทางจาก
ประเทศไทยไปที่ประเทศอังกฤษ

เรื่องทั้งหมดนี้ถูกบันทึกไว้อย่างละเอียด เป็นเรื่องยากมากที่จะมีใคร
สักคนที่ชัดเจนแบบนี้ โดยทั่วไปแล้วคนตะวันตกหาครูสอนนั่งสมาธิ
เพียงเพราะพวกเขาสนใจที่จะเรียนรู้การทำวิปัสสนา พวกเขาไม่ได้
สนใจในหลักพุทธศาสนาหรือประเพณีทางศาสนาเท่าไร แต่สนใจ
ในเรื่องของสมาธิมากกว่า

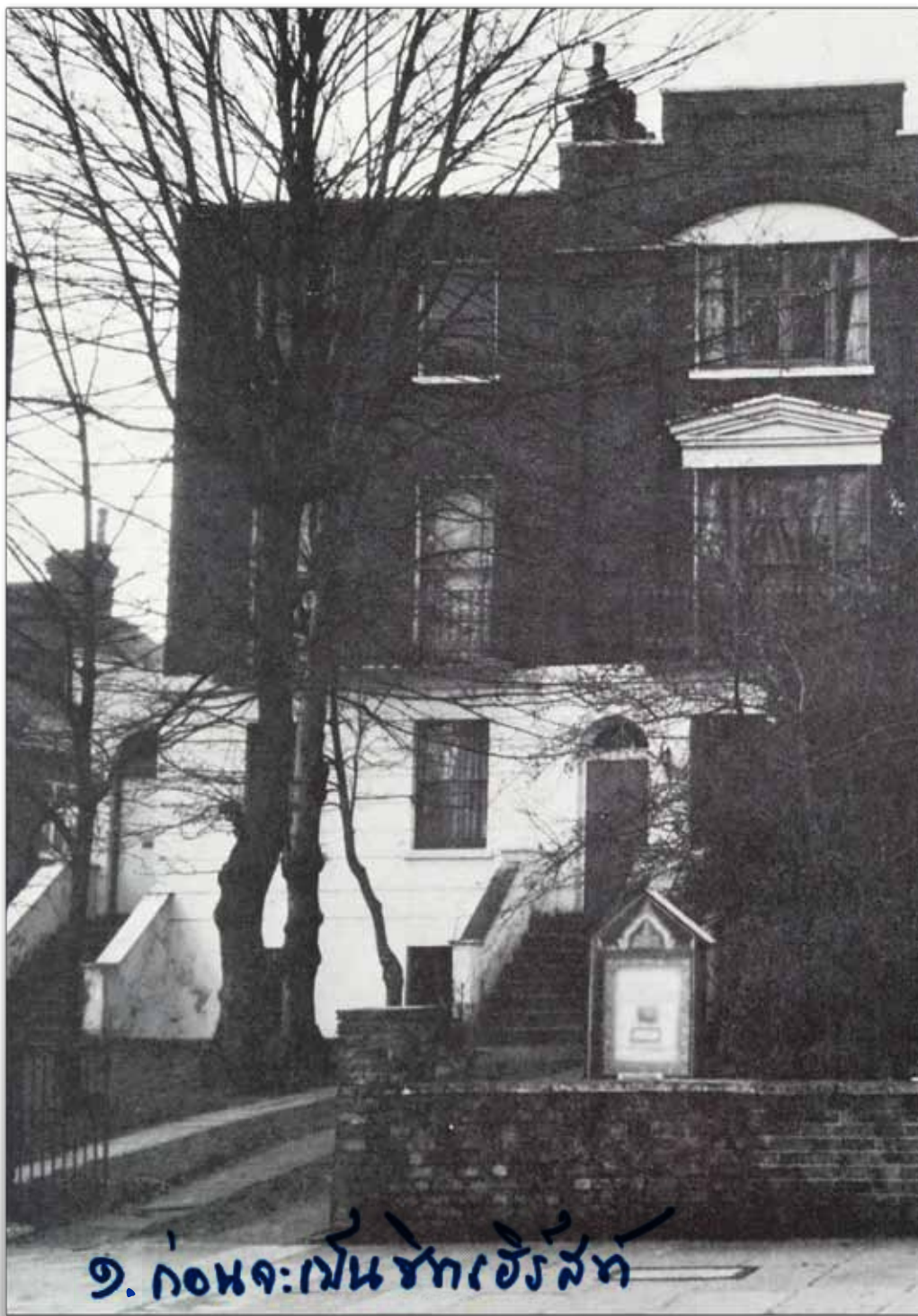
เราคิดว่าอังกฤษโชคดีมากที่มีการก่อตั้งมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทย
อังกฤษ ซึ่งได้ก่อตั้งมาก่อนที่เราจะเดินทางไปถึงเป็นเวลา ๒๐ ปี
แล้ว จากความพยายาม การลองผิดลองถูก ทำให้ได้เรียนรู้ว่าอะไรบ้าง
ที่จำเป็นจริงๆ ที่จะทำให้เจตนาดั้งเดิมของท่านกปิลวัฑฒโฆบรรลุผล
สำเร็จโดยแท้

เราขอแสดงความชื่นชมและความขอบคุณต่อจอร์จ ชาร์ป ผู้เป็นเพื่อน
ที่ซื่อสัตย์มาตลอดหลายปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ครั้งแรกที่ได้พบกันเมื่อปี
พ.ศ. ๒๕๑๙ จนถึงปัจจุบัน และเรายังอยากแสดงความขอบคุณที่เขา
ได้เขียนบันทึกเรื่องราวนี้ซึ่งเป็นเรื่องที่เราเห็นด้วยว่าสำคัญอย่างยิ่ง

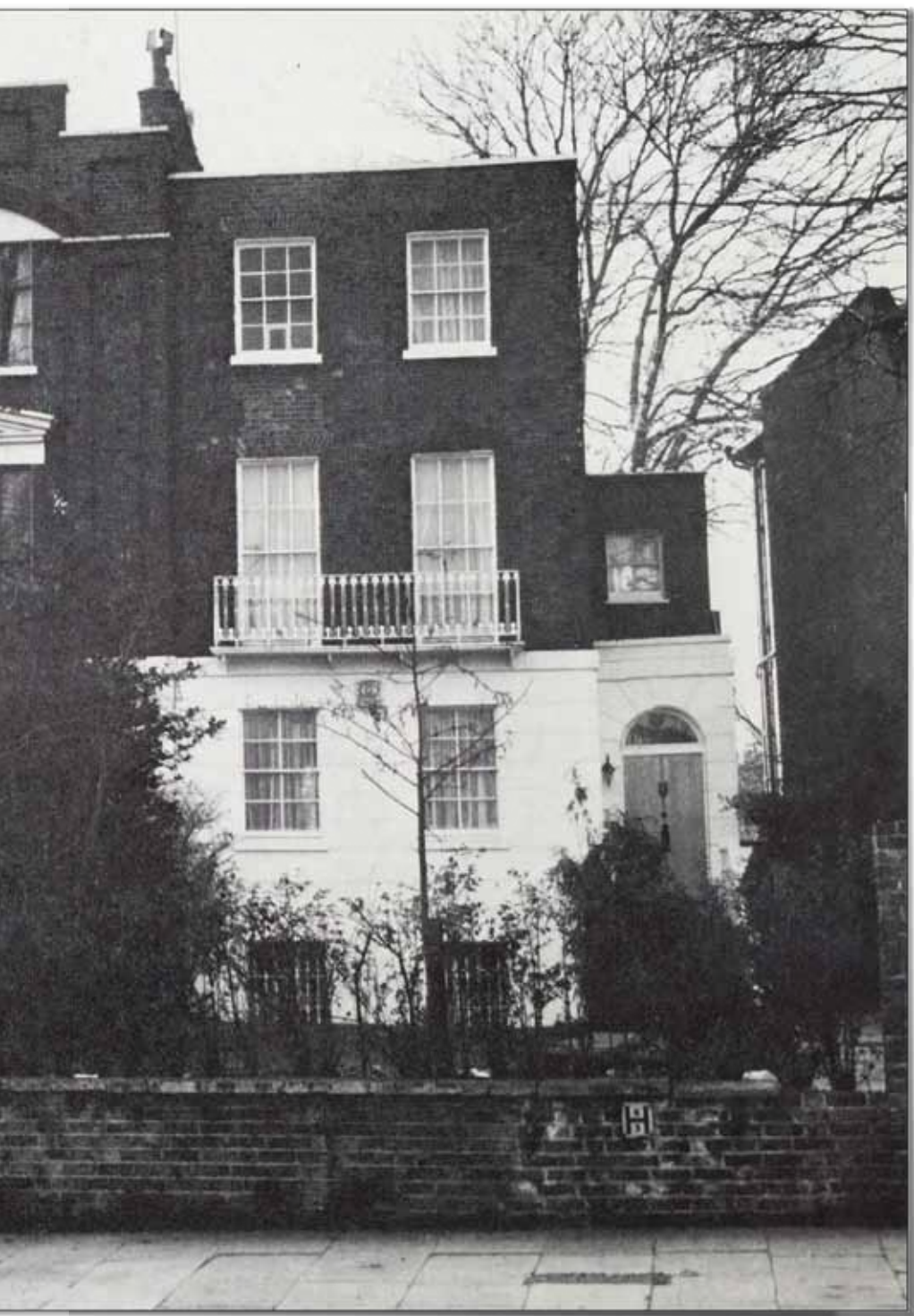
ถ้าจอร์จไม่ได้เขียน ก็คงไม่มีใครสามารถเขียนได้อีกแล้วจริงๆ

Ajahn Sumedho

(อาจารย์สุเมโธ)

๑. ก่อหจ:เมินชกเอ็งสัท

ที่ประชุมมูลนิธิศึกษาธรรมสงฆ์ (หนึ่งปวง) ของอังกฤษในยุคนั้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘
โดยมีพระภิกษุเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์เป็นประธานที่ประชุม ทั้งในภาพซ้ายมือ คือ ปีเตอร์ มอร์แกน
ซึ่งต่อมาคือ พระมิ่งสุภาวดีโพธิ์

-๑-

ก่อนจะเป็น ชิกเอิร์สท์

สิ้นสุดวัน วันหนึ่งในฤดูใบไม้ร่วง พ.ศ. ๒๕๑๔

ผมออกจากที่ทำงานในอาคารกระจกที่มองลงไปเห็นสวนสาธารณะไฮด์ปาร์กแล้วเดินลงบันไดสถานีรถไฟใต้ดินไนท์บริดจ์เพื่อกลับบ้าน เวสต์แฮมป์สแตตอยู่ไม่ไกลและรถไฟก็คนไม่แน่นมาก ตกลงคืนนี้จะทำอะไรดี ฟังเพลงอีกคืน ดูหนังอีกเรื่อง หรือว่าจะออกไปกินข้าวนอกบ้านอีก

ผมกำลังจ้องออกไปนอกหน้าต่างอย่างค่อนข้างเลื่อนลอย เมื่อโพลสเตอร์
แผ่นเล็ก ๆ พร้อมตัวหนังสือสีแดงตัวใหญ่เขียนเป็นคำ ๆ หนึ่งวิ่งผ่าน
ไปในขณะที่รถไฟเร่งความเร็วขึ้น คำ ๆ นั้นเขียนว่า การฝึกสมาธิ

น่าสนใจดี...แฮร์มัน เฮสเช เคยเขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้ในหนังสือ
ชื่อ ลีทธารณะ ของเขาใช่ไหมนะ? เกี่ยวกับคนที่ชื่อโคตมะไซหรือเปล่า?
ที่เขาฝึกสมาธิ เขาเป็นคนแจวเรือข้ามฟากที่นั่งอยู่ริมแม่น้ำแล้วก็เกิด
บรรลุนิพพาน อะไรทำนองนั้นใช่หรือเปล่า?

๑๐ ปีผ่านไปกับโรคซึมเศร้า กับการต้องกินยารักษาอยู่น้อยอย่างนั้น
ไม่จบสิ้นจนปากคอแห้งไปหมด ต้องพูดคุยกับจิตแพทย์ซึ่งก็ไม่ได้ผล
และไม่มีที่สิ้นสุดพอกัน คงถึงเวลาที่จะต้องลองอย่างอื่นบ้าง จะเป็
นการฝึกสมาธิ หรืออะไรก็ได้!

ผมลองค้นหาคำว่า “พระพุทธเจ้า” ในสมุดโทรศัพท์ พระองค์เป็น
ผู้ฝึกสมาธิ

พุทธสมาคมบอกผมว่าในประเทศอังกฤษมีคนเพียงสองคนเท่านั้น
ที่สอนการฝึกสมาธิ คนหนึ่งคือเจ้าคุณโสภณธรรมสุทธิ พระไทย
ที่พำนักอยู่ในเมืองเค้นท์ อีกคนคืออดีตพระกบิลวัฑฒ^๑ ปัจจุบันใช้
ชื่อว่า ริชาร์ด แรนต์ลล์ อาศัยอยู่ที่แฮเวอส์สต็อค ฮิลล์ แฮมพ์สเดต
ซึ่งขับรถไปไม่ถึง ๕ นาทีก็ถึง

ผมขับรถไปที่นั่นทันที

^๑ ชายชาวอังกฤษคนแรกที่อยู่สมทบในประเทศไทย ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ และ ลาสิกขาในปี พ.ศ. ๒๕๐๐

บ้านเลขที่ ๑๓๑ แอเวอ์สต์ออค ฮิลล์ คือบ้านหลังตรงกลางของบ้านสามหลังที่ปลูกอยู่ติดกัน ป้ายที่ประตูรั้วเขียนชื่อธรรมประทีป และบอกวันเวลาของกิจกรรมต่างๆ ไว้ บริเวณสวนด้านหน้าส่วนใหญ่ปูอิฐสลับสีล้อมรอบพื้นที่หญ้าที่ถูกตัดจนสั้นเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีบันไดหินทอดขึ้นไปทางเข้าบ้านตามสไตล์บ้านมีระเบียงยุคจอร์เจียน

ฉันทรา (อัมพส์ 1๓๑) ณ แอเวอ์สต์ออค ฮิลล์ อัมพส์ 1๓๑ ๑๙๑๑๑๑

มีคนพาผมไปที่ห้องทำงานเล็กๆ เพื่อพบคุณริชาร์ด แรนต์ลล์ ผมคิดว่าท่านน่าจะอายุ ๖๐ ปลายๆ ใบหน้าเรียว สวมแว่น แววดาสดใส และกระฉับกระเฉงมาก ท่านถามขึ้นมาว่า “มีอะไรให้ผมช่วยหรือ” ผมไม่ตั้งใจจะพูดสิ่งที่พูดออกไป แต่มันก็หลุดปากออกมาเอง “ผมคิดว่าผมอยากจะตายครับ” ท่านตอบผมกลับมาว่า “คุณมาถูกที่แล้ว”

ท่านบอกให้ผมกลับมาใหม่ตอนเย็นวันอาทิตย์ซึ่งท่านจะมีบรรยาย

ห้องประชุมที่ชั้นหนึ่งมีคนอยู่เต็มพอสมควร ท่านกปีลวิทโธม (คนทั่วไปเรียกท่านด้วยความชื่นชอบว่า “แก๊ปปี”) ยืนอยู่บนยกพื้น เสียงของท่านเพราะ เป็นเสียงค่อนข้างทุ้ม และนุ่มนวลน่าฟัง และบางตอนท่านยังใสอารมณ์ลงไปในคำพูดอีกด้วย ผมไม่เคยได้ยินการพูดแบบนี้มาก่อน ที่จริงแล้วผมเข้าใจเนื้อหาที่ท่านพูดได้ไม่ทั้งหมด แต่มันก็สะกดความสนใจของผมไว้ได้อยู่หมดเลยทีเดียว ท่านพูดถึงข้อสังเกตเบื้องต้นหลายเรื่องเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่และเกี่ยวกับตัวเราในฐานะคนๆ หนึ่ง ข้อสังเกตข้อแรกคือ “ความทุกข์นั้นมีอยู่” และท่านยังกล่าวว่านี่คือจุดเริ่มต้นของทุกสิ่งก็ตามมาภายหลัง เห็นได้ชัดว่าสาเหตุของความทุกข์คือกิเลส (ไม่ว่ามันจะหมายความว่าอะไรก็ตาม) จากนั้นท่านจึงพูดว่าหนทางพ้นทุกข์นั้นมีอยู่ ซึ่งเป็นหนทางที่เกี่ยวข้องกับระบบซัดเกลาและควบคุมพฤติกรรมของคนเรา ฟังดูเป็นเรื่องที่ลึกซึ้งและซับซ้อนมาก

ในที่สุดท่านก็ถามว่าใครมีคำถามอะไรบ้าง ผมยกมือขึ้นแล้วพูดว่า “พระพุทธเจ้าตรัสว่าสิ่งที่ผมทุ่มเทเวลาทั้งหมดเพื่อปกป้อง ซึ่งก็คือตัวตนนั่น ไม่มีอยู่ชั้นหรือ? พระองค์กำลังบอกพวกเราว่าไม่มีตัวตนอยู่จริงอย่างนั้นหรือครับ” ท่านกปีลวิทโธมตอบว่า “ถูกต้องแล้ว พระองค์ตรัสเช่นนั้น”

ช่วงเวลาหลายวันหลังจากนั้นผมรู้สึกเหมือนได้รับสารอะไรบางอย่างเข้าไปในร่างกาย ผมทั้งสับสน ว่าวุ่น กระวนกระวาย และปั่นป่วนไปหมด มันเป็นเรื่องที่กังวลใจมากจริงๆ! ผมรู้สึกเหมือนกับว่าระบบทำงานของสมองภายในทั้งหมดกำลังถูกแก๊แล้วเขียนทับขึ้นมาใหม่ และในขณะที่ทุกอย่างกำลังเกิดขึ้นอยู่นั้น กระบวนการรับรู้และใช้เหตุผลตามปกติก็กำลังต่อสู้เพื่อรักษาพื้นที่เดิมของพวกมันท่ามกลางวิกฤติความเปลี่ยนแปลงที่แฝงอยู่ภายใน

การบรรยายครั้งนั้นพูดถึงเรื่องสองเรื่องที่ผมเข้าใจดี คือความทุกข์และความไม่แน่นอน แต่ความไม่มีตัวตนหรือ? ไม่เคยมีใครพูดเรื่องอะไรแบบนี้กับผมมาก่อน! นั่นแปลว่าเราทั้งหมดเป็นปรากฏการณ์ว่างเปล่าเหมือนกับอากาศอย่างนั้นหรือ?! ไม่แปลกที่ผมจะสติแตก แต่ผมก็มั่นใจเต็มที่ว่านั่นคือความจริง ที่แน่ๆ ก็คือตั้งแต่นั้นมาผมก็ไม่เคยซึมเศร้าอีกเลย

ท่านกบิลวัชโฒอธิบายถึงเทคนิคการทำสมาธิให้ผมฟัง เรียกว่าวิปัสสนา (หรือการเจริญปัญญาเพื่อการรู้แจ้ง) ตามที่ท่านมหาสีสยาตอได้สอนไว้ ตั้งแต่นั้นมาการฝึกปฏิบัติก็กลายเป็นสิ่งแรกที่ผมทำทุกวันในตอนเช้าเป็นเวลา ๑ ชั่วโมง และตอนเย็นอีก ๑ ชั่วโมง

ผมเริ่มสะสมหนังสือธรรมะมากขึ้น ภรรยาและลูกเล็กของผมอีก ๒ คนงุนงงไปกับพฤติกรรมของผม ซึ่งก็ไม่น่าแปลกใจ เพราะผมเหมือนคนโดนของ ผมกำลังได้พบกับคำสอนที่ลึกซึ้งที่สุด กับระบบศีลธรรมทางใจที่โอบล้อมจักรวาลทั้งหมดของจิตมนุษย์เอาไว้ มันเป็นเรื่องน่าประหลาดและหลักการวิเคราะห์จิตใจมนุษย์ที่กว้างไกลเกินกว่าจะหาที่เปรียบเทียบได้ ตลอดชีวิตที่ผ่านมาผมเป็นนักอ่านที่ไม่เคยพอ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา ปรัชญา จริยศาสตร์แล้วละก็ ว่ามาได้เลย ผมอ่านมา

หมดแล้วทั้งนั้น แต่ถึงอย่างนั้นผมกลับไม่เคยเจอเนื้อหาอะไรที่ครอบคลุม
หลักคิดได้กว้างขวางอย่างแท้จริงแบบคำสอนของพระพุทธเจ้าเลย
สรุปก็คือ มันน่าฟังมาก ผมคงอธิบายถึงคำสอนนั้นไม่ได้เพราะผมเอง
ก็เข้าใจมันได้ไม่ทั้งหมด ทุกอย่างมันเต็มตื่นมาก

ผมไปที่ร้านหนังสือของสมาคมบาลีปกรณ์ (The Pali Text Society)
ซึ่งสมัยนั้นยังตั้งอยู่ตรงข้ามกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอังกฤษเพื่อ
ต้องการค้นหาความหมายครอบคลุมของบทแปลพระวณะของ
พระพุทธเจ้า ซึ่งมีทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๓๔ เล่ม หลายเล่มหนาเท่ากับ
ก่อนอิฐทีเดียว มีหนังสือชุดหนึ่งพูดถึงเรื่องของกฎระเบียบหรือวินัย
ของพระสงฆ์โดยเฉพาะ ซึ่งแค่เรื่องนั้นเรื่องเดียวก็ปาเข้าไปหกเล่มแล้ว!

ตอนนั้นผมมัวแต่มุ่งมั่นว่าจะต้องลุยไปให้ได้ทุกทาง

ผมไม่รู้เลยว่าไม่ควรทำอย่างนั้น การเจริญสมาธิเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอ
แล้วสำหรับการเริ่มต้น ผมเน้นความสนใจไปที่เรื่องของศีลธรรม
ยึดมั่นเสียจนคิดไปว่างานเขียนโฆษณาเป็น “การทำมาหากินแบบ
ผิดๆ” ผมลาออกจากงานที่รายได้ดีมากไปทั้งๆ ที่ไม่มีงานอื่นมารองรับ

การทำแบบนั้น รวมถึงพฤติกรรมตันทุรังบ้าบอของผม ไม่ว่าจะเป็
นการไปขลุกอยู่ที่ธรรมประทีปนานๆ หรือการนั่งหลังตรงหลับตา
ทำสมาธิเงิบๆ อยู่ในห้องทำงานกันด้วยกระจกที่ลึกลับๆ มองเข้ามา
เห็นด้วยความพิศวงสงสัย โดยที่ไม่เคยคุยถึงเรื่องนี้กับครอบครัวเลย
เป็นเรื่องที่ภรรยาของผมไม่สามารถเข้าใจได้ เธอบอกผมว่าเธอทน
ไม่ไหวและกำลังจะไปจากผม ว่าแล้วเธอก็ย้ายออกไปอยู่ที่บ้านว่าง
ของผม ซึ่งซ่อมแซมตกแต่งใหม่เรียบร้อยแล้วทันที พร้อมทั้งชวนแม่
ของเธอไปอยู่ด้วย น่าสงสารไต่แอนกับเด็กๆ แต่ความจริงก็คือผมก็

ไม่สามารถอธิบายแม้แต่กับตัวเองได้ว่าเกิดอะไรขึ้น ผมมาเข้าใจได้ในภายหลัง แต่ทว่ากว่าจะถึงตอนนั้นมันก็สายเกินไปเสียแล้ว

ถึงอย่างไร ตอนนั้นผมก็ยังจำเป็นต้องหาเงินให้มากขึ้น

อีกไม่กี่วันต่อมาผมได้งานเป็นอาจารย์พิเศษสอนกราฟฟิกดีไซน์สัปดาห์ละ ๑ วัน หลังจากนั้นอีกสองสามวันก็มีคนเสนอให้ผมไปใช้สตูดิโอฟรีที่เวสต์เอนด์และมีงานเขียนสตอรี่บอร์ดให้ผู้กำกับโทรทัศน์อีกหลายงานติดต่อเข้ามาพร้อมค่าตอบแทนที่สูงกว่างานอิสระที่ผมเคยทำมาก่อนหน้านี้เสียอีก อะไรก็หยุดผมไม่ได้ ผมทั้งอ่านหนังสือธรรมะนั่งสมาธิ แล้วยังอัดเทปธรรมะไว้เปิดฟังตอนขับรถอีกด้วย ผมรู้สึกเหมือนกำลัง “โดนสารกระตุ้น” อะไรบางอย่าง เหมือนโดนยาสกัดตัวผมมีพลังงานล้นเหลือและยังจำทุกสิ่งทีอ่านอยู่ได้อย่างดีจนเหลือเชื่อ ผมออกกำลังกายด้วยการยกน้ำหนักทุกวัน ผมหลับเป็นตายและตื่นได้ตลอดตามเวลาที่ตั้งใจอยากจะตื่น ผมหาคำอธิบายถึงผลที่ผมได้รับจากการฟังบรรยายของท่านกปิลวิฑโฒไม่ได้ เหมือนกับว่าจู่ๆ ผมก็มีชีวิตขึ้นมาใหม่ในอีกโลกหนึ่ง ทุกๆ วันผ่านไปอย่างรวดเร็วกับกิจกรรมที่หลากหลายละลานตาไปหมด แต่ในขณะที่เดียวกันทุกอย่างก็ชัดเจนและมีเป้าหมายซึ่งอธิบายเป็นคำพูดไม่ได้ ผมเชื่อว่าการได้รู้เรื่องของพระพุทธเจ้าทำให้ผมได้ตื่นรู้ไปกับพระผู้เป็นอัจฉริยะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่โลกเคยรู้จัก

หลายสัปดาห์ต่อมาท่านกปิลวิฑโฒก็เริ่มป่วย ดูเหมือนว่าอาการของท่านจะหนักมาก

ผมได้พบและพูดคุยกับแจ๊คกี้ ภรรยาของท่าน ผมเพิ่งรู้ว่าแจ๊คกี้แต่งงานกับท่านกปิลวิฑโฒในปีถัดจากปีที่ท่านสิ้น นอกจากนั้นผมยังได้พบกับ

อลัน เจมส์ ชายหนุ่มวัย ๓๐ ต้น ๆ ซึ่งเคยบวชเป็นสามเณรอยู่กับท่าน
แก๊ปปี ทั้งคู่เปิดคอร์สสอนการทำสมาธิ และช่วยบริหารและจัดทำ
นิตยสารชื่อ สังฆะ ที่ตีพิมพ์เดือนละ ๒ ครั้ง ส่วนแจ๊คก็เองก็รับหน้าที่
เป็นเลขานุการของมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทยอังกฤษอีกด้วย

ผมไม่ค่อยสนใจเรื่องการดำเนินงานของธรรมประทีปสักเท่าไร ผม
ชอบที่จะนั่งสมาธิคนเดียวโดยมีท่านกบิลวัฑโฒเป็นผู้สอนมากกว่า
แต่ไม่นานนักอาการของท่านก็แย่ลง ท่านเข้าโรงพยาบาลและเสียชีวิต
ในเวลาต่อมาไม่นาน

ผมทราบข่าวการเสียชีวิตของท่านในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ซึ่งเป็นคืนที่
ท่านเสีย เป็นเวลาแค่ ๓ เดือนที่ผมได้พบกับแรงบันดาลใจที่ลึกซึ้งที่สุดใน
ชีวิต แต่แล้วผมก็ต้องสูญเสียอาจารย์ของผมไป ผมรู้สึกช็อกมาก
ผมนั่งสมาธิทั้งคืน ทบทวนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากความพยายามอย่าง
ไม่ลดละที่นายกองค์ของท่านในการนำคณะสงฆ์มาที่ประเทศอังกฤษ
เมื่อ ๑๕ ปีก่อน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙

นอกเหนือจากช่วงเวลาสั้น ๆ ภายหลังจากอุปสมบทพระภิกษุ ๔ รูป
ซึ่งจัดตั้งเป็นคณะสงฆ์ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และการก่อตั้งมูลนิธิกิจการ
สงฆ์แห่งประเทศไทย ซึ่งเอกสารทะเบียนมูลนิธิ ได้ระบุดูวัตถุประสงค์
และแนวทางการดำเนินงานไว้ตามกฎหมายแล้ว ก็ไม่มีกิจการสงฆ์ใดอีก
คณะสงฆ์สลายตัวลงเมื่อหลายปีก่อน เหลือแต่เพียงพระอาจารย์
กบิลวัฑโฒกับท่านปัญญวัฑโฒ ตั้งแต่นั้นมาท่านทั้งสอง รวมถึงภิกษุ
รูปอื่นๆ ทุกรูป “ที่ยังอยู่ในสมณเพศ” หรืออาจารย์ที่มีตามมาก็ได้อุทิศ
ตนในการสอนศิษย์ฆราวาส และทำทุกอย่างที่ทำได้เพื่อเผยแผ่ธรรมะ
พูดสั้น ๆ ก็คือความฝันของท่านกบิลวัฑโฒในการก่อตั้งคณะสงฆ์
ในประเทศไทยนั้นล้มเหลว ในคืนนั้นผมรู้สึกว่ามันเป็นเรื่องน่าเศร้า
มาก ผมปฏิบัติต่อท่านแก๊ปปีผู้ล่วงลับว่า “ผมยังหนุ่มและยังแข็งแรง

ผมจะสานต่อสิ่งที่ท่านทำไม่สำเร็จให้สำเร็จให้จงได้”

ผมว่า ผมคงจะเป็นคนมีอุดมการณ์และเพื่อฝันพอ ๆ กับที่ผมคิดว่าท่านเป็น แต่กลับกลายเป็นว่า คำปฏิญาณนั้นมีพลังมากทีเดียว

ต่อมาอลัน เจมส์ ได้มาเป็นอาจารย์สอนสมาธิ

แน่นอนว่า ผมไม่รู้ว่ามันเกิดขึ้นได้อย่างไร ผมไม่รู้ว่าเขาสมัครผ่านเข้ามาทำหน้าที่นั้น หรือใครเป็นคนรับเขาเข้ามา แต่เขาดูอึดยาคัยดี ผมเสนอตัวช่วยและเขาก็ยินดียินตรีบความช่วยเหลือนั้น นั่นเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าไปช่วยงานในธรรมประทีปของผม

ผมเริ่มต้นจากงานเล็ก ๆ เข้าไปช่วยงานมูลนิธิด้วยความขยันขันแข็งตามนิสัยปกติของผม ต่อมาจึงได้รับมอบหน้าที่เพิ่มขึ้นจนกระทั่งได้มาทำงานในตำแหน่งเลขานุการของมูลนิธิ นั่นทำให้ผมได้พบกับบรรดากรรมการบริหารของมูลนิธิ ผมจำชื่อกรรมการไม่ได้ทั้งหมดแต่ประธานคือ มอริส วอลซ์ มอริสเป็นบุคคลที่น่าสนใจ ผมรู้ว่าเขาอยู่กับมูลนิธิ มาตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งเป็นช่วงที่มูลนิธิเริ่มก่อตั้ง จากที่ได้อ่านรายงานการประชุมเท่าที่ได้บันทึกไว้ในช่วง ๑๕ ปีที่ผ่านมา นั้น เขาดูเป็นคนที่มึบเทาทุกแลจัดการเรื่องต่าง ๆ มาโดยตลอด เขาเป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียง เป็นรองผู้อำนวยการสถาบันศึกษาภาษาเยอรมันแห่งมหาวิทยาลัยลอนดอน เป็นรองประธานสมาคมชาวพุทธ และเป็นนักถอดรหัสลับที่เบลชลีย์ ปาร์ก (Bletchley Park) ในช่วงสงครามโลก

ตามตำแหน่งเลขานุการ ผมน่าจะได้รับการมอบหมายให้ทำความเข้าใจกับเอกสารทะเบียนของมูลนิธิ แต่ก็ไม่เป็นเช่นนั้น หลังจากนั้นก็พักใหญ่ผมถึงเข้าใจว่าทำไมถึงไม่มีใครพูดถึงมันเลย ผมคงจะ

ไม่เล่าถึงหน้าที่มากมายของตำแหน่งเลขานุการ ผมแค่จะบอกว่าในการทำงานกับหัวหน้างานที่กระตือรือร้นที่สุด (อลัน เจมส์) ผมต้องทั้งเตรียมการประชุมกรรมการทั้งหมด เสนอวาระการประชุม และรับผิดชอบจัดทำรายงานการประชุมให้สมบูรณ์และถูกต้อง ผมไปที่นั่นทุกเย็น ไปร่วมนั่งสมาธิ ๑ ชั่วโมงอยู่หลายช่วง และพูดคุยกับอลันอยู่บ่อยๆ เขาเป็นคนฉลาดมาก เขาอ่านงานเขียนเกี่ยวกับธรรมะชั้นเยี่ยมๆ ซึ่งตอนนั้นผมเริ่มรู้จักคุ้นเคยบ้างแล้วอย่างแตกฉาน ผมชอบเขาและคิดว่าเขาเป็นครูที่เก่ง

ในช่วงนั้นผมมักจะได้พบกับชายหนุ่มอีกสองคน ซึ่งพวกเขามีอิทธิพลยาวนานกับผมในรูปแบบที่ต่างกันออกไป พวกเขาคือพอล เฮนดริกซ์ และเจอร์รี่ โรลลาสัน

พอลอายุน้อยกว่าผม ๒๐ ปีตอนเราพบกันครั้งแรกที่แฮมป์สเต็ด ภายหลังได้อุปสมบทแล้วกลายเป็นพระอาจารย์วิมโล ในขณะที่เจอร์รี่ โรลลาสัน ได้กลายมาเป็นกำลังสำคัญผู้คอยช่วยงานที่แฮมป์สเต็ดอยู่อย่างสม่ำเสมอในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๒๒ ผมไม่รู้เลยว่าเราจะทำอะไรถ้าไม่มีเขา

เจอร์รี่อยู่ที่แฮมป์สเต็ดอยู่แล้วตอนที่พอลกับผมไปที่นั่นในเวลาไล่เลี่ยกัน เขากับผมเริ่มกลับไปนั่งกรรมฐานตามลำพัง ที่สวนด้านหลังของธรรมประทีปมีห้องที่ก่อสร้างด้วยอิฐสำหรับเป็นห้องกรรมฐานอยู่ ๓ ห้อง และยังมีทางเดินที่มีหลังคาและกระท่อมไม้สำหรับเข้ากรรมฐานอยู่ด้วย ห้องกรรมฐานแต่ละห้องมีขนาดพอแค่สำหรับวางเตียงเดี่ยว ๑ เตียง แก้วน้ำและโต๊ะเล็กๆ อีกอย่างละตัว ประตูห้องเป็นกระจกฝ้าห้องเหล่านี้มีไว้สำหรับผู้ที่ต้องการปลีกวิเวกมาปฏิบัติเพียงลำพัง โดยมีการจัดเตรียมอาหารไว้รับประทานวันละ ๑ มื้อ และผู้ปฏิบัติ

จะได้พบกับครูผู้สอนวันละ ๑ ครั้ง เจอร์รี่ โรลลาสันเป็นพ่อครัว และเขาก็เป็นพ่อครัวที่เก่งมากด้วย เขาเตรียมอาหารอร่อยไว้หลายอย่าง การปฏิบัตินั้นเรียบง่าย ต้องใช้ความพยายามสูง และทรมาณน่าเบื่อ เป็นที่สุด เราต้องคอยสังเกตผัสสะทุกอย่างแล้วระบุให้ได้ว่ามันคืออะไรบ้าง ทั้งรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ผมจงจอร์สปฏิบัติธรรมเอาไว้ ๓ สัปดาห์

ผมไม่เคยแม้แต่จะคิดว่าทำไปแล้วมันจะเป็นอย่างไร ผมแค่ลงมือทำไปอย่างมุ่มม่นและไม่ลดละ ชั่วโมงแล้วชั่วโมงเล่า วันแล้ววันเล่า ทุกครั้งที่ได้เจอฉันผมจะใช้เวลาคุยไม่นานเพราะผมไม่มีคำถามอะไร เป็นอย่างนั้นอยู่ ๑๘ วัน จนวันหนึ่งหลังทานอาหารกลางวันเสร็จ ผมก็กลับไปทรมตั่วหลังฟังกำแพงแล้วพูดกับตัวเองว่า “ปัดไธเอีย นี่มันเสียเวลาเปล่าชัด ๆ!”

แมวตัวหนึ่งเดินผ่านประตูกระจกไป โผล่ขึ้นมาแล้วก็หายไป! ผมชนลูกชู้ ลูกชู้ไปเปิดประตูแล้วมองออกไปข้างนอก ฝนกำลังตกหนัก ด้านหน้าของผมมีต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ผมรู้สึกเหมือนกับว่าตัวเองรู้รายละเอียดของต้นไม้ต้นนั้นได้อย่างดีตั้งแต่ปลายใบจรดปลายราก ณ ช่วงขณะนั้นทุกอย่างที่ผ่านมาก็ดูสมบูรณ์แบบไปหมด ไม่มีอะไรให้ต่อว่า ไม่มีอะไรให้ต้องการมากไปกว่านั้น มันสมบูรณ์แบบ ผมรู้สึกอย่างนั้นต่อไปอีก ๔ วัน การปฏิบัติจบลง จะให้ผมนั่งอยู่เฉยๆ ก็ได้ ให้เดินไปเดินมาก็ได้ ฝนตกก็ไม่มีอะไร อาหารก็เป็นเพียงแค่อาหาร บางวันอร่อย บางวันก็ไม่ถูกปาก ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดก็ไม่สำคัญ เวลานอนหลับผมก็ตื่นขึ้นมาโดยที่ผ้าปูเตียงไม่ยับ มันไม่ใช่ความสุข มันเป็นแค่ความรู้สึกอึมเอมใจอย่างที่สุดเท่านั้น

แต่แล้วความรู้สึกนั้นก็หายไปอย่างรวดเร็วพอๆ กับตอนที่มันเกิดขึ้น

ผมร้องไห้ สะอึกสะอื้นราวกับสูญเสียคนรักไป ความคิดบ้าบอไร้สติ
ของผมกลับมาอีกครั้ง แต่อย่างน้อยผมก็คิดว่าผมได้รับรู้ถึงสิ่งที่
พระพุทธเจ้าตรัสสอนพวกเราแวบหนึ่ง

และในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญก็ก้าวเข้ามา
ในชีวิตผมในคราวของหมอมุ่มสองคน คือ ไมเคิล คลีค และ
เดวิด โจนส์ ทั้งสองคนอายุ ๓๐ ต้นๆ หน้าตาดี มีเสน่ห์ บุคลิกดี
ผมบอกได้แค่ว่าพวกเขาเป็นคนไฟแรงที่สนใจในหลักคำสอน
ของพระพุทธเจ้า และจะหาคำตอบในเรื่องนี้จนถึงที่สุด อลัน เจมส์
จะชอบพอทั้งสองคนนี้ทันที พวกเขาอยู่ในช่วงวัยและระดับการศึกษา
เดียวกัน และแน่นอนว่าพวกเขามีความฝักใฝ่ในการฝึกวิปัสสนาเหมือน
กัน พวกเขาคุยกันในเรื่องที่ทำให้ผมค่อนข้างงงและได้แต่สงสัยว่า
พวกเขามีเคล็ดลับในการไขปริศนาธรรมได้ง่ายและเร็ว หรืออาจจะ
เป็นทางลัดไปสู่การบรรลุธรรมหรือเปล่า แต่ไม่ว่าจะเป็นอะไรมันก็
กระตุ้นให้พวกเขาฝึกปฏิบัติกันอย่างแข็งขันมาก

ผมไม่อยากจะสบประมาทพวกเขา แต่การที่พวกเขาพูดถึงความ
พยายามในการบรรลุธรรมขั้นไสดาบัน^๒ สกทาคามี^๓ และอนาคามี^๔
ไม่ได้สัมพันธ์กับสิ่งที่ผมได้จากการอ่าน พระสุตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
(The Middle Length Sayings) หรือ คัมภีร์วิสุทธิมรรค (The Path
of Purity) เลย ผมนิยามรูปแบบการศึกษาธรรมะของพวกเขาว่า
“ทวิลิกขา” เพื่ออธิบายถึงการเบนความสนใจและการพิจารณาจาก
ไตรสิกขาอันประกอบด้วยศีล สมาธิ ปัญญา ไปอยู่แค่เพียงสมาธิและปัญญา

^๒ ไสดาบัน แปลว่า ผู้แรกถึงกระแสธรรม

^๓ สกทาคามี แปลว่า ผู้กลับมาเพียงครั้งเดียว หรือจะเกิดในกามาวจรภพ
อีกเพียงครั้งเดียวก็จะถึงพระนิพพาน

^๔ อนาคามี แปลว่า ผู้ไม่มาเกิดอีก หรือไม่กลับมาเกิดในกามาวจรภพอีก แต่จะ
เกิดในพรหมโลกอีกเพียงครั้งเดียวแล้วจะนิพพานจากพรหมโลกนั้นเลย

คัมภีร์วิสุทธิมรรค หรือหนทางแห่งจิตอันบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นคัมภีร์สำคัญ เล่มหนึ่งในพุทธศาสนา ระบุถึงคำสอนที่แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญา โดยในคัมภีร์ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า พื้นฐานของการปฏิบัติใดๆ เพื่อให้บรรลุธรรมคือ ศีล พระพุทธเจ้า เองยังได้ทรงชี้แนะพวกเราด้วยการบัญญัติวินัยสงฆ์ขึ้น ๒๒๗ ข้อ และยังทรงมีพุทธานุญาตให้มีการสวดบททวนวินัยเหล่านั้นในที่ประชุม สงฆ์ทุกกึ่งเดือน (ปาฏิโมกข์) พร้อมทั้งให้ภิกษุปลงอาบัติเพื่อเปิดเผย ว่าได้ทำผิดวินัยอะไรบ้าง สำหรับภิกษุบางรูปหรือแม้แต่หลายรูป นี้ อาจเป็นหน้าที่ที่หนักหนาทีเดียว ดังนั้น หลังจากก่อตั้งคณะสงฆ์ ในประเทศอังกฤษในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้ไม่นาน ความพยายามทั้งหลาย ทั้งปวงในการรักษากฎระเบียบที่เคร่งครัดนั้นก็มอันต้องสะดุดและ ลื่นสุดลงในที่สุด สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ เมื่อเวลาผ่านไปหลายปี มูลนิธิฯ เริ่มมีพระใหม่มาร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นหลายรูป ซึ่งต่อมาพบว่า พระใหม่เหล่านั้นยังคงมีพฤติกรรมเสพเมถุนอยู่ พระรูปหนึ่งถูกจับได้ ว่า ซอบล่อลวงบรรดาเด็กหนุ่มที่มักมาร่วมกิจกรรมของธรรมปฏิบัติ จนทำให้เกิดกรณีการฆ่าตัวตายของผู้ที่ถูกพระรูปดังกล่าวล่อลวงละเมิด ซึ่งเรื่องนี้มีการเขียนถึงในบทความประจำของหนังสือพิมพ์ เดอะ การ์เดียน หลายบทความด้วยกัน

เมื่อความต้องการเป็นครูสอนธรรมะกลายเป็นเหตุผลหลักให้คนหัน มาบวชเป็นพระ ก็ไม่แปลกนักที่วินัยสงฆ์จะถูกลืมนึกไป ไม่ต้องพูดถึง เลยว่าเรื่องนี้จะถูกกละเลยและถูกลดสถานะเป็นเพียงสิ่งที่เรียกกันว่า ซากประเพณีที่ล้าสมัยไปเสียแล้ว แต่ในเวลานั้นผมเองก็ไม่ค่อยรู้ข้อมูล และไม่ค่อยแน่ใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นนัก จึงไม่ได้สนใจที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ บรรดาผู้ที่มาฝึกสมาธิเป็นประจำ รวมถึงผู้ที่มาฟัง การบรรยายของอฉันก็ไม่ชัดเจนในเรื่องนี้ด้วย

ผมเขียนถึงเรื่องนี้โดยไม่ต้องเกรงใจที่จะเจาะลึกรายละเอียดถึงสิ่งที่เกิดขึ้นที่ธรรมประทีป ผมไม่ได้มีเจตนาที่จะทำเช่นนั้น ผมต้องการเพียงจะอธิบายให้ถูกต้องถึงสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทย ซึ่งจะนำพามูลนิธิ กลับไปสู่เส้นทางเพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายดั้งเดิม อย่างไรก็ตาม ความคิดเห็นและการออกมาแสดงภาวะผู้นำด้วยท่าทีอันแข็งขันนี้เองที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ได้ในที่สุด

ช่วงนั้นเป็นช่วงที่ผมกำลังทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการของมูลนิธิ ผมเป็นทั้งผู้อำนวยการและเลขานุการ ไมเคิล คล้าก และเดวิด โจนส์ยังคงมีบทบาทสำคัญ และผมก็รู้ว่าอลันไวใจพวกเขามาก เมื่ออลันและแจ็กก็ตัดสินใจไปเที่ยวพักผ่อนที่ประเทศไทย อลันประกาศว่าช่วงที่เขาไม่อยู่นั้น ไมเคิล คล้าก จะรับหน้าที่สอนแทนเขาเอง ว่าแล้วทั้งสองก็ออกเดินทางไป ทุกอย่างเป็นปกติอยู่เพียงไม่นานก็เกิดการเปลี่ยนแปลงที่น่าตกใจขึ้น ทั้งไมเคิลและเดวิดตัดสินใจบวชเป็นพระสงฆ์

ทั้งคู่เป็นคนฉลาดมาก พวกเขาคงไม่ตัดสินใจไปแบบนั้นโดยไม่มีเหตุผลที่ดีมารองรับ และพวกเขาก็ไม่ได้ทำเพื่อจะหยิ่งเชิงอะไรแน่นอน เรื่องนั้นผมไม่รู้ดี แล้วเหตุผลของพวกเขาคืออะไรกัน? ผมเองก็ไม่รู้เลยจริงๆ

ระหว่างนั้นผมได้ตัดสินใจศึกษาหนังสือตราสารมูลนิธิ ที่ท่านกบิลวิทโธร่างขึ้นไว้เดิมในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ มันทำให้ผมตาสว่างขึ้นทันที เนื้อหาของตราสารนั้นเขียนเอาไว้ค่อนข้างยาวและละเอียดมาก แต่มีอยู่วรรคหนึ่งซึ่งมีความยาวไม่กี่ย่อหน้าระบุถึงวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ เอาไว้ ไม่มีการระบุถึงการสอน การเผยแผ่ธรรมะ หรือการข้องเกี่ยวกับกิจกรรมใดๆ นอกเหนือไปจากการจัดหาที่ดิน

สิ่งปลูกสร้าง และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ เพื่อให้คณะสงฆ์ได้ทำหน้าที่ตามวิถีทางที่พระพุทธเจ้าท่านได้ทรงวางไว้ตั้งแต่ต้น มันชัดเจนแค่นั้น ไม่มีการระบุถึงวัตถุประสงค์อื่นอีกเลย

ผมเริ่มนึกวาดภาพไปว่าไม่เคลือบเดวิดอาจจะตระหนักได้ว่า การจะเข้าใจถ่องแท้ถึงสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงสร้างขึ้น และเหตุผลว่าทำไมพระองค์จึงทรงทำเช่นนั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการตั้งคณะสงฆ์ขึ้นในประเทศใหม่และดำเนินกิจของสงฆ์ตามพระวินัยที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเท่านั้น แต่แล้วผมก็ต้องผิดหวังอย่างแรง

เมื่อไปถึงประเทศไทยเดวิดกลับตัดสินใจไม่บวช ในขณะที่ไม่เคลียยังคงแน่วแน่และบวชได้สำเร็จ พระไม่เคลียหนุ่มจิ๋วใหม่เดินทางกลับมาที่ธรรมประทีปในทันที และได้บรรยายเพื่อให้เราทุกคนเข้าใจชัดเจนว่าทำไมการจัดตั้งคณะสงฆ์ในประเทศอังกฤษถึงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ พุดเสร็จแล้วเขาก็เดินลงไปชั้นล่าง ถอดจีวรออก แล้วหลังจากนั้นก็ไม่มีใครได้พบกับเขาอีกเลย ผมรู้สึกสงสารเขา แต่อย่างน้อยเขาก็ฉลาดพอที่จะรู้ว่าเขาคิดผิดไปอย่างไร เมื่อคิดได้อย่างนั้น เขาก็รีบพาตัวเองออกไปจากสถานการณ์ยุ่งยากอย่างปัจจุบันทันด่วนพอก ๆ กับตอนที่เขาเข้ามา

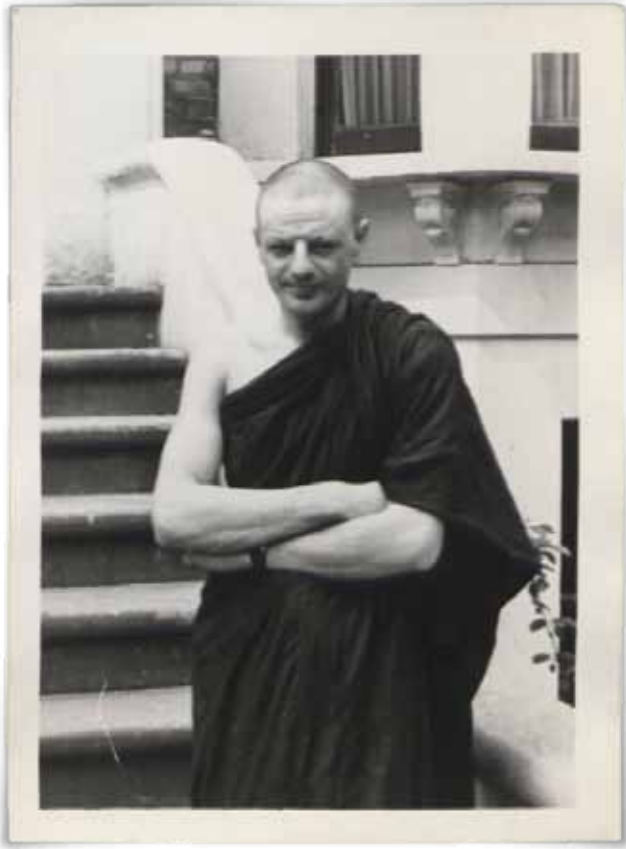
สิ่งที่ไม่เคลิ ค्लीก ให้ไว้กับผมโดยไม่ตั้งใจท่ามกลางเรื่องราววุ่นวายทั้งหมดนี้ คือการขึ้นาคำสนธิใจของผมไปที่วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ ตามที่ระบุไว้ในวรรคนั้นในเอกสาร ผมตัดสินใจว่านี่แหละคือสิ่งที่เราควรทำ ถ้าเราไม่ทำตามนั้นก็สูญล้มเลิกทุกอย่างไปทั้งหมดเสียเลยดีกว่า ผมเจ็บปวดมาก ผมโกรธ ผมอยากจะคว่ำหลังคอกแล้วกดหน้าโง่ ๆ ของคนพวกนั้นขยี้ลงกับพื้นนรก

ผมเรียกประชุมกรรมการบริหาร วาระในการประชุมมีเพียงหัวข้อเดียว คือ การที่ผมนั่งอ่านตราสารมูลนิธิฯ ในวาระที่ระบุถึงวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ ให้กับกรรมการ ผู้ที่คิดว่าตนเองกำลังทำงานตามวัตถุประสงค์เหล่านั้นอยู่ได้ฟัง

วัตถุประสงค์ที่ร่างขึ้นแต่เดิมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ระบุไว้ว่า : “วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งมูลนิธิฯ คือเพื่อส่งเสริมและเผยแผ่หลักคำสอนของพระพุทธเจ้า (พระพุทธศาสนา) ในสหราชอาณาจักร ด้วยการจัดหำบำรุงรักษา และสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พำนักแก่พระภิกษุสงฆ์ ในนิคมเกรวาท และบุคคลอื่น ๆ ตามที่คณะสงฆ์กำหนด โดยบุคคลนั้นต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามสิกขาบท รวมถึงเพื่อให้เป็นที่พัก ดูแล และให้ความช่วยเหลือแก่พุทธศาสนิกชนที่สูญเสียและขาดแคลน”

หลังจากแจ้งให้ทุกคนเข้าใจชัดแล้ว ผมจึงพูดขึ้นว่า “ผู้ใดไม่สามารถร่วมดำเนินการตามวัตถุประสงค์เหล่านี้ได้ก็สมควรลาออกนะครับ” ทุกคนในที่ประชุมลาออกยกเว้นมอริซ วอลซ์ ต่อมาไม่นานอลัน เจมส์ กับภรรยาของเขาก็ไป บ้านสองหลังบนแฮเวอร์สตัด็อค ฮิลล์ว่างลงเหลือแต่เพียงคนเฝ้าบ้านอยู่ ๑ คน ธรรมประทีปปิดตัวลง ไม่มีอะไรเหลือ ผมไม่รู้จะทำอย่างไรนอกจากพยายามหาคนช่วย

ผมจำไม่ได้แล้วว่าใครเป็นคนแนะนำให้ผมเขียนจดหมายไปขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ปัญญาวิฑโฒ (บางทีอาจจะป็นฟรีดา วินท์) แต่นี่คือจุดเริ่มต้นของทุกสิ่งทุกอย่างที่กำลังจะเกิดขึ้นตามมา เมื่อผมบอกท่านปัญญาว่าผมทำอะไรไป ว่าผมได้ปิดธรรมประทีปไปแล้ว ท่านก็แสดงอาการยินดี ท่านชี้แนะว่าผมน่าจะยกเลิกการจัดพิมพ์นิตยสารสังฆะเสียดด้วย ซึ่งผมก็ได้ทำตามทันที

ท่านมัจฉานุวาทิต ผู้ได้รับตำแหน่งพระอุปัชฌาย์ที่วัดของมูลนิธิ
สังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้รับจากที่ท่าแถมแล้วที่ไพลาอังก
ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐

หลังจากนั้นท่านปัญญาก็เริ่มเขียนจดหมายถึงผมทุกสัปดาห์ แต่ละฉบับยืดยาว อธิบายอย่างละเอียดถึงวิถีชีวิตของพระสงฆ์และการทำงานของวัดป่า ว่าทำไมถึงต้องเป็นไปในลักษณะนั้น พระอาจารย์

มหาบัว ครูของท่าน มักเรียกท่านว่าอาจารย์ปัญญาหรือปัญญา
ไม่นานนักผมก็ได้เข้าใจว่า ทำไมปณิธานทั้งหมดของท่านกบิลวัชโฆ
ถึงไม่เป็นผล นั่นก็คือ เขากับผู้ที่มีศรัทธาติดตามเขาในลอนดอนไม่ได้
รับการชี้แนะในการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสมจากผู้ที่มีความเข้าใจสูงสุด
อันเกิดจากการได้ใช้ชีวิตสงฆ์ตามที่พระพุทธรองค์ได้ทรงวางรากฐาน
ไว้ ซึ่งเป็นชีวิตที่ต้องปฏิบัติตามพระวินัย รักษากฎระเบียบในการฝึก
ปฏิบัติ ลงอุโบสถร่วมกับสงฆ์ผู้เสมอกันด้วยศีลทุก ๑๕ วันเพื่อทบทวน
ข้อบัญญัติตามพระวินัยเหล่านั้น รวมถึงยังชีพด้วยอาหารที่ได้รับจาก
การเดินบิณฑบาตทุกวัน แต่ทว่าสิ่งเดียวที่พวกเขายึดถือปฏิบัติกลับ
เป็นการสอน สอนอะไรอย่างนั้นหรือ? พวกเขารู้อะไรมากไปกว่า
สิ่งที่ผู้อื่นจะสามารถหาอ่านได้จากหนังสือกัน? จดหมายจาก
ท่านปัญญาอธิบายทุกอย่างเอาไว้อย่างชัดเจน ท่านเองเคยใช้แนวทาง
ที่ผิวเผินและเปล่าประโยชน์นั้นมาแล้วเช่นกันเป็นเวลา ๕ ปีในลอนดอน
ก่อนจะตัดสินใจตามหาครูที่เหมาะสม จนโชคก็ได้มาพบกับ
พระอาจารย์มหาบัวผู้รู้ซึ่งในสิ่งที่ท่านเองเป็นผู้สอน

ผมแปลกใจว่า ทำไมแต่ไหนแต่ไรมาจึงไม่เคยมีใครคิดที่จะทำอะไรที่เป็น
เรื่องพื้นฐานอย่างการอ่านวัตถุประสงค์ที่ได้รับบัญญัติในตราสารของมูลนิธิฯ
และขอคำแนะนำจากหัวหน้าคณะสงฆ์ที่จัดตั้งขึ้นไว้แล้วและมีชื่อเสียง
เป็นที่น่าเชื่อถือว่า ควรดำเนินการตามวัตถุประสงค์นี้อย่างไรจึงจะ
เป็นการดีที่สุด ผมมีความรู้สึกว่า สิ่งที่ยับยั้งการทำงานของธรรมประทีป
ตั้งแต่ต้น คือความต้องการที่จะเผยแพร่ธรรมะ และทุกคนก็มัวแต่มุงมุ่น
ตามความต้องการนั้น ทั้งๆ ที่วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ ไม่เคยระบุ
ถึงเรื่องนี้เลย ทุกคนเหมือนจะกลายเป็นพยานพระยะโฮวา^๔

^๔ พยานแห่งพระยะโฮวา คือ กลุ่มคนผู้นับถือศาสนาคริสต์แต่ไม่เชื่อใน
ตรีเอกานุภาพ และไม่เข้าร่วมกับคริสตศาสนจักร โดยมีกิจกรรมหลักคือ
การประกาศราชอาณาจักรของพระเจ้า ด้วยการออกไปตามบ้านคนเพื่อ
เผยแพร่ความจริงต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในคัมภีร์ไบเบิล

ในแบบฉบับของพุทธและเมื่อรับรู้ถึงหนทางหลุดพ้นได้เพียงชั่วขณะหนึ่ง ก็ลืมไปว่าที่จริงแล้วพวกเขาควรทำอะไรเพื่อบอกทุกคนให้รู้ถึงหนทางหลุดพ้นนั้น

ถึงตอนนี้ท่านอาจารย์ปัญญาาก็ได้รู้แล้วว่าท่านมีโอกาสชั้นนำ รวมไปถึงควบคุมสถานการณ์ได้ในระดับหนึ่ง เพราะผมพร้อมที่จะทำตามคำแนะนำของท่านโดยไม่มีข้อกังขาอยู่แล้ว ที่ผมต้องทำก็เพียงแค่อวดูแลบ้าน ๒ หลังที่แฮเวอ์สต์ดีค ฮิลล์ให้คงสภาพไว้ ซึ่งที่จริงแล้วเป็นเรื่องค่อนข้างง่ายเพราะเรามีคนดูแลบ้านที่ทำงานได้ดีมากคนหนึ่งพักอยู่ที่ห้องชั้นใต้ดินของบ้านเลขที่ ๑๒๙ แฮเวอ์สต์ดีค ฮิลล์ และยังมีเจอร์รี่ โรลลาสัน ผู้คอยเอาใจใส่ช่วยเหลือและเป็นพ่อครัวชั้นเยี่ยม พักอยู่ที่ห้องชั้นสามของธรรมประทีป ผมไปเยี่ยมพวกเขาทุกวัน ไปตรวจดูให้แน่ใจว่าพวกเขามีของใช้จำเป็น และได้รับเงินตามที่เราได้ตกลงกันไว้

ผมมารู้ว่าอาจารย์ปัญญา พระอาจารย์มหาบัว และภิกษุเซอร์กำลังจะมาที่ลอนดอนก็ตอนที่ฟรีดา วินท์ (ซึ่งตอนนั้นผมแทบจะไม่รู้จักเธอเลย) โทรศัพท์มาถามว่า ผมจะยินดีให้พวกเขาทั้งหมดมาพักที่ธรรมประทีปได้หรือไม่ แน่นอนผมตอบเธอว่าได้ แต่ก็ถือว่าเป็นการบอกล่วงหน้าที่กระชั้นมาก อย่างแรกที่ผมทำคือ โทรศัพท์หาเจอร์รี่ โรลลาสัน บอกเขาว่าเกิดอะไรขึ้น และขอให้เขาย้ายไปอยู่ที่นั่นและทำอาหารให้แขกของเรา เขาตอบตกลงทันทีโดยไม่ลังเล จากนั้นผมก็ไปหาคนรู้จักที่เป็นคนทำอุปกรณ์ประกอบฉากในภาพยนตร์ ผมวาดรูปเก้าอี้สูง เก้าอี้สูงปานกลาง และม้านั่งที่มีลักษณะเหมาะสมสำหรับให้คนนั่งทำซตสมาธิให้พวกเขาดู พวกเขามีเวลา ๒ วันในการทำงานให้เสร็จ เราส่งคนเข้าไปทำความสะอาด และส่งเงินให้เจอร์รี่สำหรับจ่ายซื้อของที่เขาจำเป็นต้องใช้ ๒ วันต่อมาเก้าอี้

สำหรับนั่งขัดสมาธิก็มาตั้งอยู่บนยกพื้นในห้องประชุม เก้าอี้ตัวสูง สีแดง ส่วนตัวอื่น ๆ เป็นสีเขียว ตามแบบสีที่คนไทยนิยม ผมไม่จำเป็นต้องประชาสัมพันธ์เรื่องที่ว่าท่านจะมาที่นี่ หรือเตรียมการเรื่องรับส่งและดูแลให้ญาติโยมได้มากกราบท่าน ฟรีดาเป็นคนทำทุกอย่าง

พวกท่านเดินทางมาถึงโดยไม่สวมรองเท้า และเดินเท้าเปล่าอยู่อย่างนั้นตลอดเวลาที่พำนักอยู่ที่นี่ ไม่มีการสวมใส่อะไรเพิ่มเติมไปจากที่สวมอยู่ที่ประเทศไทย แม้ว่าอากาศที่นี่จะเย็นกว่าอากาศในช่วงเช้ามีดของฤดูหนาวในประเทศไทยเสียอีก

ผมต้องไปทำงานทุกวันจึงสามารถใช้เวลาอยู่กับพวกท่านได้แค่ในช่วงเย็น ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่บ้านแอ๊ด เต็มไปด้วยผู้ที่มาฟังพระอาจารย์มหาบัวเทศน์

และเมื่อครั้งหนึ่งผมได้เข้าไปฟังท่านเทศน์ ก็ทำให้ผมเข้าใจว่าทำไมเขาถึงว่ากันว่า มีผู้คนเกรงกลัวและไม่ชอบพระอาจารย์มหาบัว ในช่วงที่มีการถามตอบ มีสุภาพสตรีท่านหนึ่ง ซึ่งเป็นนักวิชาการด้านพุทธศาสนาที่เป็นที่รู้จักได้ถามปัญหาธรรมะที่ซับซ้อนขึ้นมาข้อหนึ่งซึ่งผมจำได้ว่ามาจากหลักสูตรชั้นสูงที่เรียกว่า พระอภิธรรม พระอาจารย์มหาบัวตอบกลับสุภาพสตรีท่านนั้นโดยกล่าวว่า “โยมเหมือนคนเลี้ยงไก่ที่กินซี่ไก่แทนที่จะกินไข่ไก่”

เหตุผลหลักที่พวกท่านมาลอนดอนคือ เพื่อมาพบแม่ของภิกษุเซอร์รี ในวันคล้ายวันเกิดของท่าน นั่นก็อาจจะจริง แต่บางทีก็อาจเป็นเพราะ(เท่าที่ผมรู้ในภายหลัง) พระอาจารย์มหาบัวกำลังเรียนภาษาอังกฤษและต้องการเดินทางมาศึกษาโลกตะวันตก หรืออีกเหตุผลหนึ่งอาจารย์ปัญญญาอาจจะอยากมาตรวจสอบผมดูก็ได้ หรือบางทีก็

ท่านปลัดท้าวไฉมและพระอาจารย์มณเฑาะว์ เมื่อครั้งท่านเสด็จทางภาคเหนือ
ปีพ.ศ. ๒๕๑๗

อาจจะเป็นไปได้ทั้ง ๓ เหตุผล ผมก็ไม่ทราบได้

ผมไม่มีโอกาสสนทนากับพวกท่านมากนัก คำวันหนึ่งผมถาม
พระอาจารย์มหาบัวว่า “ท่านคิดว่าตอนนี้ผมควรทำอย่างไรครับ”
ท่านตอบว่า “รอให้พระภิกษุที่เหมาะสมมาถึง”

เพียงเท่านั้น แล้วไม่นานพวกท่านก็จากไป

ผมจำรายละเอียดได้ไม่ชัดเจนในหลายเรื่อง แต่ผมคิดว่าหลังจากนั้น
เจอรวิชัยยังคงพักอยู่ที่ห้องด้านบนของห้องประชุม แต่ที่แน่ๆ คือเขา
ยังอยู่ตอนที่ผมได้รับสายโทรศัพท์ ซึ่งกำลังจะเปลี่ยนแปลงทุกสิ่ง

ทุกอย่างไปอย่างสิ้นเชิง ปลายสายนั้นคือ อาจารย์สุเมธ ท่านบอกว่า อาจารย์ปัญญาให้หมายเลขโทรศัพท์ของผมแก่ท่านและบอกว่าผมจะให้ความช่วยเหลือท่านได้ตอนที่ท่านอยู่ในลอนดอน ท่านบอกว่าท่านอยู่ที่วัดไทยในวิมเบิลดัน ซึ่งค่อนข้างแออัดและขาดแคลนห้องพัก และท่านต้องรออีก ๓ วันถึงจะได้ขึ้นเครื่องบินของสายการบินไทยกลับกรุงเทพฯ ผมส่งรถไปรับท่านมาที่วิหารแฮมพ์สเต็ด

หลายปีต่อมาท่านถึงได้เล่าให้ผมฟังถึงนิมิตที่ท่านเคยเห็นขณะเข้ากรรมฐานในถ้ำทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในนิมิตนั้นท่านเปิดประตูเข้าไปในทางเดินแคบ ๆ ที่สุดทางเดินมีผู้ชายใบหน้าแหลมปรากฏตัวขึ้น และท่านก็รู้สึกกลัวมาก จากนั้นจึงมีเสียงหนึ่งพูดกับท่านว่า “จงไวใจชายผู้นี้” นั่นคือภาพตอนที่เราได้พบกันอย่างไม่ผิดเพี้ยนที่โถงทางเข้าของธรรมประทีป ซึ่งมีลักษณะเป็นโถงทางเดินแคบและยาว โดยท่านเดินเข้ามาจากถนน ขณะที่ผมปรากฏตัวต้อนรับท่านจากฝั่งห้องทำงาน แต่สำหรับผมในตอนนั้นแล้ว ท่านเป็นเพียงพระสงฆ์แปลกหน้าอีกรูปหนึ่งที่ผมรับมาดูแล

เจอร์รีรี โรลลาสัน อยู่ที่บ้านหลังนั้นเพื่อเตรียมภัตตาหารให้ท่านสุเมธ สถานที่โดยรวมได้รับการดูแลเรียบร้อยอยู่แล้ว จึงไม่มีอะไรให้ผมต้องเป็นห่วง ผมแวะไปที่นั่นทุกเย็นหลังเลิกงานเพื่อพูดคุยสนทนากับพระชาวอเมริกันรูปนี้ เราเข้ากันได้โดยง่าย พูดคุยกันได้ยืดยาว ซึ่งนั่นทำให้รู้ว่าท่านสุเมธกับผมมีความสนใจและความคิดที่เหมือนกันหลายอย่าง ท่านเล่าให้ผมฟังถึงเรื่องที่ท่านเพิ่งเดินทางไปสหรัฐอเมริกาพร้อมกับความคิดที่อยากกลับไปอยู่ที่ประเทศฝั่งตะวันตก ความคิดนี้ของท่านได้รับอิทธิพลมาจากการที่ลัทธิคอมมิวนิสต์ลุกลามเข้ามาในประเทศไทยจากประเทศเพื่อนบ้าน คือ ลาว ซึ่งมีระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์อยู่ รวมถึงเรื่องราวของพระสงฆ์ที่

แยกตัวไปอยู่โดดเดี่ยวถูกทำร้ายอย่างน่ากลัว ท่านบอกว่า ท่านคิดถึง
ขึ้นว่าจะย้ายคณะสงฆ์มาอยู่ประเทศตะวันตกเพื่อช่วยให้พระอาจารย์
ชาพลอดภัย ญาติโยมที่มีศรัทธาต้อนรับท่านในอเมริกา มีทุนสนับสนุน
ที่ดีและได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรม โดยมีครูฆราวาสที่เป็นที่เคารพ
เลื่อมใสอย่างกว้างขวางเป็นผู้นำฝึกสอนปฏิบัติธรรม ซึ่งครูฆราวาส
เหล่านั้นไม่มีใครมีที่ทำสนใจที่จะสนับสนุนคณะสงฆ์เลย สิ่งที่เรา
ต้องการคือ พระสงฆ์แบบอาจารย์สุเมโธที่เป็นชาวตะวันตก และมี
หนังสือรับรองว่ามีประวัติเยี่ยม ส่วนผมเองก็ได้เล่าสรุปถึงประวัติ
ความล้มเหลวของมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทยที่ไม่สามารถ
ดำเนินงานให้บรรลุในสิ่งที่ได้ตั้งเป้าเอาไว้อย่างแท้จริง และว่าทำไม
ผมถึงได้ปิดมูลนิธิลง ด้วยความหวังว่า จะได้เริ่มต้นใหม่ได้ตามที่ถูก
ที่ควรไม่วิธีใดก็วิธีหนึ่ง

ก่อนแยกจากกันเพื่อไปขึ้นเครื่องบินกลับ อาจารย์สุเมโธเชิญผมไป
ประเทศไทยเพื่อไปพบและเล่าให้พระอาจารย์ชา ครูของท่าน ฟังว่า
ผมกำลังต้องการจะทำอะไร ผมไม่เคยได้ยินชื่อของพระอาจารย์ชามา
ก่อน แต่หลังจากที่ได้พบกับพระอาจารย์มหาบัวแล้ว ผมเดาได้ว่า
พระอาจารย์ชาน่าจะเป็นพระป่าที่มีสติปัญญาใกล้เคียงกัน แต่ผมก็
ไม่แน่ใจนัก ผมเข้าใจว่า อาจารย์สุเมโธเป็นพระที่เอาจริงเอาจังกับ
ชีวิตในป่า และมีความรู้จริงในเรื่องที่ท่านพูด และยิ่งไปกว่านั้น อาจารย์
ปัญญายังชื่นชมท่านด้วย ผมน่าจะลองไปดูดีไหมนะ อิม ไปดูก็น่าจะ
ดี ประเด็นหลักที่ผมนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจก็คือ ลักษณะ
นิสัยของพระที่ผมจะต้องติดต่อด้วย เรื่องราวที่คนอื่นเล่าลือและสถานะ
ของพระเหล่านั้น รวมไปถึงลักษณะของวัดที่ท่านได้ก่อตั้งขึ้น
นอกเหนือไปจากนี้แล้ว ผมเองก็เหมือนกำลังยืนอยู่หน้าโต๊ะพนัน
โดยมีลูกเต๋ายู่ในมือ

ได้โปรดเข้าใจด้วยเถิดว่า ณ ตอนนั้นผมยังไม่รู้เลยสักนิดว่าตัวเองจะ
ได้พบกับอะไรต่อไป

การต้อนรับพระอาจารย์มหาบัวในครั้งก่อนทำให้ผมได้พบกับ
ฟรีดา วินท์ ผมไปพบเธอที่บ้านในปาร์กทาวน์ที่เมืองอ็อกซ์ฟอร์ด
และรู้สึกประทับใจกับสติปัญญาที่เฉียบไวและอารมณ์ขันที่แฝงด้วย
ความขี้เล่นอยู่เสมอของเธอ เธอต่างจากผมตรงที่เธอรู้จักกับ
พระอาจารย์มหาบัวและอาจารย์ปัญญาโดยตรง และเคยไปปฏิบัติ
ธรรมในป่าในพื้นที่ห่างไกลของประเทศไทยมาแล้วหลายครั้ง โดยมี
ท่านทั้งสองเป็นผู้ชี้แนะ ทั้ง ๆ ที่ในยุคสมัยนั้น การที่สุภาพสตรีอังกฤษ
ซึ่งเป็นผู้ดีมีการศึกษาทำอย่างนี้เป็นอะไรที่น่าทึ่งมาก ผมเชิญเธอมา
เป็นผู้อำนวยการของมูลนิธิตั้ง และเธอก็ตอบตกลง ผมติดต่อคน
อีกคนหนึ่งที่มีความสำคัญมากเป็นอันดับรองลงมา คือเจฟฟรีย์
เบียร์ดสลิย์ ผมจำไม่ค่อยได้ว่ามาเจอเขาได้อย่างไร บางทีอาจารย์
ปัญญาอาจเป็นคนแนะนำให้ผมได้รู้จักกับเขาหรือเปล่า ผมก็ไม่แน่ใจ
เจฟฟรีย์กลายเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญที่สุดในการแก้ไขปัญหา
ของมูลนิธิตั้ง เพราะอะไรนะหรือ ก็เพราะว่าเขาเป็นทนายความและ
เป็นพุทธศาสนิกชนที่ตั้งใจจริง และต่อมาในภายหลังเขาก็ได้พิสูจน์
ให้เห็นว่าความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายของเขาสามารถช่วยเหลือ
มูลนิธิตั้งได้ครั้งแล้วครั้งเล่า

ดูเหมือนว่าช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเดินทางไปประเทศไทยของ
ผมคือ เดือนธันวาคม ซึ่งอากาศจะเย็นกว่าช่วงอื่น สิ่งเดียวที่ผมต้อง
ศึกษาก็คือ ที่อยู่ของวัดของพระอาจารย์ชา หรือวัดป่าพง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้
กับตัวเมืองจังหวัดอุบลราชธานี ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ
ไทย มีที่ที่เดียวที่ผมจะสามารถไปหาข้อมูลได้ นั่นคือร้านขายแผนที่

สแตนฟอร์ดในโคเวนท์ การ์เดิน ที่ซึ่งมีแผนที่ทุกแห่งในโลกไว้ให้ค้นหา
นำแปลกที่ที่นี้มีแผนที่ประเทศไทยวางขายอยู่น้อยมาก ดีที่สุดในร้าน
คือ แผนที่ของสำนักพิมพ์อเมริกันที่แสดงรายละเอียดทุกอย่างที่ผม
ต้องการ อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ซื้อมาแล้วก็ปรากฏว่าผมไม่มีความ
จำเป็นต้องใช้มันเลย

ฟรีดา วินท์จองห้องพักที่วายุเอ็มซีเอในกรุงเทพฯ ให้ผม แต่เธอไม่ได้
ทำแค่นั้น เช้าวันแรกตอนลงไปทานอาหารเช้าผมก็ได้รับข้อความที่
เขียนไว้ว่าเป็น “กำหนดการเดินทาง” ของผมจากสุภาพสตรีที่มีชื่อว่า
คุณหญิงเสริมศรี (หม่อมราชวงศ์หญิง เสริมศรี เกษมศรี) คุณหญิง
เสริมศรีเป็นผู้หญิงร่างเล็กมาก เธอแต่งกายด้วยชุดสีดำล้วน เต็มเปี่ยม
ไปด้วยพลังและความเด็ดเดี่ยวที่ทุกคนสัมผัสได้ เธอเป็นเหมือนกับ
นายพลเหล่าทัพ ทุกอย่างรวมถึงการจราจรในกรุงเทพฯ ดูจะเป็นเรื่อง
ง่ายสำหรับเธอ เธอขับรถตระเวนในกรุงเทพฯ ราวกับสตีฟ แม็คควีน
ในวันแยะ ๆ เธอยังพูดภาษาอังกฤษได้อย่างสมบูรณ์แบบและช่วยเป็น
ล่ามให้ตอนที่ผมได้พบกับพระสงฆ์ที่มีนามว่าสมเด็จพระญาณสังวร
ผมไม่ทราบเลยว่าท่านเป็นใครและทำไมผมถึงต้องมาอธิบายให้ท่าน
ฟังว่า ต้องการจะทำอะไร แต่ผมก็ทำ ท่านเป็นคนใจดี ทุกอย่างจึง
ผ่านไปได้อย่างดี ผมไม่รู้เลยว่าท่านเป็นพระผู้ดูแลเรื่องการต่างประเทศ
และกำลังจะได้รับแต่งตั้งเป็นสมเด็จพระสังฆราชของประเทศไทย

ผมขึ้นเครื่องบินที่คุณหญิงเสริมศรีจองตัวให้โดยไม่รู้ว่าจะกำลังไปที่ไหน
และแล้วเย็นวันนั้นในขณะที่แสงอาทิตย์กำลังลับขอบฟ้าไปอย่างรวดเร็ว
ผมก็มาหยุดอยู่ตรงทางเข้าป่าแห่งหนึ่ง คุณหญิงเสริมศรีบอกว่า
เธอเป็นผู้หญิงจึงไม่สามารถเดินต่อไปได้และผมต้องเข้าไปเองคนเดียว
ผมเดินย่ำเท้าไปตามรอยเส้นทางในป่าท่ามกลางความมืดที่ค่อย ๆ

โอบล้อมเข้ามา จนกระทั่งได้เห็นแสงเทียนส่องประกายอยู่ท่ามกลาง
ความมืดในอาคารหลังหนึ่ง ผมเดินเข้าไปในอาคารนั้น ด้านขวาของ
ผมมีรูปปั้นในท่ายืนวางเรียงต่อกันเป็นแถว มีเงาที่แทบมองไม่เห็นของ
พระสงฆ์หลายรูปวางเสือนอยู่ในความมืดสลัว ทันใดนั้นก็มึนงงๆ
ในสำเนียงอเมริกันดังทะลุดังขึ้นมาในความมืดว่า “สวัสดี” เสียงของ
อาจารย์สุเมโธนั่นเอง

เรานั่งคุยกันในความมืดสลัวอยู่พักหนึ่งก่อนจะมีคนพาผมไปที่กุฏิ
ผมตื่นเต้นมากจนนอนไม่ค่อยหลับ มาถึงวันรุ่งขึ้นอีกทีก็อ่อนแรง
และได้เห็นว่าพระสงฆ์ทั้งหลายกำลังเตรียมตัวไปบิณฑบาตในหมู่บ้าน
ผมเองก็จำไม่ได้ว่าทำไมถึงได้ตัดสินใจเดินเท้าเปล่าตามพระท่านไป
แต่มันไม่ใช่ความคิดที่ดีเลย สำหรับผมการเดินทางตามหลังพระไปแบบ
นั้นนับเป็นการทรมานทำอันบอบบางของผม แต่สิ่งที่ผมได้เห็น
หลังจากนั้นงดงามราวกับมนต์สะกด ภาพของพระอาทิตย์ที่เพิ่งโผล่
พ้นขอบฟ้าและหมอกยามเช้าที่ลอยละเลียดอยู่เหนือท้องนาที่
ทอดยาวพันทางเดินออกไป ต่อให้ผู้กำกับหนังที่พร้อมไปด้วยทุนสร้าง
ทั้งหมดของฮอลลีวู้ดก็ไม่สามารถเก็บความรู้สึกต้องมนต์ อิมเอม
และจับใจได้ดีไปกว่าการที่ผมได้ย่างเท้าก้าวไปยังหมู่บ้านยากจนเล็กๆ
ที่ชื่อบ้านบุงหวายได้ ทั้งหมดทั้งหมดเต็มตื่นในความรู้สึกจนกระทั่ง
ผมได้เห็นหญิงชาวบ้านพาลูกๆ มาตั้งแถวนั่งคุกเข่าอยู่ข้างทางแล้ว
ส่งอาหารถวายให้แก่พระสงฆ์ มันเป็นภาพที่งดงามมากเสียจนทำให้
ผมน้ำตาคลอ

พอกลับมาที่วัด ผมก็เห็นวิธีการจัดการกับอาหารที่มีการคิดลำดับ
ขึ้นมาแล้วอย่างรอบคอบของเหล่าพระภิกษุ บาดรวางไว้ด้านหน้าของ
พระโดยมีฝาปิดเอาไว้ พระเริ่มสวดมนต์ ซึ่งผมเข้าใจว่าน่าจะเป็น
การสวดให้พรสำหรับอาหารที่ได้รับบิณฑบาตมา จากนั้นพระจึงเปิด

ฝ่าบาตรพิจารณาสิ่งที่อยู่ภายในอยู่ครู่หนึ่งก่อนจะเริ่มฉันอาหารมือเดียวของวัน การจดจำรายละเอียดแต่ละอย่างในการดำเนินชีวิตของสงฆ์เป็นเรื่องสำคัญกับผมมาก ผมอยากเห็นด้วยตัวเองว่า การสนับสนุนคณะสงฆ์ที่จัดตั้งขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมนั้นแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับสิ่งที่เกิดขึ้นที่มูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทยตลอด ๒๐ ปีที่ผ่านมาอย่างไร ผมเข้าใจทุกอย่างได้ชัดเจนในบ่ายวันนั้นเอง ภิษุและสามเณรทุกรูปต่างทำงานหนักหลายอย่างตามที่ได้รับมอบหมาย พุดคุยตกลง และแบ่งหน้าที่ร่วมกัน ตัวอย่างเช่น ชุดบ่อน้ำ มุงหลังคาครัวหรือกุฏิ ย้อมผ้า ดูแลพืชผักหรือสวน งานที่มีนั้นมากมาย พระท่านจะใช้เวลาช่วงหนึ่งของทุกวันทำงานเหล่านี้ไม่เคยขาดก่อนจะเตรียมตัวประชุมสงฆ์เพื่อสวดมนต์ทำวัตร นั่งสมาธิ ก่อนฟังธรรมะซึ่งปกติจะเทศน์โดยเจ้าอาวาส แล้วจึงจำวัด และตื่นขึ้นตอนตีสี่ ประชุมสงฆ์เพื่อนั่งสมาธิ แล้วจึงเตรียมออกไปบิณฑบาต สรุปว่าชีวิตประจำวันของพวกเขาต้องการค่าเพียงค่าเดียว นั่นคือวินัย เป็นวินัยที่ประกอบด้วยความอดทน ความสำรวม และความเพียร

พระปภาโกร พระชาวอเมริกันซึ่งเป็นไกด์ให้ผมเป็นคนเล่าให้ฟังทั้งหมด ทำนรูปร่างใหญ่ เก่ง อธิษาศัยดี และมีความคิดความอ่านที่เป็นรูปธรรม อดีตท่านเคยเป็นนักบินเฮลิคอปเตอร์ในเวียดนาม ท่านเป็นพระหนุ่มอายุปลายสี่สิบที่เข้าใจชีวิตอย่างแท้จริง ดูท่านจะสนุกสนานกับมันเสียด้วยซ้ำ ท่านปภาโกรสอนผมให้เข้าใจถึงการใช้ชีวิตในวัดป่าในช่วงบ่ายวันหนึ่งได้มากกว่าที่ผมเคยคาดหวังไว้เสียอีก

ในช่วงชีวิตต่อมาอีกพักใหญ่ ผมได้เห็นตัวหนังสือจารึกบนแผ่นศิลาที่ซีทเชิร์สท์ในประเทศอังกฤษเขียนเป็นวลีไว้ว่า “วินัย คือ หัวใจของพระศาสนา”

ในตอนนั้นสิ่งที่ผมรับรู้ได้ก็คือ “บุคคลเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องได้รับการดูแล พวกเขาดูแลตัวเองได้” รู้ได้อย่างนั้นแล้วผมก็ค่อยคลายความกังวลที่หนักใจที่สุดลงได้ ความกังวลที่ว่า “เราจะต้องรับผิดชอบอะไรบ้าง ถ้าเราสร้างวัดขึ้นในอังกฤษจริง ๆ” ผมรู้สึกโล่งใจขึ้นอย่างชัดเจน ผมเข้าใจอะไรได้แจ่มแจ้งมากขึ้นภายในวันนั้นวันเดียว ณ วัดใหม่ที่ตั้งขึ้นในอำเภอยากจนที่เต็มไปด้วยท้องนาของประเทศไทย วัดซึ่งเป็นที่รู้จักกันต่อมาในนามวัดปานานาชาติ ความกังวลทั้งหมดที่เคยมีหายไป แทนที่ด้วยความพอใจแปลก ๆ และความสนใจใคร่รู้อย่างแรงกล้าว่า ผมจะได้พบเจอกับอะไรต่อไป ผมไม่รู้สึกลัวหรือลังเลอะไรอีกต่อไปแล้ว ผมมั่นใจว่า การเดินทางมาที่นี้ในครั้งนี่ของผมจะบังเกิดผล

แต่ทว่าความมั่นใจของผมมันไม่สำคัญเลย เพราะผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผม แต่เป็นการตัดสินใจของผู้ที่ผมยังไม่ได้พบต่างหาก นั่นก็คือ พระอาจารย์ชา บุคคลที่น่าเกรงขาม น่าจดจำ มหัศจรรย์ งดงาม บุคลิกมีเสน่ห์ น่าประทับใจ และโผงผาง ตรงไปตรงมาที่สุดเท่าที่ผมเคยพบมาในชีวิต ผมจินตนาการไปว่า ถ้าผมโชคดีได้พบกับพระพุทธรูปเจ้าสักองค์ ท่านก็คงเหมือนกับอาจารย์ชา หรือถ้าจะเปรียบอีกแบบ การที่ผมได้พบกับท่าน ก็คงเหมือนกับที่การ์ลอส กาสตานาดา^๖ เผชิญหน้ากับดอนฮวน

เช้าวันที่สองของผม อาจารย์สุเมโธพาผมเดินเท้าไปพบกับครูของท่าน ระยะทาง ๘ กิโลเมตรนั้นผ่านที่ราบและทุ่งนาที่ไม่มีผู้คนให้พบเห็น แม้สักคนเดียว เมื่อเดินไปได้ครึ่งทางพวกเราก็นั่งลงพัก แล้วจู่ ๆ ก็มีชายคนหนึ่งปรากฏตัวขึ้น ในมือถือถาดเครื่องดื่มมาให้เรา เขาโผล่มา

^๖ กาลอส กาสตานาดา (๑๙๒๕-๑๙๙๘) นักเขียนชาวอเมริกัน เขียนหนังสือเรื่อง The Teaching of Don Juan เป็นชุด ๑๒ เล่ม เกี่ยวกับผู้ที่สามารถถอดจิตท่องไปในโลกของวิญญาณได้

จากไหนกัน? เหมือนกับว่าใครสักคนกำลังแสดงมายากลอยู่! หลังจากนั้นเราก็เดินเข้าไปในป่าโปร่งที่มีกุฏิหลังคามุงจากหลังหนึ่งตั้งอยู่ โดยมีพื้นคอนกรีตลาดเอียงไว้ด้านหน้า และที่นั่นเองปรากฏพระร่างเล็กค่อนข้างท้วมยื่นอยู่ อาจารย์สุเมโธพูดขึ้นว่า “นี่คืออาจารย์ชาอาจารย์ของเรา”

พระอาจารย์ชาพูดอะไรบางอย่างกับผม ซึ่งอาจารย์สุเมโธได้แปลให้ฟังว่า “ท่านบอกว่าคุณดูมีความสุข” จากนั้น พระอาจารย์ชาก็ยื่นเซเว่นอัฟให้ผมกระป๋องหนึ่งแล้วท่านก็ไม่พูดอะไรอีก

ผมกลายเป็นแขกที่นั่งรอให้มีคนมาพาไปยังที่ที่เขาจัดให้พัก เหมือนจะยังไม่มีใครรู้ว่าผมจะได้พักที่ไหน ดูแล้วคงจะไม่ได้มีการเตรียมการล่วงหน้าในเรื่องนี้เอาไว้ หลังจากนั้นสักพักก็มีพระรูปหนึ่งพาผมไปที่อาคาร ซึ่งเห็นได้ชัดว่ากว้างและมีฝุ่นจับค่อนข้างเซอร์อะ ท่านจัดฟูกนอนบาง ๆ ไว้ให้ พระอีกรูปแะเอาเทียนมาให้ ผมได้รับของใช้จำเป็นที่ละอย่างสองอย่างจนกระทั่งถึงของชิ้นสุดท้ายที่สำคัญที่สุด นั่นก็คือ มุ้ง รวมแล้วก็เป็นเวลาสักพักใหญ่ ๆ กว่าที่ที่พักของผมจะเรียบร้อย

ผมหลับนานกว่าปกติ หลังตื่นนอน ผมเดินไปที่อาคารหลังใหญ่สุดของวัด ที่ซึ่งผมคาดว่าน่าจะเป็นสถานที่ที่พระมาชุมนุมกัน มีพระรูปหนึ่งออกมาพบผมแล้วพาผมเดินไปที่แปลงดินว่างเปล่า มีเสื่อขาดรุ่งรุ่งปูเอาไว้ที่หนึ่งอยู่หนึ่งผืน ใกล้เคียง ๆ กันนั้นมีสุนัขจรจัดตัวผมมแห่งหมอบซุ่มอยู่สองตัว พระหนุ่มอีกรูปหนึ่งเอาชามเคลือบปั้น ๆ ใส่เศษอาหารมาให้ ข้างในมีกล้วยลูกเล็ก ๆ ลูกหนึ่ง ผักสองสามใบ ข้าวเหนียวหนึ่งก้อน ส้มลูกเล็กมากอีกลูกหนึ่ง ทั้งหมดรดด้วยสิ่งที่ผมรู้จักแล้วว่าเป็นน้ำปลา จริง ๆ พระท่านไม่ต้องยุ่งยากถือมาให้ก็ได้ เพราะผมก็คงไม่กินอยู่ดี ผมคิดว่าผมจะเอาไปให้พวกสุนัขที่อยู่

แถวนั้น ผมไม่ทันได้นึกเลยว่า การต้อนรับอันน้อยนิดที่ผมกำลังได้รับ
อยู่นี้ไม่ใช่เรื่องผิดปกตอะไรเลย ผมพูดกับตัวเองว่าการใช้ชีวิตใน
วัดป่าแบบนี้มันคงยากลำบากอย่างที่เห็น มันก็เป็นแบบนี้เอง เมื่อ
คิดได้อย่างนั้น ผมก็ไม่รู้จะบ่นไปทำไม

เช้าวันที่สอง พระอาจารย์ชาพาผมไปร่วมพิธีทำบุญเลี้ยงพระก่อนงาน
แต่งงาน ในพิธีท่านคล้ายม้วนด้ายแล้วส่งเส้นด้ายให้พระทุกรูปจับ
ต่อๆ กันก่อนจะเริ่มสวดมนต์ ช่วงท้ายของพิธีท่านถือกิ่งไม้ที่มีใบ
เอาไว้ในมือแล้วสลัดน้ำใส่ทุกคนพร้อมกับท่องสวดอะไรบางอย่างไป
ด้วย หลังจากนั้นตอนที่ท่านเดินผ่านผม ท่านก็พูดขึ้นมาว่า “ที่เห็น
ทั้งหมดนี้ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธหรอก แต่ว่าคนชอบ” จนถึง
ทุกวันนี้การประกอบพิธีกรรมก็ยังคงเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรม
ในวัดทุกแห่งของท่าน เพราะว่าคนชอบ พวกท่านถึงทำ

ผมได้คุยกับท่านประมาณ ๑ ชั่วโมงทุกวัน ท่านไม่ได้พูดอะไรมาก
แต่เห็นได้ชัดว่าท่านตั้งใจฟังเรื่องที่ผมเล่าเกี่ยวกับที่ดินและอาคาร
ที่เราใหม่ที่แฮมป์สเต็ด รวมถึงลักษณะของที่พักรที่เราจะจัดให้ในช่วงแรก
หากท่านตัดสินใจไปศึกษาดูความเป็นไปได้ในการก่อสร้างคณะสงฆ์
ที่นั่น ผมเรียนท่านชัดเจนว่า ผมตั้งใจจะจัดหาพื้นที่ป่านอกกรุงลอนดอน
ที่จะสามารถสร้างวัดที่ดีได้ในลักษณะที่ไม่ต่างจากบรรดาวัดที่ผมได้
เห็นมา การเดินทางไปลอนดอนของพระอาจารย์มหาบัวได้พิสูจน์
ให้เห็นแล้วว่า มีคนให้ความสนใจและสนับสนุนอยู่แล้วอย่างคึกคัก
อาจารย์ปัญญาเองท่านก็เห็นด้วยเต็มทีกับความเปลี่ยนแปลงที่
ผมอยากจะทำให้เกิดและท่านยังให้ความช่วยเหลือผมเป็นอย่างดีด้วย

ผมใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับอาจารย์สุเมโธ ทำความรู้จักท่าน พูดคุย
ไขข้อข้องใจในเรื่องต่างๆ ผมย้ำกับท่านว่าความตั้งใจเดิมของมูลนิธิ

กิจการสงฆ์แห่งประเทศไทยไม่ได้อยู่ที่การสอน คณะสงฆ์จะดำเนินการอย่างไร แค่วันนี้ ก็แล้วแต่พวกท่าน เมื่อเราจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาใหม่ จะไม่มีกรรมการคนไหนทำงานเพื่อหวังการยกย่องหรือรางวัล แม้แต่ค่าใช้จ่ายที่เราต้องเสียไปในการทำงาน เราก็คงจะไม่หวังให้ใครมาจ่ายคืน การได้ทำหน้าที่สนับสนุนสิ่งที่คณะสงฆ์ต้องการและมีส่วนช่วยให้คณะสงฆ์เติบโตอย่างมั่นคงนั้นก็นับว่าเป็นเกียรติแล้ว

ในตอนนั้นกำลังมีการวางฐานรากโบสถ์ใหม่ที่วัดป่าพง ทุกบ่าย พระภิกษุกลุ่มหนึ่งกับชาวบ้านที่มาช่วยจะส่งถึงดินต่อกันเพื่อนำไปก่อเป็นพื้นฐานสูงขึ้นไปเรื่อยๆ ตรงบริเวณที่จะสร้างเป็นอาคารโบสถ์ พอผมเดินเข้าไปใกล้ พระอาจารย์ชาที่ส่งสัญญาอนุญาตให้ผมเข้าไปช่วยในแถวส่งต่อถึงนั้น ผมถอดเสื้อเชิ้ตออกแล้วทำตาม ผมไม่ได้นึกเลยว่าการต้อนรับอย่างอึดอัดที่ผมได้รับจะเป็นวิธีที่พระอาจารย์ชาใช้ทดสอบความหยิ่งยะโสของผม ที่จริงแล้ว ผมก็แค่ตั้งใจที่ทุกคนเห็นผมเป็นพวกเดียวกับพวกเขา

สำหรับพระอาจารย์ชานั้น ผมพยายามทำในสิ่งที่ผมมักจะทำกับทุกคนที่ได้พบ ก็คือ ตัดสินท่าน ตั้งความเห็น สรุปรูปแบบและลักษณะเด่นของบุคลิกภาพท่าน หรือพูดอีกอย่างก็คือ พยายามทำความเข้าใจกับท่านนั่นเอง แต่ในกรณีของอาจารย์ชาแล้ว ที่ผมพยายามทั้งหมดนั้นไม่มีประโยชน์เลย หลายปีต่อมาผมอ่านเจอเรื่องที่ว่าพระพุทธรูปเจ้าตรัสไว้เกี่ยวกับผู้ที่ทลายพันธนาการทั้งปวง ผู้ที่เป็นอิสระ “เขาผู้นั้นไร้ซึ่งร่องรอย ราวกับนกบนท้องฟ้า” ซึ่งท่านเป็นแบบนั้น หลังจากที่ผมกลับไปอังกฤษ เวลาใครถามว่า พระอาจารย์ชาเป็นอย่างไร เท่าที่ผมคิดจะตอบได้ก็คือ “ท่านคือแสงแดดที่เดินได้ ท่านไม่ใช่สหายแต่ท่านรักผม” ผมไม่เคยสรุปความเป็นตัวท่านได้ใกล้เคียงกว่านั้นเลย

ขณะที่พระอาจารย์ชาไม่เคยพยายามจะสอนอะไรผม ผมกลับสนใจที่จะได้รู้วิธีการของท่านมาก มีคนบอกผมว่า มันคือการท่องคำว่า “พุทโธ” ไปพร้อมๆ กับการกำหนดสมาธิไปที่การหายใจ ผมถามท่านเกี่ยวกับเรื่องนี้ “วัตถุประสงค์ของพุทโธคืออะไรครับ มันหมายความว่าอย่างไร” คำตอบของท่านนั้นสั้นและน่าฟัง “มโนวิญญานธาตุ” ซึ่งหมายถึง “จิตที่รับรู้อารมณ์จากธาตุ”

หลังจากนั้นไม่นาน เมื่ออาจารย์สุเมโธเริ่มใช้ เสียงสังัด มาเป็นส่วนหนึ่งในการสอนสมาธิเป็นครั้งแรก ผมจึงค่อยๆ คิดได้ว่า การกำหนดสมาธิไปยังเสียงสังัดนั้นเหมือนกับที่กำหนดสมาธิไปยังจิตที่รับรู้อารมณ์จากธาตุ ทั้งสองอย่างนั้นคือ “พุทโธ” ซึ่งหมายถึง ผู้รู้แจ้งจิตที่ยังรู้

หลังจากนั้นอีกหลายปี ผมเริ่มฝึกกำหนดสมาธิไปที่ธาตุนี้ ซึ่งได้กลายเป็นบ้านสำหรับสมาธิของผม เป็นที่ซึ่งสมาธิของผมจะเดินทางกลับมาได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องใช้การเพ่ง หรือแม้แต่อีกหลายปีต่อมาที่ผมมีโอกาสได้ใช้เวลา ๑ วันอยู่กับพระอาจารย์ปรีชา พระผู้ติดตามและอุปัชฌาย์จากพระอาจารย์ชามาตั้งแต่อายุ ๘ ขวบ ท่านเล่าถึงเรื่องราวต่างๆ ของผู้ยิ่งใหญ่ท่านนี้ให้ผมฟังหลายเรื่อง ก่อนที่จะแยกจากกัน ผมได้ถามท่านคำถามหนึ่งว่า “มโนวิญญานธาตุ คือบ้านสำหรับสมาธิของผม ซึ่งมักจะวนเวียนกลับมาด้วยตัวเองเสมอ แล้วผมควรทำอย่างไรต่อครับ” ท่านตอบผมว่า “คุณถึงบ้านแล้ว ทำไมถึงอยากรจะไปที่อื่นอีกล่ะ”

หลังจากอยู่ที่วัดป่าพงได้สองสามวัน ก็ได้เวลาที่ผมจะต้องไปพบพระอาจารย์มหาบัวและพระอาจารย์ปัญญา วัดของท่านทั้งสอง อยู่เลยขึ้นไปทางเหนือประมาณ ๔๐๐ กิโลเมตรและเดินทางไปถึง

ได้ง่ายด้วยการขึ้นเครื่องบินแค่ต่อเดียว แต่ด้วยเหตุผลอะไรสักอย่าง ผมก็จำไม่ได้ ทำให้ผมตัดสินใจเดินทางไปที่นั่นทางรถ ผมจำไม่ได้ อีกเช่นกันว่าไปถึงที่นั่นได้อย่างไร เท่าที่ผมรู้ คือ ผมเริ่มออกเดินทาง จากอุบลราชธานีไปที่สกลนคร จากนั้นก็ไปนครพนม เมืองเก่าที่ดงาม ริมฝั่งแม่น้ำโขง และในที่สุดก็ไปถึงอุดรธานี จังหวัดที่อยู่ใกล้กับวัด ของพระอาจารย์มหาบัวมากที่สุด

เหตุผลง่าย ๆ ที่ทำให้ผมไปที่นั่น และยังได้นิมนต์พระอาจารย์สุเมธ เดินทางไปด้วยกัน เป็นเพราะผมต้องการนิมนต์พระสงฆ์จากทั้ง มหานิกาย (นิกายของพระอาจารย์ชา) และธรรมยุต (นิกายของ พระอาจารย์มหาบัว) ไปที่อังกฤษเพื่อเป็นการสนับสนุนพุทธศาสนา จากทั้งสองนิกาย ซึ่งสำหรับผมแล้ว ไม่น่าจะมีปัญหาร้ายแรงอะไร แต่ผมเข้าใจผิด

การที่ผมได้เดินทาง ซึ่งเป็นการเดินทางโดยทางเท้าเป็นหลัก ข้ามน้ำ ราบลุ่มแม่น้ำโขงไปพร้อมกับพระสงฆ์ชาวอเมริกันสูง ๑๙๐ เซนติเมตร ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วประเทศไทยในฐานะศิษย์อาวุโสของ พระอาจารย์ชา ทำให้ผมได้รับรู้ถึงอิทธิพลอันทรงพลังที่ท่านมีต่อ ชาวบ้านในชนบทตามเส้นทางเดินทางของเรา ผมก็ไม่รู้ว่า พวกเขา รู้ ได้อย่างไรว่าเราจะมา แต่พอเราไปถึงป่าละเมาะในตอนเช้า ก็ได้เห็น ว่ามีโต๊ะตั้งภัตตาหารเรียงรายมาวางไว้อยู่ก่อนแล้ว

ผมรู้จากการที่ได้คุยกัน ว่าท่านกลัวการเทศน์มากแค่ไหน แต่ก็คงไม่มี ทางที่ท่านจะเสี่ยงไม่เทศน์ได้ เมื่อมีชาวบ้านมากมายเดินทางกันเป็น กิโลเมตร จากพื้นที่รอบ ๆ มาชุมนุมกันด้วยความตื่นเต้นที่ได้จะฟังท่าน สอนธรรมะเป็นภาษาไทยสำเนียงอเมริกัน

วันหนึ่งขณะที่เดินอยู่ด้วยกัน ท่านถามผมว่า “คุณทำสมาธิอย่างไร ฝึกด้วยวิธีไหน” ผมบอกท่านว่า ผมฝึกอสุภกรรมฐาน ซึ่งเป็นการใช้สมาธิพิจารณาความเน่าเปื่อยของร่างกาย นับเป็นกรรมฐานที่ออกแบบมาเพื่อลดการยึดติดกับร่างกายและลดตัณหา โดยให้เรากำหนดสมาธิไปที่ภาพของร่างกายในระดับของการเน่าเปื่อยหลายๆ ระดับ จากนั้นจึงเชื่อมโยงภาพนั้นกับร่างกายของเราเอง อาจารย์สุเมโธพูดอย่างจริงจังมากกว่า “คุณไม่ควรทำแบบนี้แหละจอร์จ คุณควรฝึกเจริญเมตตา (ความรักและปรารถนาดีต่อผู้อื่น)” เมื่อผมถามว่าทำไมท่านถึงคิดเช่นนั้น ท่านตอบผมว่า “เพราะคุณไม่ชอบอยู่แล้ว คุณถึงพิจารณาภาพประเภทนั้นได้อย่างเป็นธรรมชาติ การทำแบบนี้จะยิ่งทำให้คุณขยะแขยงและไม่ยอมรับมันมากกว่าเดิม” นำแปลกที่ผมเชื่อท่านอย่างไม่ต้องสงสัย ในช่วงสองสามวันหลังจากนั้น ผมคิดหาวิธีปฏิบัติ โดยการสร้างรูปภาพขึ้นในสมาธิ เริ่มจากจุดตรงกลางหัวใจ ค่อยๆ ขยายออกไปภายนอกซ้าๆ จากร่างกายไปสู่ห้อง บ้าน ถนน เมือง ประเทศ โลก และไกลออกไป เหมือนกับการชมภาพออกไปซ้าๆ ชมออกไปเรื่อยๆ จนถึงขอบจักรวาล จากนั้นจึงค่อยๆ ย้อนกลับมาที่จุดเริ่มต้นอีกครั้ง โดยในระหว่างทางก็ปฏิบัติต่อสิ่งมีชีวิตทุกชีวิตด้วยความรักที่ถ่ายทอดความอบอุ่นไปยังทุกอณูในร่างกายของพวกเขา ผมทำอย่างนี้ทุกวันๆ ละ ๒ ครั้งต่อมาอีกเป็นเวลา ๔ ปี และผมก็ต้องยอมรับ ว่าผมรู้สึกมีความสุขขึ้นมาก ผมเองยังไม่เคยบอกเรื่องนี้กับอาจารย์สุเมโธเลย

เรื่องหนึ่งที่ผมจำรายละเอียดได้ชัดเจน คือตอนที่อยู่ในเมืองเก่าของนครพนม ผมจองโรงแรมให้เราพักที่นั่น เช้าวันแรก ผมตื่นก่อนฟ้าสว่างแล้วเดินออกไปที่แม่น้ำสายสำคัญ ซึ่งก็คือ แม่น้ำโขง

ท่ามกลางความมืด ผมเดินไปเจอที่ให้นั่งรอดูพระอาทิตย์ขึ้น สายน้ำที่เคลื่อนไหวไปช้า ๆ มีสีเทาและลึกลับ แม่น้ำโขงตรงจุดนั้นมีความกว้างมากกว่า ๒๐๐ เมตร ไม่มีเรือสักลำผ่านมาให้เห็นในความมืดสลัวทุกอย่างหนึ่งสนิท ทันใดนั้นก็มียิงดนตรีลอยมาจากอีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำ มันเป็นเพลงมาร์ช เพลงแห่งสงคราม เพลงแห่งวีรบุรุษ และชัยชนะ ลัทธิคอมมิวนิสต์กำลังตื่นตัวขึ้นในเมืองหนึ่งของประเทศลาวที่ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำนั้น พลเมืองที่กำลังหลับไหลถูกปลุกให้ลุกขึ้นมาทำงานเพื่อการปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ด้วยวงดนตรีของกองทัพที่คลาริเน็ตเสียงนำของวงควรต้องไปเปลี่ยนลินีนี่ใหม่แล้วจริง ๆ

ดวงอาทิตย์ลอยขึ้นเหนือท้องน้ำแม่น้ำโขง ลำแสงจ้าจนเกือบจะทำให้ผมตาบอดไปชั่วขณะ ก่อนจะส่องสว่างให้เห็นทุกรายละเอียดของแม่น้ำสายใหญ่ เรือในแม่น้ำไม่กล้าขยับสักลำด้วยเกรงว่าจะถูกยิง

นั่นคือความกลัวลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย ณ เวลานั้น

ขณะที่เราเดินทางขึ้นเหนือไปยังจังหวัดอุดรธานี สิ่งที่ผมเริ่มเข้าใจมากขึ้นอีกหน่อยก็คือ การคุกคามทางการเมืองและทางทหารที่แผ่เข้ามาในประเทศ ถนนสายหลักเต็มไปด้วยร้านค้า บาร์ และสโมสร ที่ทหารกองทัพอากาศสหรัฐเคยแวะเวียนมาจากฐานทัพอากาศใหญ่ที่ตั้งอยู่ใกล้ ๆ อยู่บ่อย ๆ ตอนนั้นฐานทัพนั้นปิดตายลงและจะไม่มีวันเปิดใหม่อีกแล้ว กองกำลังสหรัฐถูกผลักดันออกจากประเทศไทย เหลือไว้ให้เห็นแต่ภาพถ่ายของทหารจีไอกับเจ้าสาวชาวไทยของพวกเขาที่ตั้งตากแดดจนสีซีดอยู่หน้าร้านสตูดิโอถ่ายภาพ

ในที่สุดเราก็มาถึงวัดบ้านตาดและได้พบกับพระอาจารย์มหาบัว ผู้ซึ่งทุกคนยำเกรงและเชื่อฟังอีกครั้ง ผมเองก็ไม่มั่นใจว่า ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น แต่ก็เป็นที่ไปแล้ว ท่านเป็นแบบนี้จริงๆ

ดูเหมือนท่านก็คิดเหมือนกันว่า บุคลิกท่านเป็นแบบนี้ คือแข็งกร้าว น่าเกรงขาม และเชื่อมั่นในตนเอง จนอาจจะเรียกได้ว่ายหยาบคาย แต่แล้วผมก็ได้รู้ถึงสิ่งที่อยู่เบื้องหลังบุคลิกที่ท่านแสดงออกมา หลังจากที่ผมตัดสินใจตำหนิว่า ท่านหยาบคายกับผมมาก ผมบอกกับท่านว่า กิริยาของท่านไม่เหมาะจะเป็นพระเลย ท่านยิ้มกว้างทันทีราวกับยินดีรับคำติเตียนของผม พร้อมอ้าแขนกว้างแล้วพูดว่า “เราเป็นคนแบบนี้เอง! มันเป็นนิสัยของเรา เรานิสัยแบบนี้แหละ!” ผมฟังแล้วก็หัวเราะ สิ่งที่ท่านพูดนั้นช่างเป็นอะไรที่ซื่อและทำให้ผมหายโกรธได้จนน่าขำ เห็นชัดว่า ท่านก็คงคิดขำอยู่เหมือนกัน

ในวันเดียวกันนั้น ก่อนที่วันแรกของผมในวัดของท่านจะหมดไป ผมยังพบว่า พระอาจารย์มหาบัวมีบุคลิกน่าสงสัยอีกอย่างหนึ่ง เย็นวันนั้น ในช่วงเกือบจะเป็นเวลาที่ชาวอังกฤษเราเรียกว่า ช่วงโพล์เพล้ ซึ่งในอังกฤษช่วงนี้จะกินเวลาค่อนข้างนานกว่าแสงอาทิตย์จะค่อยๆ ดับมืดลง แต่ผมไม่ทันคิดว่า ในประเทศไทย ช่วงเวลาเดียวกันนี้เป็นช่วงที่สั้นมาก ผมตัดสินใจเดินเล่นเข้าไปในป่าโดยไม่ได้ถือไฟฉายไปด้วย ภายในเวลาไม่กี่นาที ทางเดินแคบๆ ซึ่งตัดผ่านที่ที่ผมคิดว่าน่าจะเป็นป่าก็หายไปในความมืด ผมมองไม่เห็นอะไรเลยนอกจากความมืด เสียงของป่าดังขึ้นรอบตัวผม ทั้งเสียงกริตรี้อง ตามมาด้วยเสียงโครมคราม และเสียงอื่นอีกสารพัดที่ดังขึ้นรบกวนจิตใจ เสียงซึ่งน่าจะเป็นเสียงของสัตว์ป่าที่กำลังออกล่าและกินเหยื่อ ผมได้แต่ยืนอยู่หนึ่งๆ จินตนาการไปเร็วกว่าความจริง ความกลัวจึงค่อยๆ เพิ่มมากขึ้น หลังจากยืนจนปัญญาอยู่นาน จู่ๆ ก็มีแสงไฟฉายในมือ

ใครสักคนสาดไปมาเข้ามาใกล้ผมเรื่อย ๆ เสียงคุยกันเป็นภาษาไทย ดังขึ้นสลับกับเสียงหัวเราะในขณะที่พวกเขาเดินมา ผมไม่รู้ว่าจะอธิบาย เป็นอย่างไรไปได้อย่างไร พระอาจารย์มหาบัว (ท่านคือคนที่เดินมา นั้นเอง) เดินออกมาตามผมด้วยตัวท่านเอง เพราะท่านรู้ว่าผม หลงทางอยู่ในป่าโดยไม่มีไฟฉาย! ผมไม่รู้เลยว่าท่านรู้ได้อย่างไรว่า ผมกำลังตกที่นั่นลำบากอยู่ แต่ท่านรู้แน่ ๆ โอ้โห! ผมคิดว่ามันเป็นเรื่องแปลก ขณะที่เราพากันเดินกลับไปทักกุฏิของผม ผมเข้าใจว่า ท่านดูผมเป็นภาษาไทยที่เดินทะเล่อทะล่าเข้าไปในป่าตอนพระอาทิตย์ ตกโดยไม่มีถือไฟฉายไปด้วย

การได้พบกับพระอาจารย์ชา ทำให้ผมเข้าใจดีว่า ท่านเป็นบุคคลที่ ผมไม่สามารถประเมินหรือเข้าใจได้ พระอาจารย์มหาบัวก็มีลักษณะ เดียวกัน ทั้ง ๆ ที่พวกท่านไม่มีอะไรคล้ายกันเลย ท่านทั้งสองแตกต่าง จากผู้อื่นมาก ไม่ได้เป็นอย่างที่ใคร ๆ จะสามารถคาดคิดว่าพวกท่าน ควรจะมีหรือแม้แต่อาจจะจะมีบุคลิกลักษณะอย่างไร เวลาอยู่กับพวกท่าน ผมจะไม่เคยเข้าใจได้เลยว่าตัวเองกำลังเกี่ยวข้องกับผู้ใช้ใด

ผมมีความรู้สึกว่ พวกท่านปฏิบัติตนด้วยความเข้าใจความเป็นไปของ โลกซึ่งแตกต่างจากผมมาก แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า ผมจะทำงาน ร่วมกับพวกท่านไม่ได้ เปล่าเลย พวกท่านเป็นคนมีเหตุผลเช่นเดียวกับผม แต่ที่ผมถามตัวเองก็คือ “ท่านทั้งสองเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างไร ท่านรู้อะไรที่ผมไม่รู้หรือ” ที่แน่ ๆ ท่านทั้งสองอยู่ในระดับที่สูงกว่า ผมมาก และความห่างชั้นระหว่างผมกับพวกท่านก็ไม่มีวันที่จะมา บรรจบกันได้

ดูเหมือนอาจารย์สุเมโธจะหายตัวไปเลย ท่านไม่ได้มาฉันที่ศาลา และผมก็ไม่รู้ว่ากุฏิท่านอยู่ที่ไหน หลังอาหารผมไปหาอาจารย์ปัญญา

ที่กุฎิเพื่อพูดคุยกับท่านก่อนจะไปพบพระอาจารย์มหาบัว ผมไปที่นั่น ด้วยเหตุผลสองข้อ ข้อแรกคือ เพื่อรื้อฟื้นและสร้างเสริมมิตรภาพกับ อาจารย์ปัญญา ข้อที่สอง คือ เพื่อไขข้อข้องใจถึงความแตกต่าง ถึงขั้น แบ่งแยกกัน ระหว่างพระป่าทั้งสองนิกายนี้ ทั้งพระอาจารย์ชาและ พระอาจารย์มหาบัวต่างได้รับแนวทางการปฏิบัติจากพระอาจารย์มั่น พระอาจารย์ใหญ่สายตรงดั่ง ซึ่งอาศัยอยู่ลำพังในป่า และยึดมั่นใน หลักธรรมคำสอนแต่เดิมของพระพุทธเจ้า ท่านเป็นครูของทั้ง พระอาจารย์ชาและพระอาจารย์มหาบัว แต่ถึงอย่างนั้นท่านทั้งสองก็ ยังคงแยกกันปฏิบัติตามแนวทางของตนเอง พวกท่านอยู่ในกลุ่ม หรือนิกายที่ต่างกัน นิกายเป็นคำภาษาบาลี แปลว่า “พวก” หรือ “กลุ่ม” พระอาจารย์ชาอยู่ในกลุ่มพระสงฆ์ที่เป็นส่วนใหญ่ เรียกว่า มหานิกาย ส่วนพระอาจารย์มหาบัวอยู่ในธรรมยุติกนิกาย (ธรรมะ = คำสอนของพระพุทธเจ้า, ยุติ = โดยสอดคล้องกับ) แต่ผมก็รู้ว่า อะไร เป็นสิ่งที่รวมทั้งสองนิกายนี้ไว้ด้วยกัน สิ่งนั้นคือการยึดถือในพระวินัย อย่างเคร่งครัด

ผมพบอาจารย์ปัญญาในกุฎิที่ปลูกอยู่บนเสาค้ำเหมือนกันทุกหลัง ช้างในกุฎิมียี่สิบต้นวางอยู่บนพื้นและมุ้ง รอบๆ มีข้าวของวาง ระเกะระกะ ทั้งภาพเขียนและอุปกรณ์ที่ดูเหมือนจะเป็นของนักออกแบบ หรือวิศวกร

ผมไม่ได้คาดหวังเลย ท่านอยู่กับความอึ่เหละเขละขลอะที่ผมไม่มีวัน ทนได้ ทั้งๆ ที่ท่านก็ใช้ชีวิตอยู่ในพระวินัย อยู่ในระเบียบ และสติ อย่างเคร่งครัด ไปพร้อมๆ กันด้วย ท่านเป็นคนพูดจาเบาๆ อ่อนโยน ใจดี และถ่อมตนมาก เราคุยกันอยู่นาน ทบทวนเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้น ตั้งแต่ที่ผมปิดวิหารแฮมป์สเต็ด แล้วเราก็ไปพบพระอาจารย์มหาบัว ด้วยกัน

เมื่อผมได้พบท่านและพูดในเรื่องประเด็นปัญหาเกี่ยวกับท่าน ที่แน่ๆ คือ พระอาจารย์มหาบัวท่านฟังผมอย่างตั้งใจ อาจารย์บัญญัติแปลทุกอย่างที่ผมพูด ผมเป็นคนค่อนข้างคิดเป็นระเบียบ เวลาจะพูดอะไรก็ชัดเจนไม่คลุมเครือ ดังนั้น ผมจึงพูดกับท่านไปตรงๆ ว่า ในการนิมนต์ พระสงฆ์ ซึ่งเป็นศิษย์ของท่านไปร่วมในการก่อตั้งคณะสงฆ์สายวัดป่า ในประเทศอังกฤษนั้น มูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทยศกคตหวังให้พระสงฆ์ทุกรูปอยู่ร่วมกันเป็นคณะเดียว

คำตอบของพระอาจารย์มหาบัวหนักแน่นมาก ท่านไม่พร้อมจะให้พระสงฆ์ในสังกัดของท่านเข้าร่วมตามแนวทางใหม่ๆ เช่นนั้น ท่านพูดว่า ถ้าผู้ใดอยากจะทำรับแนวทางนั้นก็เชิญดำเนินการด้วยตนเองเถิด ผมรู้สึกผิดหวังแต่ก็เคารพและชื่นชมท่านมากเกินกว่าจะคิดว่าการตัดสินใจของท่านเป็นเรื่องผิด สองนิกายนี้มีระเบียบแบบแผนอันมั่นคงที่แตกต่างกัน เท่านั้นเป็นอันจบ

ต่อมาเมื่อผมถามพระอาจารย์ชาว่า ท่านกับพระอาจารย์มหาบัวแตกต่างกันตรงไหน ท่านตอบว่า “เราเหมือนกันในเรื่องวินัย” ซึ่งสำหรับผมแล้ว คำพูดเรียบง่ายเช่นนั้นของท่าน ได้สรุปทุกอย่างที่สำคัญไว้อย่างสมบูรณ์ที่สุดแล้ว

ผมเข้าใจได้ว่าทำไมพระอาจารย์มหาบัวถึงไม่อนุญาตให้พระลูกศิษย์ของท่านร่วมเดินทางไปกับพระอาจารย์ชาเพื่อทดลองจัดตั้งคณะสงฆ์ขึ้นในประเทศอังกฤษ สำหรับท่านแล้ว มันเป็นเรื่องของการรักษาชื่อเสียงจากความเคารพนับถือที่ได้มาอย่างยากลำบากและมีคุณค่า ยิ่ง พระอาจารย์ชาสอนศิษย์ของท่านถึงความสำคัญในการยึดถือพระวินัยอย่างเคร่งครัดในรูปแบบที่อาจจะแตกต่างออกไปบ้าง ใน

ขณะที่ท่านกระตุ้นให้พวกเขา “ปล่อยวาง” จากการยึดมั่นถือมั่นกับสิ่งทั้งหลายทั้งปวง แต่ในทางกลับกัน พวกเขาก็ควรจะ “ยึดติด” กับการรักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติ เพราะหากปราศจากการรักษาศีลอย่างเคร่งครัดเสียแล้ว ก็จะไม่มีความเข้าใจพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าได้อย่างถ่องแท้ พระอาจารย์ชาบอกผมว่า ถ้าหากเป็นเรื่องการยึดมั่นในพระวินัยแล้ว ท่านกับพระอาจารย์มหาบัวเหมือนกัน

แต่ตอนนั้น ทุกอย่างได้สิ้นสุดลงแล้ว ณ วัดป่าซึ่งเป็นสถานที่ที่อาจารย์ปัญญา ที่ปรึกษาของผมพำนักอยู่ ผมได้พูดในสิ่งที่ผมควรพูดและผมก็ได้รับคำตอบจากพระอาจารย์มหาบัวแล้วว่า จะไม่เข้าร่วมในปฏิบัติการณ์ของผมอย่างแน่นอน ผมบินกลับไปพักผ่อนเพื่อกราบลาพระอาจารย์ชา ผมกลับบ้านด้วยความรู้สึกแน่ใจว่า ถึงแม้จะเกิดอะไรขึ้นมากมาย แต่ผมแทบจะทำอะไรไม่สำเร็จเลย ผมไม่หวังด้วยซ้ำว่าพระอาจารย์ชาจะตอบรับคำเชิญของผม

ผมค่อนข้างแปลกใจเมื่อได้รับข้อความในอีก ๓ เดือนต่อมาแจ้งว่าพระอาจารย์ชากำลังจะเดินทางมาถึงพร้อมกับพระสงฆ์ชาวตะวันตกสองรูป คือ อาจารย์สุเมโธและอาจารย์เชมธัมโม ผมรู้ว่าผมสามารถเตรียมการรับรองพระภิกษุทั้งสามรูปนี้ได้ไม่ยาก เช่นเดียวกับตอนที่อาจารย์อานันโท และอาจารย์วีระธัมโมเดินทางมาถึงในเดือนกรกฎาคม ผมแค่ต่อสายโทรศัพท์ไปจัดการเรื่องการเตรียมการไม่กี่ครั้ง ส่วนที่เหลือว่าจะต้องเตรียมอะไรที่แฮเวอ์สต็อค ฮิลล์บ้าง นั่นก็ ... คงเป็นเรื่องที่พระท่านจะตัดสินใจต่อไป

กิจวัตรทุกวันของพวกท่านเริ่มต้นด้วยการออกเดินไปพร้อมกับบาตรซึ่งปิดคลุมด้วยจีวร เรียกว่าการบิณฑบาต หรือการรับอาหารที่มีคนถวายลงในบาตร แต่เนื่องจากไม่มีใครในแฮมป์สตันเดอ์รู้จักธรรมเนียม

ปฏิบัติเช่นนี้ จึงไม่มีใครนำอาหารมาถวายพวกท่าน ผมตัดสินใจเขียนจดหมายไปถึงอธิบดีกรมตำรวจของลอนดอน เพื่ออธิบายว่าจริง ๆ แล้วพระสงฆ์กลุ่มนี้ทำอะไรทุกเช้าและทำไปเพื่ออะไร ผมได้รับคำตอบจากฝ่ายกฎหมายว่า สิ่งที่พระสงฆ์กำลังทำอยู่นั้นเป็นการละเมิดกฎหมาย เขาบอกว่าพวกท่านกำลังฝ่าฝืนพระราชบัญญัติว่าด้วยความจรจัด ปี พ.ศ. ๒๓๖๗ เมื่อได้รับแจ้งว่า การกระทำที่เป็นไปในลักษณะของการขอรับอาหารเช่นนี้เข้าข่ายผิดกฎหมาย ผมจึงไป

แถวบิชอปสทอนในเวสต์มินสเตอร์ ปี ๑๙๖๐ จากภาพ: พระอาจารย์ชย
อาภาภัสร์เมธี อาจารย์ชมธัมมโม กล:สามพรานอโศก

พบทนายความคนหนึ่งซึ่งที่โรงแรมลินคอล์นส์ ซึ่งเชี่ยวชาญกฎหมายประเภทนี้ ผมนำหนังสือหลายเล่มไปด้วย โดยทำเครื่องหมายไว้ตรงเนื้อหาที่พระพุทธเจ้าทรงชี้แนะวิธีปฏิบัติตนของพระภิกษุขณะออกไปบิณฑบาต เวลาผ่านไปประมาณสี่ปดาร์กว่า ทนายความอ่านทุกอย่างที่ผมมอบให้เขาอย่างละเอียดแล้วบอกผม พลังยิ้มกว้างว่า พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติเรื่องนี้แบบที่เรียกว่าผ่ากลางพระราชบัญญัติว่าด้วยความจรรยา ปี พ.ศ. ๒๓๖๗ แต่กลับสามารถรอดพ้นจากความผิดใดๆ ทางกฎหมายได้ เขาดูดีใจมากจนแทบจะปรบมือออกมา ผมยังจำได้ดีว่า ค่าธรรมเนียมของเขารวมแล้วสูงถึง ๔๐๐ ปอนด์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เงิน ๔๐๐ ปอนด์ มีค่าเท่ากับ เงิน ๒,๓๔๑ ปอนด์ในปัจจุบัน ความคิดเห็นของทนายความมีน้ำหนักมาก เอกสารชุดนี้ซึ่งใช้ชื่อว่า “ความคิดเห็น” ถูกนำส่งไปพร้อมเอกสารรับรองการทำงานของคุณทนายความคนเก่งของเราถึงผู้บังคับการตำรวจ ผมไม่เคยได้รับจดหมายตอบกลับใดๆ อีก แสดงว่าการบิณฑบาตนั้นน่าจะถูกกฎหมาย

ด้วยความที่ผมจำเป็นต้องสะสางปัญหาของตัวเอง ผมจึงปล่อยให้พระท่านอยู่กันตามลำพังพักใหญ่ โดยจัดการให้แน่ใจว่า มีเงินพอใช้ นำเงินฝากธนาคารไว้ให้ และจ่ายบิลค่าใช้จ่ายทุกอย่างให้ครบถ้วนต่อมาหลังจากที่พระทั้ง ๔ รูปมาอยู่ที่นี้ได้ประมาณ ๙ เดือน ผมจึงเข้าไปพบอาจารย์สุเมโธและถามท่านว่า อยากไปเที่ยววันหยุดหรือไม่ในตอนนั้นเป็นช่วงที่หัวข้อพูดคุยกันเรื่อง “เทคโนโลยีทางเลือก” ความยั่งยืน อังกฤษไร้สารคาร์บอน ฟาร์มเลี้ยงสัตว์แบบปล่อยอิสระ การเกษตรแบบไม่ใช้สารเคมี และอื่นๆ กำลังเข้ามามีบทบาทในวัฒนธรรมอังกฤษขนานใหญ่ ศูนย์เทคโนโลยีทางเลือก เป็นหน่วยงานซึ่งเป็นศูนย์กลางในเรื่องนี้ในเครือวิทยาในเมืองเพาวิลส์ทางตอนกลางของเวลส์ ซึ่งเปิดดำเนินการมาได้ ๒ ปีเพื่อคิดค้นและทดสอบ

แนวทางใหม่ๆ ในการจัดการกับเรื่องต่างๆ ผมมีความรู้สึกที่ อาจารย์
สุเมธน่าจะสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผมจึงจองห้องพักไว้สองห้องแล้วเรา
จึงออกเดินทางกัน โดยวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของผม คือการหาโอกาส
ได้อยู่กับท่านตามลำพังสักสองสามวัน เพื่อที่ผมจะได้สอบถามท่าน
ว่า การได้มาใช้เวลาในแฮมป์สเต็ดได้เปลี่ยนเจตนาของท่านที่จะ
ก่อตั้งวัดป่าตามแนวทางของพระอาจารย์ชา ครูของท่านหรือไม่

เราสำรวจศูนย์และออกไปเดินเล่นไกลๆ กันทุกวัน พุดคุยปรึกษากัน
อย่างละเอียด แล้วในที่สุดก็ตกลงกลับไปบอกทุกคนว่า เราตัดสินใจ
ขายที่นั่นแล้วไปตั้งวัดป่าที่ไหนสักที่ในชนบท

๒. ซีกเฮิร์สท์ - ๑๓๓๕/๑๖

ท่านติตติฮารี ท่านสุจัตตัง อจจาญ์สุเมธ ท่านคัมภะ และท่านอรัญญโก ใช้ออกรัง
เข้าไปที่ภัตตาคารที่โรงแรม ในภาพ:เช่นนี้ที่เรย์ซันได้อพยไปตามคำทรม ท่อน้ำ
ปล่องไฟ และเรือนต้นไม้

-๒-

ซิกเฮิร์สท์ - จิตตวิเวก

เรื่องราวของซิกเฮิร์สท์เริ่มต้นขึ้นจริงๆ ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ในเช้าสดใส่วันหนึ่งที่แฮมป์สเต็ด ฮีธ ขณะที่อาจารย์สุเมโธกำลังเดินบิณฑบาตประจำวัน มีคนวิ่งออกกำลังกายอยู่ลำพังเดินเข้ามาหาท่านแล้วพูดว่า “สวัสดีครับ ผมอ่านเรื่องเกี่ยวกับคุณในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น พวกเขาบอกว่าคุณเป็นพระป่า จริงหรือ” อาจารย์สุเมโธตอบว่า “ใช่แล้ว วิธีชีวิตของเรา คืออาศัยอยู่ในป่า เรากำลังหาที่แบบนั้นในชนบท” นักวิ่งคนนั้นสนใจใคร่รู้มากกว่านั้น แต่พวกท่านกำลังเดินบิณฑบาตอยู่ จึงไม่สะดวกจะคุยด้วย อาจารย์สุเมโธจึงเชิญเขาไปที่วิหารและมีการสนทนากันอีกหลายครั้งตามมา ในตอนนั้นเองนักวิ่งที่มีชื่อว่าพอล เจมส์ก็พูดว่า “ผมมีป่าอยู่ผืนหนึ่ง กำลังอยากได้คนไปดูแล”

อาจารย์สุเมธเฒ่าให้ผมฟังถึงเรื่องที่ท่านได้พบกับพอลอย่างเหลือเชื่อ
นี้ พร้อมเสนอให้ผมลองตรวจสอบดู ท่านเอาหมายเลขโทรศัพท์ของ
พอลให้ผม ผมโทรหาเขา และเขาคงลงที่จะขับรถพาผมไปที่พื้นที่ป่า
ของเขาในซัสเซกส์ตะวันตกในวันรุ่งขึ้น

เราผ่านเข้าประตูรั้วด้านทิศเหนือของป่าพื้นที่ประมาณ ๒๘๐ ไร่ ซึ่ง
อยู่ใกล้กันกับหมู่บ้านซิทเธิร์สต์ พอลอธิบายว่านี่ไม่ใช่ป่าธรรมชาติ
แต่เป็นพื้นที่จากโครงการพาณิชย์ที่ไม่ประสบความสำเร็จจึงถูกทิ้งไว้
เปล่าประโยชน์จนรกร้าง เขาต้องการฟื้นฟูสภาพป่าผืนนี้ให้กลับมา
สมบูรณ์ ซึ่งเขาไม่มีทุนที่จะทำเช่นนั้นได้ด้วยตัวเอง

เราตัดข้ามป่าที่อยู่บนเนินเขานั้นช้า ๆ ผมไม่เพียงแต่ประทับใจกับ
ขนาดของมันเท่านั้น แต่ประทับใจในความหลากหลายของสภาพพื้นที่
ด้วย ที่นี่เป็นที่รู้จักกันในชื่อ ป่าแฮมเมอร์วูด ที่กลางป่ามีลำธารไหล
ผ่านมาจากตาน้ำที่ห่างไปไม่กี่กิโลเมตรและอ่างเก็บน้ำฝนขนาดประมาณ
๒๕ ตารางกิโลเมตร หลายพันปีที่ผ่านมาสายน้ำได้ค่อย ๆ กัดเซาะดิน
เป็นลำธารไหลลึกเข้าไปในป่า จนกระทั่งแผ่นดินในบางจุดทรุดตัว
กลายเป็นหุบเขาลึกชัน ถึงแม้ธรรมชาติที่นั่นจะไม่ได้รับการดูแลและ
มีต้นไม้ขึ้นมาปกคลุมจนรกทึบ รวมถึงยังมีพื้นที่หลายไร่ที่แทบจะ
เข้าไปไม่ได้ ผมก็ตกลงใจว่า ผืนป่าของพอลนั้นสวยงามและเป็นไปได้
ว่าเหมาะที่สุด แต่ด้วยสภาพป่าที่เป็นอยู่ ผมทำอะไรกับมันไม่ได้เลย
ผมจึงเสนอว่า ทางเดียวที่ป่าของเขาจะเป็นประโยชน์ต่อคณะสงฆ์ได้
คือเขาต้องมอบพื้นที่ส่วนนี้ให้คณะสงฆ์ และถ้าเขาคงลงเช่นนั้น ผม
ก็จะหาซื้อบ้านหลังใหญ่ที่อยู่ติดกับพื้นที่ตรงนี้สักหลัง เมื่อนั้นมูลนิธิ
ก็จะสามารถเข้ามาดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพและบำรุงรักษาป่า
แฮมเมอร์วูดให้เหมาะสมได้ในที่สุด

ผมแปลกใจที่ไม่นานหลังจากนั้น พอลก็ได้ร่างหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนมาให้ ซึ่งผมได้ส่งมอบต่อให้เจฟฟรีย์ เบียร์ดสลีย์ ผู้อำนวยการมูลนิธิฯ และที่ปรึกษาทางกฎหมาย ซึ่งได้เขียนจดหมายไปถึงพอลสองครั้ง เพื่อแจ้งว่า ทันททีหนังสือโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยไม่มีค่าตอบแทนนี้ผ่านความเห็นชอบตามกฎหมายแล้ว จะไม่สามารถยกเลิกได้ ถึงแม้ว่ากรรมสิทธิ์ของพอลจะมีค่าถึง ๓๐,๐๐๐ ปอนด์ในสมัยนั้น เขาก็ไม่ลังเลที่จะลงนามตกลง สำหรับผม นั่นทำให้ปัญหาแรกเรื่องทำเลที่ตั้งวัดคลี่คลายไปได้ คำถามที่สองก็คือ “แล้วบ้านจะอยู่ตรงไหน”

อีกหนึ่งสัปดาห์ต่อมา ผมก็ได้รับคำตอบในเรื่องนี้ หลังจากไปปิกนิกในป่ากับเพื่อนคนหนึ่ง ในขณะที่เราออกมาจากประตูรั้วด้านมัวร์เฮาส์เลน สุภาพสตรีที่อาศัยอยู่ในบ้านฝั่งตรงข้ามก็ร้องถามผมว่า “คุณเป็นเจ้าของป่าคนใหม่หรือเปล่าคะ” สุภาพสตรีคนนั้นหรือนางคล้าก-ฮอลล์ เชิญเราเข้าไปตีมน้ำชาในบ้าน ผมอธิบายแผนการในการจัดการกับผืนป่า แต่แผนทั้งหมดจะยังเริ่มต้นไม่ได้จนกว่าผมจะพบบ้านหลังใหญ่ใกล้ๆ ลักหลัง เธอบอกผมว่า มีบ้านใหญ่หลังหนึ่งอยู่ติดกับป่า ยังไม่ประกาศขาย แต่กำลังจะขายแน่นอน เธอรู้จักเจ้าของชื่อ นายแฮดลีย์ เธอให้หมายเลขโทรศัพท์ของเขามาตามที่ผมขอ

เย็นวันนั้น ในอพาร์ทเมนต์ของผมที่ฟิตซ์โรเวีย ลอนดอน ผมโทรหา นายแฮดลีย์แล้วบอกว่า “วันนี้ผมพบคุณคล้าก-ฮอลล์ที่คฤหาสน์ เธอบอกกับผมว่า คุณต้องการขายบ้านกับที่ดิน” ซึ่งเขาตอบกลับมามีว่า “ขอบคุณครับที่โทรมาหาผมโดยตรงและไม่ไปยุ่งกับเรื่องซุบซิบของคนแถวนั้น!” เราพูดคุยกันสั้นๆ ผมนัดจะไปพบเขาที่บ้านในวันรุ่งขึ้น เวลา ๑๑.๐๐ น. หลังเสร็จพิธีเข้าโบสถ์เข้าวันอาทิตย์

ผมพิจารณาทุกแง่มุมของการเสี่ยงในครั้งนี้ ซึ่งหมายถึงการขายบ้าน ๒ หลังของเราบนแควอร์สตัด็อค ฮิลล์ในแฮมป์สเต็ด ซึ่งคาดว่าจะได้เงิน ๑๒๐,๐๐๐ ปอนด์ มูลนิธิฯ ไม่มีหนี้สินอะไร ผมจึงไม่เป็นกังวลเรื่องโอกาสในการกู้เงินเพื่อมาซื้อบ้าน จากประสบการณ์ที่ผมมีเกี่ยวกับวัดป่าในเมืองไทย ผมรู้ว่าในการเปลี่ยนบ้านหลังใหญ่ในซัสเซกส์ ตะวันตกให้กลายเป็นวัดที่ประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้จะไม่เป็นปัญหา เพราะผมเคยเห็นพระสงฆ์หลายรูปที่มีความสามารถจากประสบการณ์ การดำรงชีวิตในป่า จัดการกับงานหลากหลายประเภทในระหว่าง ปฏิบัติภารกิจประจำวันในวัด และพวกท่านยังมีทักษะ ระเบียบวินัย และพลังงานมากมาย คณะสงฆ์สามารถดูแลตนเองได้ สิ่งที่เป็นในการดำเนินงาน คือความช่วยเหลือของฝ่ายฆราวาส ทานที่เป็นเงิน ซึ่งต้องมีการจัดการและใช้จ่ายตามคำแนะนำของคณะสงฆ์ ทานที่เป็นอาหาร ผ้าสำหรับทำจีวร ชุดสำหรับใช้ทำงาน และการจัดการในด้านกฎหมายและการเงินที่มีผลต่อการบำรุงรักษาวัด

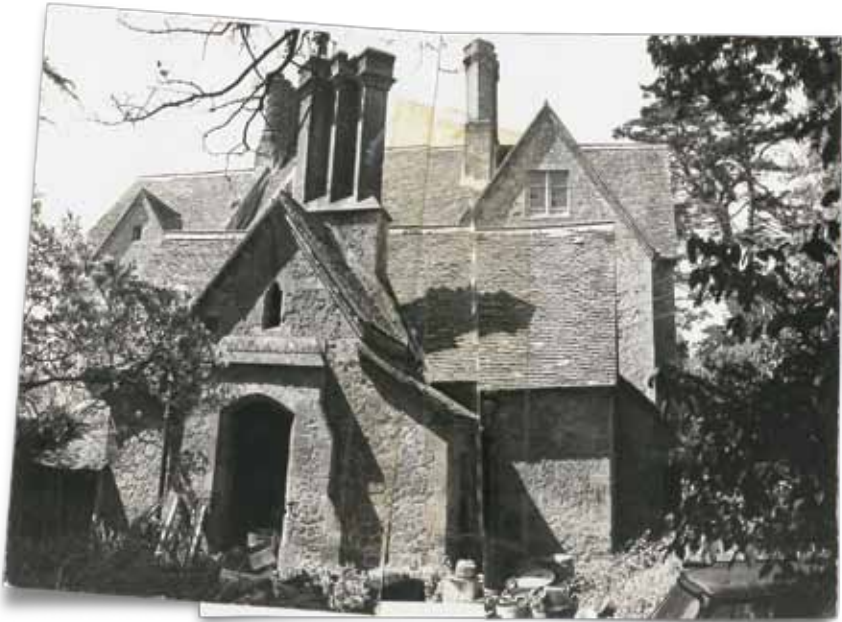
นอกจากนี้ ผมยังไม่ถึงเลที่จะมองข้ามหากมีเสียงคัดค้านในการย้ายกิจการของมูลนิธิฯ ครั้งนี้ ณ ช่วงนั้นของชีวิตเป็นช่วงเวลาที่ผมมีความมั่นใจในตัวเองสูงมากจนบ่อยครั้งถูกมองว่าเป็นคนอวดดี ผมคิดภาพไปแบบนั้น แต่ในความเป็นจริง กรรมกร ๖ คนของมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศอังกฤษประกอบด้วย ผมซึ่งเป็นประธาน พระสุเมโธ พระวีรธัมโม และพระอาณันโทร่วมด้วยเจฟฟรีย์ เบียร์ดสลีย์ ทนายความ ผู้อุทิศตนและนับถือศาสนาพุทธอีกคนหนึ่ง และฟรีดา วินท์ นักวิชาการด้านศาสนาพุทธที่เป็นที่นับถืออย่างกว้างขวาง ทุกคนคุ้นเคยกับธรรมเนียมของพระป่าไทยเป็นอย่างดีและมุ่งมั่นกับการเสี่ยงในครั้งนี้ คณะกรรมการยังลงคะแนนเสียงให้ผมมีอำนาจในการหาซื้อบ้านและที่ดินที่ผมเห็นว่าเหมาะสมได้อย่างโปร่งใส เมื่อไม่มีอะไรให้ต้องคิดวิตกกังวลอีกแล้วในคืนนั้น และยังมีเรื่องให้ทำในเช้าวันถัดไป ผมจึงหลับได้อย่างสนิท

ในสมัยนั้นผมชอบขับรถมาก และผมยังมีรถที่ขับสบายอย่างโรเวอร์ เครื่องยนต์ขนาด ๓.๕ ลิตร ๘ สูบ ผมพร้อมที่จะขับรถด้วยระยะทาง ๕๐ ไมล์เพื่อไป-กลับชิทเฮิร์สท์บ่อย ๆ อะไรบางอย่างทำให้ผมรู้สึกที่ผมได้พบที่พิทพิงในชนบทของคณะสงฆ์แล้ว ท้องฟ้าวันนั้นเป็นสีเทา เข้ม ผ่นกำลังตกหนักในขณะที่ยางรถโรเวอร์ส่งเสียงฟู่ ๆ พร้อมเหยียบน้ำพุกระจายไปรอบ ๆ รวากับเรือที่กำลังเหินน้ำไปตามถนนลาดยาง สาย เอ ๓

ผมดีใจที่ได้รู้ว่า บ้านชิทเฮิร์สท์อยู่ห่างจากชายป่าแฮมเมอร์วูดไปด้วยระยะทางกว่า ๒๐๐ เมตรเล็กน้อย พอผมเลี้ยวรถเข้าไปในถนนเข้าบ้าน ภาพของพื้นที่ที่ถูกทิ้งขว้างอย่างน่าตกใจก็ปรากฏขึ้นให้เห็นตรงหน้า ต้นไม้ขึ้นระเกะระกะจนรกไปหมด หลังคาของอาคารรอบนอกพังลงไปหลายส่วนแล้ว ตัวบ้านหลังใหญ่มีสภาพเหมือนนักบวชไม่เคยมีใครพยายามที่จะซ่อมแซมส่วนที่เห็นชัดว่าชำรุดเสียหายเลย มีรถขึ้นสนิมจอดทิ้งชอนอยู่ทั่วบริเวณแทบมองไม่เห็น ท่ามกลางต้นหมากรากไม้ที่ไม่เคยผ่านคมมีดหรือขอตัดหญ้าเลย แต่นี่แค่เพียงเริ่มต้นเท่านั้น

รถคันโตบางคันจอดทิ้งหมด ทอดิน ที่จอดทิ้งไว้ใหม่อีกไม่กี่คันก็
ยังทิ้งหมดคันรถคันที่ดูใหม่สุดก็ใช้ประกอบสิ่งก่อสร้างอื่น

ประตูทางเข้าเดิมด้านข้างบ้าน เป็นทางเข้าไปห้องครัว ห้องเก็บอาหาร
บันไดลงลิ้นบ้าน ห้องน้ำ ผนังชั้นใต้ดินจับพบร่องรอยของฟอสฟอรัสก่อนผนัง
เป็นของกรวด

หากมีผู้กำกับหนังสือของขบวนการจะถ่ายถอดประสบการณ์ที่
ผมได้พบเจอขณะที่เข้าไปในห้องโถงของบ้านซีทเธอร์แลนด์ในเช้าวันนั้น
เขาก็คงจะรู้สึกกดดันมากทีเดียว นายแฮตลีย์ทักทายผมด้วยท่าที่
ต้อนรับและมีเสน่ห์อย่างที่สุด แต่ถึงอย่างนั้น ผมก็รู้สึกว่าเขาน่าจะ
รู้สึกประหม่าอยู่ไม่มากนักน้อย มั่นยากที่จะบรรยายสภาพของห้องโถง
นั้น ลองนึกภาพว่าคุณเก็บหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสิ่งพิมพ์
ทุกฉบับที่คุณเคยเป็นสมาชิก ซื้อ หรือได้รับมาตลอดระยะเวลากว่า
๓๐ ปี แล้วเริ่มเรียงตั้งไว้อย่างเป็นระเบียบในห้องบ้านของคุณดูสิ
เรื่องของเรื่อง คือ ในวันที่ผมเข้าไปในบ้าน ตั้งหนังสือพวกนั้นสูงเสียด
ยิ่งกว่าตัวผมและยังมีมากมายหลายตั้งจนเกือบจะเต็มห้องไปหมด

เหลือที่เว้นเป็นทางเดินตรงกลางห้องจากประตูหน้าไปถึงห้องนั่งเล่น
ไว้กว้างแค่ ๑ เมตรกับอีกนิดหน่อยเท่านั้น ช่างเป็นผลงานของคนที่
บ้าสะสมข้าวของที่เหลือเชื่อที่สุด

มุมมองจากหน้าต่างในห้องส่วนตัว เมื่อไม่นานมานี้ ความรักของภรรยาของ
เรื่อนั้นไม่ก็ได้รับตราซ่อมแซมขึ้นใหม่ทั้งหมดในเวลาต่อมา

ผมจำได้ว่าไม่ได้ซื้อหรือแม้แต่ไม่พอใจอะไรมากนัก เท่าที่จำได้ คือ
ผมรู้สึกสนใจอย่างมาก ความรู้สึกสนใจนั้นเปลี่ยนเป็นความรู้สึกยินดี
กับความปกติของสมาชิกครอบครัว ทันทีที่ผมได้พบกับนางแฮดลีย์
บุตรสาว และสุนัขของพวกเขา ในห้องรับรองที่โอโง่งและปูพรมสวยงาม
พร้อมเปลวไฟที่จุดไว้ในเตาผิง

เมื่อได้ทักทายสัพเพพระกันพอเป็นพิธีแล้วก็ถึงเวลาคุยธุระกัน และ นายแฮดลีย์เองก็ดูกระตือรือร้นจะคุยอยู่มากเสียด้วย ผมถามขึ้นว่า “ผมกำลังจะซื้ออะไรอยู่หรือครับคุณแฮดลีย์” เขาตอบด้วยความจริงใจ อย่างเหลือเชื่อ “ถ้าคุณต้องการซื้อที่นี่ คุณก็คงต้องซื้อในสภาพที่ มันทรุดโทรมแบบนี้แหละ”

“ผมขอคุรอบ ๆ บ้านได้ไหม”

“คงไม่ได้ ผมคงจะให้คุณเห็นมากไปกว่าที่เห็นมานี้ไม่ได้”

“ที่นี่มีทั้งหมดกี่ห้องครับ”

“๒๒ ห้อง”

“มีห้องที่ใช้งานได้อยู่กี่ห้อง”

“มีเป็นบางห้อง”

“รายน่าส่วนใหญ่ผู้พังหมดแล้ว เป็นเพราะเชื้อราหรือเปล่าครับ”

“ใช่ แต่ผมไม่คิดว่าจะมีเชื้อราในหลังคานะ”

“ที่ดินมีขนาดเท่าไรหรือครับ”

“ประมาณ ๔๐ ไร่ ส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้าไว้เลี้ยงสัตว์”

“คุณช่วยพาผมเดินรอบตัวบ้านและบริเวณด้านนอก และ อธิบายเพิ่มเติมในส่วนอื่นได้ไหมครับ”

“ได้แน่นอนครับ”

จากนั้นเราจึงเดินไปด้วยกัน พร้อมgangsกันฝนที่ตกกระหน่ำลงมา อย่างต่อเนื่อง เราเดินไปคุยไป แต่ไม่ว่าเขาจะพูดหรืออธิบายอะไร มันก็ไม่อาจจะปฏิเสธความจริงในคำพูดเรียบ ๆ ของเขาไปได้ คำพูดที่ว่า “ถ้าคุณต้องการซื้อที่นี่ คุณก็คงต้องซื้อในสภาพที่มันทรุดโทรม แบบนี้นี่แหละ”

ในขณะที่ยืนอยู่ข้าง ๆ เรือนต้นไม้ ก็ได้เวลาที่ผมจะถามขึ้นมาว่า “คุณต้องการเท่าไรสำหรับทั้งหมดนี้”

“๑๒๐,๐๐๐ ปอนด์”

ผมคิดคำนวณในใจอย่างรวดเร็ว “เรามีพื้นที่ป่าอยู่แล้วราว ๆ ๒๕๐ ไร่ ห่างไปแค่ ๒๐๐ เมตร ที่นี้เป็นบ้านที่มีห้องอยู่ ๒๒ ห้อง โครงสร้างทำด้วยหินและอยู่ในสภาพพื้นฐานที่ใช้งานได้ แล้วยังมีส่วนของอาคารด้านนอกกว้างขวาง ซึ่งทั้งซ่อมแซมและขยายต่อเติมได้ด้วย ราคาก็เท่ากับราคาที่น่าจะขายบ้านที่แฮมป์สเต็ดได้ รอบ ๆ มีทุ่งหญ้าอีก ๔๐ ไร่ ป่าละมေးขนาดใหญ่ และสวนผลไม้ที่เหมาะสมสำหรับสร้างกุฏิ คณะสงฆ์สามารถเปลี่ยนตัวเองให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือและพร้อมที่จะปรับตัว และยังมีฆราวาสหนุ่มสาวอีกหลายคนที่จะอาสาช่วยอย่างไม่ต้องสงสัย ลักษณะการดำเนินงานโครงการที่จะเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษนี่จะเป็นแรงบันดาลใจให้กับคนอื่นอีกหลายคนที่ยากจะช่วยเรื่องเงินทุนสนับสนุน” แล้วความคิดของผมก็แล่นปราดต่อไปเรื่อย ๆ

และแล้วผมก็ยื่นมือออกไปอย่างไม่ลังเล จับและเขย่ามือเขา พร้อมพูดว่า “ตกลงซื้อ!”

ตอนนั้นผมทำอะไรไม่ได้มากนักเพื่อยืนยันกับกรรมการว่า ผมทำสิ่งที่ถูกต้อง พอล เจมส์เป็นคนแรกที่ผมเล่าให้ฟังว่า ได้พบและซื้อบ้านหลังใหญ่พร้อมที่ดินติดกับป่าแฮมเมอร์วูดแล้ว พอลเป็นคนที่มีความคิดลึกซึ้งและเฉลียวฉลาด ไม่ว่าจะทำงานอะไร เขาจะศึกษารายละเอียดทุกอย่างอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจเลือกแนวทางในการทำงานให้สำเร็จที่ตรงไปตรงมาและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด หลังจากที่สัญญาซื้อขายกันด้วยวาจาแล้ว ขั้นตอนต่อไปโดยปกติแล้วคือให้ทนายความติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของสภาเขต แล้วทำการ “สืบค้น” ซึ่งหมายถึง การตรวจสอบว่าจะมีปัญหาคือ

อุปสรรคอะไรในการซื้อขายหรือไม่ มีการตรวจสอบค่าธรรมเนียมที่ดินในพื้นที่และดำเนินการให้สภาเขตลงนามรับรองในนามของบุคคล ซึ่งเป็นผู้ซื้อที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง กระบวนการค้นหาแต่ละขั้นตอนต้องอาศัยการค้นหาและจัดหาข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ในสำนักทะเบียนค่าธรรมเนียมของที่ดินในพื้นที่ ซึ่งเกี่ยวข้องค่าธรรมเนียมดำเนินการต่าง ๆ การยื่นขออนุญาตแบบก่อสร้างแบบมีเงื่อนไข ประกาศว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระบุว่าด้วยการอนุรักษ์ต้นไม้ รวมถึงประกาศ ระเบียบ หรือข้อตกลงอื่น ๆ อีกมากมาย การสืบค้นยังมักจะหมายถึงการตอบคำถามมาตรฐานเกี่ยวกับสถานะของทางสัญจรและข้อเสนอต่าง ๆ ประวัติของแบบก่อสร้าง ประวัติการควบคุมอาคาร ประกาศเตือน ที่ดินที่มีการปนเปื้อน และเรื่องอื่นอีกมากมายที่ต้องคำนึงถึง

ผมส่งชื่อและที่อยู่หนายความของนายแฮดลีย์ในเมืองมิดเชิร์สท์ให้ เจฟฟรีย์ เบียร์ดสลีย์ แล้วบอกเขาถึงข้อตกลงที่ผมได้ทำไว้ ขณะที่ทนายความทั้งสองกำลังอยู่ในระหว่างติดต่อกัน พอลก็เสนอให้ผมขับรถไปที่สำนักงานของสภาเขตซิสเซสเตอร์พร้อมกับเขา เพื่อสืบค้นค่าธรรมเนียมที่ดินด้วยตัวเอง การทำเช่นนี้ได้ประโยชน์สองอย่าง คือเราประหยัดเงินไปได้มากและยังประหยัดเวลาไปได้มากด้วย ภายในเวลาไม่นานพอลก็หาข้อมูลที่ตั้งของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาได้ รวมถึงเตรียมรายการคำถามมาตรฐานทั้งหมด และทำการนัดหมายเพื่อเข้าพบเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในเวลาแค่วันเดียว เราสามารถขีดฆ่ารายการเรื่องที่ต้องทำและการเข้าพบเจ้าหน้าที่ของเราที่ได้รับการยืนยันอีกด้วย

เราไม่พบปัญหาแม้แต่ข้อเดียว และผมก็พร้อมที่จะลงนามในสัญญาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยสะดวก ผมจึงแต่งตั้งให้พอล

เป็นเลขานุการมูลนิธิฯ เพื่อที่ลายเซ็นของเราทั้งคู่จะได้อยู่ในสัญญา หลังจากนั้นประมาณสัปดาห์เดียว สัญญาก็จัดทำขึ้นแล้วเสร็จพร้อมที่จะลงนาม

ในวันชี้ชะตานั้น ท้องฟ้ามีดมจนชวนห่อเหี่ยว ฝนเทกระหน่ำลงมาอีกครั้ง สำนักงานทนายความที่มิดเฮิร์สต์ของนายแฮดลีย์หน้าตาเหมือนฉากในภาพยนตร์ยุคปลายช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๓ - ๒๔๘๒ ที่มีนักแสดงอย่างวิลเฟรด ไฮด์-ไวท์รับบทเป็นทนายความ นายแฮดลีย์ดูเครียดและร้อนรนมาก สิ่งที่พอลกับผมต้องทำก็เพียงแค่ลงชื่อ เมื่อเราลงชื่อแล้วนายแฮดลีย์ก็ถอนหายใจออกมาเสียงดังจนผมต้องถามว่า “มีอะไรหรือเปล่าครับคุณแฮดลีย์” เขาตอบว่า “โอ้โห คุณซาร์ป ๑๐ วันที่ผ่านมาผมทุกข์ใจมากเลย รู้สึกแย่มาก ๆ มีคนมาถึงหน้าประตูบ้านผมทุกวันกดดันให้ผมขายบ้านให้ มีคนมาเสนอเงินให้มากขึ้นเรื่อย ๆ มีอยู่วันหนึ่งมีผู้ชายคนหนึ่งมาหาผมพร้อมกับกระเป๋าเดินทางที่ใส่เงินมาจนเต็มกระเป๋า!”

“ที่ว่าเสนอเงินให้มากกว่า คือมากกว่าแค่ไหนครับ”

“โอ้โห คุณซาร์ป มากกว่าเยอะเลย”

“แล้วทำไมคุณถึงไม่รับไว้ล่ะ”

เขามองผมอย่างประหลาดใจแล้วพูดว่า “คุณซาร์ป...ผมจับมือสัญญากับคุณไปแล้วนะ!”

ถึงคราวผมประหลาดใจบ้างละ ขณะเดียวกันผมก็ขอสารภาพว่า ผมกำลังคิดอยู่ว่า ถ้าในที่สุดแล้วสิ่งที่ผมเพิ่งตกลงซื้อไปกลายเป็นโมฆะมูลนิธิฯ ก็คงไม่ต้องเสียเงิน ความคิดทำนองนั้นทำให้รู้สึกสบายใจอยู่ไม่น้อย หลังจากนั้นไม่นาน ผมถึงได้รู้ว่า ทำไมบ้านซิทเฮิร์สต์ถึงเป็นที่ต้องการกันนัก ดูเหมือนว่าจะมีสุภาพบุรุษท่านหนึ่งเล่นโป๊กเกอร์และเลี้ยงม้าแข่งโป๊กเกอร์อยากได้บ้านหลังนี้ ซิทเฮิร์สต์อยู่ไม่ไกลจาก

คุณหาสน์ของลอร์ดควาเดรย์และคงจะเหมาะมากสำหรับใช้เป็นสถานที่พักผ่อนของบรรดาลูกหลานของตระกูล

ผมขับรถออกจากมิดเฮิร์สท์แล้วตรงไปที่ซิทเฮิร์สท์ ผมถือกล้องถ่ายรูปเดินเข้าไปในทุ่งที่อยู่ด้านล่างของตัวบ้านเพื่อถ่ายภาพไว้ใช้เป็นปกของแผ่นพับสี่สีที่ผมวางแผนจะจัดพิมพ์ แล้วผมก็ได้เจอกับเหตุการณ์ที่ทำให้ผมต้องประหลาดใจเป็นครั้งที่สองของวัน ก้อนเมฆดำทะมึนที่พาดผ่านท้องฟ้าค่อย ๆ แยกตัวออกจากกันที่เหนือตัวบ้าน แดดอ่อน ๆ สาดแสงลงมาเป็นลำ เกิดเป็นภาพรุ้งกินน้ำอยู่นานสองสามวินาที “ว้าว!” ผมพิมพ์พร้อมกบกดชัตเตอร์ไปด้วย

ต่อมาเมื่อได้คุยกับเจฟฟรี ผมบอกเขาว่ากำลังให้บริษัทโฆษณาที่ผมทำงานจัดทำแผ่นพับอยู่ เขาอยากรู้ว่าจะต้องใช้เงินเท่าไร ผมคาดเอาไว้ว่าคงจะสัก ๒,๐๐๐ หรือ ๓,๐๐๐ ปอนด์ วันต่อมาผมก็ได้รับเช็คจากเขาเป็นจำนวนเงิน ๓,๐๐๐ ปอนด์ให้เป็นค่าจัดทำทั้งหมด

ทันทีที่ผมได้รับแบบปรู๊ฟแผ่นพับจากโรงพิมพ์ ก็ถึงเวลาที่ผมต้องเดินทางไปประเทศไทยอีกครั้ง เพื่อไปอธิบายภาพที่ในไม่ช้าจะกลายเป็นความจริงสำหรับอาจารย์สุเมธ อาจารย์วีรธัมโม และอาจารย์อานันท์ โดยละเอียดอย่างไม่มีการปิดบังถึงสภาพทรุดโทรมของสถานที่ในขณะนั้น แผ่นพับที่ได้จัดพิมพ์นั้นทางออกมาเป็นภาพถ่ายทางอากาศขนาดใหญ่ของพื้นที่ทั้งหมด ได้แก่ ป่าแฮมเมอร์วูดและบ้านซิทเฮิร์สท์ โดยมีการทำสัญลักษณ์เป็นเส้นประสีขาวยืดขวางอาณาเขตโดยรอบของพื้นที่ไว้ด้วย ดูแล้วน่าประทับใจมากจริง ๆ

ฟรีดาเสนอให้ผมพักที่วายเอ็มซีเอ กรุงเทพฯ อีกครั้ง และบอกว่าจะจองห้องพักให้ เธอยังได้แจ้งอาจารย์ปัญญาและจัดแจงให้คุณหญิง

เสริมศรี เพื่อนของเธอมารับผมไปพบสมเด็จพระญาณสังวร พระผู้ดูแลเรื่องต่างประเทศ ที่พระอารามหลวงวัดบวรนิเวศวิหาร อีกด้วย เท่าที่ผมต้องทำก็คือ จัดแผ่นพับทั้งหมดใส่ซอง ขึ้นเครื่องบิน เดินทางไปพบพระอาจารย์ชา แล้วบอกท่านว่าผมทำอะไรไปบ้าง ผมเข้าใจดีว่า ถ้าท่านไม่เห็นด้วย เรื่องทั้งหมดนี้ก็ต้องมีอันชะงักไป ผมรู้สึกสนุกที่จะคิดถึงการประสานงานกับพระอาจารย์ชาว่า เป็นเหมือนการทำธุรกิจกับเจ้านายในองค์กรใหญ่ ที่ผ่านมากระบวนการทั้งหมดในการพัฒนาโครงการโดยส่วนใหญ่ดูจะเกิดจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างประจวบเหมาะ และจากการได้รับการแนะนำให้รู้จักกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยบังเอิญ ทั้งหลายทั้งปวงเกิดขึ้นและขับเคลื่อนกันเองอย่างส่งเสริมสัมพันธ์กัน โดยมีผมทำหน้าที่เป็นแคฝอยช่วยส่งให้เรื่องราวต่างๆ ดำเนินไปอย่างรวดเร็วก็เท่านั้น ผมแทบจะไม่รู้สึกตัวเองเป็นผู้คุมเหตุการณ์ใดๆ นอกไปจากเจตนาธรรมณ์และวิสัยทัศน์ที่ยั่งยืนแน่แน่วเพื่อผลสำเร็จในตอนท้าย ซึ่งนั่นก็คงเพียงพอแล้วที่จะทำให้ผมเดินทางต่อไป

ผมตัดสินใจชั่วคราวที่จะพานิโคล ลูกสาวคนโต มาประเทศไทยใน การเดินทางมาเป็นครั้งที่สองของผม นิโคลอายุ ๑๘ ปี เป็นเด็กสาวที่ฉลาด นิสัยอ่อนโยนมีเมตตา แก่เป็นที่รักของผม เครื่องศาสนาเป็นทุนเดิม โดยแกเป็นสมาชิกประจำของโบสถ์แห่งหนึ่ง และเป็นคริสเตียนที่มุ่งมั่น ผมคิดว่าการเดินทางมาที่นี้จะเป็นการสร้างโอกาสให้ลูกได้พบกับประสบการณ์ที่หาได้ยาก อีกครั้งด้วยความคิดชั่วคราว ผมติดต่อขอเข้าพบเอกอัครราชทูตไทยในลอนดอน โดยนำเอาแผ่นพับหลายใบไปอธิบายให้เขารับทราบถึงการดำเนินการจัดตั้งวัดป่าแห่งใหม่ที่กำลังเกิดขึ้น ท่านทูตดูสุภาพและสนอกสนใจดี แต่ผมมาได้ยินภายหลังว่า เขาก็คิดเหมือนคนอื่นๆ ว่าผมสติไม่ดี

นิโคลกับผมเดินทางด้วยเครื่องบิน ดีซี ๑๐ รุ่นใหม่ของสายการบินไทย ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่แสนสบายและแปลกใหม่สำหรับเราทั้งคู่ ผู้โดยสารทุกคนได้รับดอกกล้วยไม้สีม่วง และพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินผู้หญิงยังแต่งกายด้วยชุดไทยอีกด้วย ผมคิดว่านั้นเป็นการตลาดที่ค่อนข้างก้าวหน้ามากในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ นอกจากนี้ ยังมีเรื่องไม่คาดฝันให้พบเจออีกที่สนามบิน คือ พลอากาศโทศักดิ์ ธารินทร์ ศิษย์ของพระอาจารย์ชาमारอรับพวกเราอยู่ที่สนามบินกรุงเทพฯ และพาเราขึ้นรถบัสส่วนตัวไปยังห้องรับรองวีไอพี เพื่อรอกระบวนการหนังสือเดินทางและวีซ่า ซึ่งได้รับการดำเนินการอย่างรวดเร็ว ก่อนมีการจัดรถไปส่งพวกเราที่วายเอ็มซีเอ

คุณหญิงเสริมศรีมาพบเราในเช้าวันรุ่งขึ้น และถ้าผมจำไม่ผิดเธอพาเราไปพบกับโจเซฟิน สแตนตัน ภรรยาของเอกอัครราชทูตอเมริกัน ก่อนเป็นลำดับแรก โจเซฟินเป็นสุภาพสตรีที่สดใสร่าเริง นิโคลชอบเธอในทันที นิโคลอยู่เป็นแขกของเธอในขณะที่ผมเดินทางไปพบสมเด็จพระญาณสังวร ตั้งแต่มาประเทศไทยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ผมก็ยังไม่ได้พบท่านอีกเลย ระหว่างนั้นภาษาอังกฤษของท่านดีขึ้นมาก และดูเหมือนว่าท่านจะไม่ค่อยมีปัญหาในการทำความเข้าใจแผ่นพับ ซึ่งอธิบายถึงขั้นตอนค่อนข้างซับซ้อนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ในการสร้างวัดป่าแห่งแรกในประเทศอังกฤษ

เย็นวันนั้นนิโคลกับผมทานข้าวร่วมกับโจเซฟิน สแตนตัน ที่บ้านของเธอ ซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่ของพระราชวัง ที่ซึ่งมีสถาปัตยกรรมแบบไทยโบราณผสมผสานกับสวนที่จัดไว้อย่างงดงาม และดอกบัวที่บ้านสระพร้าวอยู่เต็มสระน้ำพุ รวมถึงบางอย่างที่นิโคลไม่เคยเห็นมาก่อน ซึ่งก็คือจิ้งจกที่เกาะอยู่บนผนังและเพดาน บรรยากาศในตอนนั้นช่างสงบ เจริญตาเจริญใจเสียจริงๆ ผมค่อย ๆ เริ่มเห็นภาพว่า แท้จริง

แล้วกำหนดการในประเทศไทยของผมเป็นการจัดการอยู่ห่าง ๆ ของ อาจารย์ปัญญา ผ่านความเห็นชอบของพระอาจารย์มหาบัว และการขอให้คุณหญิงเสริมศรีเป็นคนประสานติดต่อกับผม รวมทั้งจัดการ และจ่ายค่าเดินทางให้ผมได้มาพบกับบรรดาบุคคลสำคัญที่ผมจำเป็นต้องขอความเห็นชอบเพื่อให้ความพยายามของผมประสบผลสำเร็จ อีกอย่างที่ผมจะต้องไม่ลืม คืออาจารย์ปัญญาเป็นคนให้หมายเลข โทรศัพท์ของผมแก่อาจารย์สุเมโธจนกระทั่งทำให้ท่านได้มาพบผมที่ ลอนดอนตั้งแต่ตอนแรก และอาจารย์ปัญญายังเป็นผู้ที่จัดการทุกอย่าง เพื่อให้ผมยังคงดำเนินการตามแนวทางที่เห็นผลในการกลับคืนสู่ เจตนาธรรมดั้งเดิมของมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทย ซึ่ง เป็นสิ่งที่ท่านยินดีจะช่วยอยู่ห่าง ๆ หลังจากที่เวลาได้ล่วงเลยมาหลายปี แล้ว นับตั้งแต่มูลนิธิ ได้ละทิ้งวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งไปอย่าง ลิ่นเชิง ในหลายกรณีความสำเร็จหรือความล้มเหลวก็ขึ้นอยู่กับ “กาลและเทศะ” นั่นคือ ขึ้นอยู่กับเวลาและสถานที่ที่ความเพียรพยายาม ของเราจะโคจรมาบรรจบกับปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยกันพอดี ถ้าพิจารณาจากสิ่งที่เกิดขึ้นกับผม แนวคิดนี้ก็น่าจะเป็นจริงแน่ ผม รู้สึกร้าวกับเป็นนักโต้คลื่นที่กำลังใช้กระดานแล่นไปบนคลื่นลูกหนึ่ง ตั้งใจให้ดี จอร์จ รักษาสมดุลงไว้ เลิกคิดมากเกินไป แล้วอย่าตกลงมา จากกระดานล่ะ หรือไม่อย่างนั้นก็ปล่อยให้มันเป็นไปซะ สำหรับผม แล้ว มันไม่สำคัญว่าผมจะรู้จักหรือไม่รู้จักบรรดาบุคคลสำคัญที่ผมได้ ไปพบ หรือทำไฉนผมถึงต้องพบกับพวกเขา เพราะผมเริ่มเข้าใจได้บ้าง แล้วว่า มีบุคคลที่เป็นผู้ทรงอิทธิพลอย่างมากกำลังนำทางผมให้ ก้าวเดินไปข้างหน้า และเป็นเรื่องจริงเช่นกันที่ผมเองไม่ใช่หนึ่งใน “ผู้ทรงอิทธิพลอย่างมาก” และอาจจะไม่มีวันเป็นเลยด้วย ผมเป็นคน ที่ไม่ได้สำคัญอะไร สิ่งเดียวที่คนไม่สำคัญคนนี้มี คือการได้เข้ามาดูแล มูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทยอย่างใกล้ชิด และได้มีโอกาส สานต่อเจตนาธรรมของมูลนิธิ เพียงเพราะคำสั่งสัญญาที่ได้ให้ไว้ต่อ

ท่านกปิลวิฑโฒในระหว่างเจริญสมาธิกรรมฐานในคืนที่ท่านเสียชีวิต ความตั้งใจในครั้งนั้นยังคงแจ่มชัด สิ่งที่ท่านต้องการในตอนต้นแต่ไม่อาจบรรลุผลสำเร็จได้นั้น ผมจะทำให้มันเกิดขึ้น และนั่น คือที่มาของเรื่องราวทั้งหมดที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้

พลาอากาศโทศักดิ์จัดการเรื่องการเดินทางให้นิโคลกับผมไปถึง สนามบินอุบลราชธานี และต่อไปยังวัดป่าพง และแล้วผมก็ได้มาพบกับพระอาจารย์ชาอึ๊กครั้ง

ชายผู้นั้นสะกดผมได้ ผมไม่เคยพบใครที่เจ๋งเท่าพระอาจารย์ชามาก่อน รวากับว่า พระภิกษุร่างเล็กท้วมผู้นั้นจะแผ่รังสีควบคุมทุกอย่างรอบตัวท่าน ท่านเป็นเจ้าของบ้านที่ใจดี มีเสน่ห์ และคิดถึงจิตใจผู้อื่นมากที่สุดคนหนึ่ง แต่นั่นเป็นเพียงลักษณะภายนอกที่ห่อหุ้มตัวตนของท่านที่ล้ำลึกกว่านั้นมาก ๆ เวลาอยู่กับท่านผมจะรู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขเสมอ ผมมักรู้สึกเป็นอิสระที่จะพูดอย่างตรงไปตรงมาและจริงจังในแบบของผม และนั่นคือสิ่งที่ผมตั้งใจจะทำ ผมมีอะไรที่จะบอกท่านมากมาย

ท่านรับซองแผ่นพับของผมไปวางลงข้าง ๆ จากนั้นท่านจึงกล่าวทักทาย นิโคลและอธิบายว่าเราสองคนจะอยู่ที่นี่ยังไง นิโคลต้องอยู่ในกุฏิใกล้กับแม่ชี (สตรีหนุ่มสาวท้วมขาว ซึ่งได้รับสถานะเป็นผู้แสวงหาหรือผู้ปฏิบัติขั้นเริ่มต้นมากกว่าจะเป็นผู้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะสงฆ์ โดยสมบูรณ์ โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเด็นในเรื่องสถานะนี้ ก่อให้เกิดความไม่พอใจอย่างยิ่งในชาติตะวันตก)

ท่ามกลางความมืด เราพานิโคลเดินไปตามทางเดิน ผ่านป่าไปสู่กระท่อมเล็ก ๆ แสงสว่างจากไฟฉายของเธอบวกกับเทียนอีกหนึ่งเล่ม

เผยให้เห็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดเตรียมไว้เพียงเล็กน้อย เรากล่าว
ราตรีสวัสดิ์กัน แต่อีกเพียงนาทีต่อมาอาจารย์ปภากรกับผมก็ได้
ยินเสียงนิโคลกรีดร้อง เราจึงรีบกลับไปดูและพบเจ้าตัวกำลังยืนจ้อง
แมงมุมตัวยักษ์ด้วยความหวาดผวา นิโคลยังคงเชื่อว่าแมงมุมตัวนั้น
เป็นแมงมุมพิษทาร์ันทูลา อาจารย์ปภากรโรใช้ภาชนะปากกว้างกับ
กระดาษหนึ่งแผ่นจับมันไปปล่อยที่ด้านนอก จากนั้นพวกเราจึงปล่อย
ให้นิโคลอยู่ตามลำพังในคืนนั้น ส่วนผมได้อยู่คนเดียวในกุฏิแสนสบาย
ภายในป่าละเมาะอันสวยงาม โดยมีกวางตัวหนึ่งเป็นเพื่อน จนกระทั่ง
เช้าวันรุ่งขึ้นที่ผมจะได้เริ่มพูดคุยกับพระอาจารย์ชา

อาจารย์ปภากรโร อดีตนักบินเฮลิคอปเตอร์ในสงครามเวียดนาม ผู้ได้
รับเหรียญกล้าหาญซิลเวอร์สตาร์ รับหน้าที่เป็นล่ามให้ ผมนั่งอยู่เงียบ ๆ
รอให้ถึงเวลาของตัวเองที่จะได้พูดคุยกับพระอาจารย์ชา ซึ่งมักจะมี
ผู้มาเยือนอยู่อย่างไม่ขาดสายทั้งพระสงฆ์และฆราวาส ณ จุดหนึ่งผม
พูดกับท่านว่า “ผู้คนที่มาพบท่าน ทุกคนล้วนก้มลงกราบสามครั้ง แล้ว
ตอนที่กลับพวกเขาก็กราบท่านอีก ทำไมพวกเขาถึงทำอย่างนั้น
ครับ” ท่านถามว่า “มีปัญหาอะไร” ผมหัวเราะที่ท่านพูดทำท่าย
ผมแบบนั้น พลังสายน้ำแล้วบอกท่านว่า “ไม่เลยครับ ผมแค่อยาก
ทราบเหตุผลเฉย ๆ” พระอาจารย์ชาให้คำตอบที่น่าจดจำว่า “ถ้าค้อม
ตัวให้ลงไม่ได้ แล้วจะค้อมใจให้ลงได้อย่างไร” หลังจากนั้น
ผมเองก็มักจะกราบพระทุกครั้งเช่นกัน ในประเทศไทยแม้แต่
พระมหากษัตริย์ก็ยิ่งทรงกราบพระ

ปกติแล้ว ผมมักจะได้คุยกับท่านในช่วงเย็นเป็นเวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง
ท่านแทบจะไม่เคยพูดหรือถามคำถามอะไร ในขณะที่ผมคอยเปิด
แผ่นพับให้ท่านดู และอธิบายถึงรายละเอียดทุกแง่มุม ทั้งราคาย่าน
และที่ดินของอังกฤษ กฎหมายกรรมสิทธิ์ เงินที่เตรียมไว้สำหรับ

การดำเนินการ ประมาณการค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบ้าน สภาพของป่า รายละเอียดทุกอย่าง ในระหว่างนั้นผมยังได้พูดคุยกับพระรูปอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันตก เพื่อศึกษาความเห็นของพระสงฆ์หลายๆ รูปเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่คณะสงฆ์จะย้ายไปประจำที่ประเทศในตะวันตก รวมถึงหาข้อมูลทุกอย่างเท่าที่ทำได้เกี่ยวกับการดำเนินงานของวัดป่า

นิโคลใช้เวลาส่วนใหญ่ร่วมกับพระอาจารย์ชา เห็นได้ชัดว่าแกชอบทำนมาก การที่ท่านรับมือกับความคิดเห็นของนิโคลที่เปรียบเทียบศาสนาพุทธกับศาสนาคริสต์ได้อย่างรวดเร็วและซับซ้อนทำให้แกหัวเราะและสนุกไปกับการโต้เถียงกับท่านอย่างเห็นได้ชัด แต่นิโคลก็ยังไม่ยอมรับท่าน ครั้งหนึ่งผมผ่านมาเห็นทั้งคู่กำลังคุยกัน ซึ่งผมคิดว่านิโคลออกจะพูดจากำกั้นไปหน่อย ผมจึงขอโทษพระอาจารย์ที่แกลมปาม พระอาจารย์ชาพูดว่า “คุณไม่รู้หรือว่าในทุกๆ วันมีคนโง่มากมายแค้ไหนมาหาเราบ้าง แต่นักก็เป็นเหมือนหินให้เราได้ลับดาบมากกว่า”

จากนั้น พระอาจารย์ชาจึงได้ให้ความเห็นในเรื่องที่ท่านได้รับฟังจากผม “มันเหมือนว่า คุณซื้อรถมาแต่มีน้ำมันไม่พอ เรามีเงินแค่หลักพันแต่คุณกลับมาพูดถึงหลักหลายล้านบาท เราคงต้องไปอังกฤษสัก ๖ เดือนเพื่อหาเงินให้ได้มากขนาดนั้น” ผมหัวเราะแล้วถามท่านว่า “แล้วท่านจะหาได้อย่างไรครับ” ท่านตอบว่า “เราจะใช้แม่เหล็ก” เท่าที่ผมรู้แน่ๆ ก็คือ อาจารย์สุเมโธ ซึ่งบวชเป็นศิษย์ของท่านมาแค่ ๑๐ ปี ไม่ได้มีทั้งชื่อเสียงในต่างประเทศและแรงสนับสนุนระดับสูงจากฆราวาส ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการผลักดันให้โครงการนี้มีทางสำเร็จได้ พระอาจารย์ชามีสิ่งเหล่านี้ แต่ท่านคงจำเป็นต้องใช้แม่เหล็กพลังสูงทีเดียว

หลายวันผ่านไปพระอาจารย์ขามีเหตุให้ต้องเดินทางไปยังวัดแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นหนึ่งในวัดสาขาที่มีอยู่หลายแห่งของท่าน วัดแห่งนี้มีชื่อเรียกว่า ถ้ำแสงเพชร สร้างอยู่บนยอดเนินเขาหินขนาดใหญ่ ล้อมรอบด้วยพื้นที่กว่า ๒,๐๐๐ ไร่ เป็นลักษณะของเพิงผาที่หาได้ยากบนที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงอันกว้างใหญ่ ท่านตัดสินใจพาเราสองคนไปด้วย ถนนที่พระภิกษุทั้งหลายสร้างขึ้นอย่างคืดคุดเคี้ยวไปถึงยอดเขา ซึ่งสิ่งแรกที่ผู้มาเยือนจะได้เห็นเมื่อมาถึงที่นี่ คือ พระพุทธรูปปางไสยาสน์ขนาดยักษ์ ในลักษณะประทับนอนตะแคงขวา พระพาหาขวาวางบนพระเขนย พระเศียรหนุนพระหัตถ์ เลยออกไปเป็นศาลา (หอนั้น) ทรงสูง มีพื้นที่กว้าง และผนังเปิดโล่ง ตั้งอยู่รวมกับสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ซึ่งรวมถึงครุฑขนาดใหญ่ด้วย ก้อนหินขนาดยักษ์ที่ตั้งอยู่รายรอบ แตกแยกออกเป็นช่องเขาที่มีพุ่มไม้รกชื้นหนาแน่น รวมทั้งเกิดเป็นโพรงถ้ำอยู่มากมาย ให้เป็นที่อาศัยของค้างคาวนับพันๆ ตัว มีการสร้างกุฏิตามสภาพถ้ำอยู่ทั่วบริเวณ หรือสร้างไว้ในลักษณะที่เหมาะสมสำหรับที่พระภิกษุจะพักอาศัยอยู่ได้ตรงบริเวณใต้ต้นไม้ต้นใหญ่ที่แผ่กิ่งก้านสาขาปกคลุมพื้นที่กว้างขวางด้านล่าง รวมถึงรากของต้นไม้เลื้อยปีตรอยแยกลงมาตามซอกหิน ก่อตัวเป็นม่านรากไทรที่หึงตัวลงมาบังปากถ้ำอีกหลายถ้ำ

ดูเหมือนอาจารย์ปภาภโรจะย้ายเข้าไปอาศัยอยู่ในหนึ่งในบรรดาถ้ำเหล่านั้น ในบริเวณนั้นไม่มีพระรูปอื่น มีเพียงฆราวาสอยู่ไม่กี่คน พื้นที่โดยรวมเหมือนจะถูกทิ้งร้างเป็นส่วนใหญ่ ผมสงสัยว่าอะไรคือสาเหตุที่ทำให้สถานที่สวยงามเช่นนี้ถูกทอดทิ้งแทบไม่ได้ใช้งานเลย ผมไม่เคยได้รู้สาเหตุ แต่เหตุผลหนึ่งอาจเป็นเพราะระยะทางเดินจากบริเวณนี้ไปบิณฑบาตที่หมู่บ้านซึ่งอยู่ใกล้ที่สุดนั้นไกลมากก็เป็นได้

รากต้นไม้ใหญ่ที่โผล่ลงมาปกคลุมบ้านไม้ที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นที่วัดถ้ำหลวง

นิโคลยังคงสนุกสนานกับวันหยุดที่ไม่ธรรมดาของแกและคู่มือคนลาย เป็นพิเศษ นิโคลนอนบนที่นอนซึ่งอยู่บนพื้นครัว โดยมีไม้คานขวาง หนา ๆ พาดไปมา พร้อมด้วยหม้อ กระทะ และอุปกรณ์ทำครัวสารพัด ชนิดห้อยอยู่เหนือหัว ผมอยู่ห้องถัดไป ผมตื่นขึ้นกลางดึกจากเสียง กระทะกระทะทบกันดังโคล้งเคล้ง จึงลุกขึ้นไปเปิดประตูครัว นิโคลนอน อยู่บนที่นอน แกพูดว่า “หนูคะพ่อ พวกมันไต่ไปตามคานหาอาหาร” ผมค่อนข้างแปลกใจและประทับใจกับอาการนิ่งเฉย ไม่ตกอกตกใจ ของแก แสดงว่าสำหรับนิโคลแล้วหนูคงน่ากลัวน้อยกว่าแมงมุมเยาะ

สุภาพบุรุษชาวญี่ปุ่นผู้หนึ่งขับรถเบนซ์ติดแอร์พาเราทั้งหมดกลับ วัดป่าพง การมาเยือนที่นี้ของเราสิ้นสุดลง ได้เวลาที่เราจะกลับบ้าน กันแล้ว

ในเช้าของวันที่เราต้องขึ้นเครื่องบินกลับ เรารออยู่ข้าง ๆ รถบัสคันเล็ก ที่จะพาเราไปส่งที่สนามบินอุบลราชธานี พระอาจารย์ชามาถึง พร้อมกับคำฟ้า แม่ชีชาวอเมริกัน ผมประหลาดใจที่พระอาจารย์ชา ถือดอกกุหลาบขาวช่อใหญ่มาด้วย ท่านกำลังจะไปส่งพวกเรา!

เครื่องบินของเราติดเครื่องยนต์รออยู่บนรันเวย์ดินอยู่แล้ว จาก การต้อนรับภายในแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รู้อยู่แล้วว่าพระอาจารย์ ชาจะมาที่นี้ เพราะมีการจัดบริเวณกันเชือกไว้สำหรับท่านโดยเฉพาะ ทุกคนยกเว้นนิโคลคุกเข่าลงกราบท่าน แม่ชีคำฟ้านั่งอยู่ข้างพร้อม ทำหน้าที่ล่าม พระอาจารย์ชาก็มัตว์มาข้างหน้า วางกุหลาบลงบนพื้น ตรงหน้าท่านแล้วพูดว่า “นี่สำหรับนิกกี้” แกปรบมือแล้วอุทานว่า “โอ ดีจังเลย สวยจัง! หนูขอจูบท่านได้ไหม” ท่านตอบกลับมาว่า “เฮอะ จะกราบเรายังทำไม่ได้ ที่ตอนนี้จะอยากมาจูบเราซะละ”

นิโคล ลูกสาวผมซึ่งหนีบคือศรศักดิ์รัตน์ ใช้เวลาพูดคุยเรื่องราวชีวิตกับพระอาจารย์
ทุกคน ท่านจะสนุกกับบทกวีที่นิโคลนิเคาะได้

และแล้วต่อหน้าทุกคน นิโคลก็คุกเข่าลงแล้วกราบลงกับพื้นสามครั้ง
อย่างไม่มีที่ติ

เพราะอย่างนี้เอง พระอาจารย์ซาถึงได้ถือดอกกุหลาบช่อโตมาส่ง
พวกเรา ท่านอยากให้ออกาสนิโคลได้กราบท่าน

เมื่อกลับมาที่ลอนดอน อาจารย์สุเมโธยังคงไม่ตัดสินใจถึงผลจาก
การเดินทางของผมเช่นเคย แต่ท่านดูดีใจมากที่อาจารย์ของท่านจะ
กลับมาที่นี้ในอนาคตอันใกล้นี้และน่าจะอยู่ที่นี้อีกหลายเดือนด้วย
พูดได้ว่าความไว้วางใจที่อาจารย์สุเมโธมีให้อย่างไม่เคยลดน้อยลงเป็น
สิ่งที่ผมไม่เคยได้รับจากผู้อื่นมาก่อนเลย

ผมติดต่อกณะกรรมการองค์กรการกุศลทันทีเพื่อแจ้งให้พวกเขาทราบว่า มูลนิธิ ต้องการจะขายบ้านและที่ดินที่แฮมป์สเต็ด พวกเขาดูจะดีใจกับข่าวนี้ไม่น้อย เจ้าหน้าที่อาวุโสคนหนึ่งโทรหาผมเกือบจะทันที แล้วบอกว่า “เนื่องจากมูลนิธิของคุณต้องการจำหน่ายสินทรัพย์ตั้งต้น จึงเป็นหน้าที่ของกรรมการการกุศลที่จะเป็นผู้ดำเนินการประมูลแก่สาธารณะ” เหตุการณ์เช่นนี้ดูจะเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก พวกเขาจึงยินดีอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ของตนจะได้มีโอกาสจัดเตรียมและดูแลการประมูลซึ่งเขามีสิทธิ์ควบคุมได้อย่างเต็มที่ ส่วนตัวผมนั้นไม่ยินดีเลย เพราะผมมีคนที่สนใจซื้อเสนอราคามาให้อยู่แล้วที่ ๑๒๐,๐๐๐ ปอนด์ ผมแค่อยินเฉยๆ ดูพวกเขาทำงาน พร้อมหวังว่าการเปิดประมูลสาธารณะอาจทำให้ได้ข้อเสนอที่ดีกว่านั้น

การจัดการทั้งหมดดำเนินไปในขณะที่ผมเองก็กำลังทำงานในบริษัทโฆษณา ท่ามกลางสภาวะแบบ “ทำโฆษณาให้ได้วันละตัว กันให้ไม่ต้องกลัวถูกไล่ออก” สำหรับแวดวงโฆษณาแล้วเราอาจจะถูกไล่ออกเมื่อไหร่ก็ได้ ด้วยเหตุนี้ทุกคนจึงทำงานด้วยความตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา นั้นยังไม่นับการทำงานด้วยความกลัวว่าจะสูญเสียหนทางทำมาหากินอีกด้วย งานโฆษณาถือเป็นงานที่กระตุ้นอะดรีนาลีนดีแท้ ไหนจะต้องเผชิญกับคำวิจารณ์อย่างไม่หยุดหย่อนถึงความพยายามของผมในการผลักดันโครงการนี้ขึ้นมา และพอถึงตอนนี้ก็ยังคงมาไม่แน่ใจว่าเราจะหาเงินตามที่เราต้องการได้หรือไม่ ด้วยเพราะเราไม่สามารถควบคุมการประมูลได้อีก พูดได้แค่ว่า เป็นอะไรที่น่าหัวนใจทีเดียว

ผลลัพธ์ที่ออกมาไม่เลวร้ายมากนัก ผู้ดำเนินการประมูลเคาะราคาขายที่ ๑๑๕,๐๐๐ ปอนด์

สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากนั้นก็ทำให้กระวนกระวายใจพอกัน ผมได้รับโทรศัพท์สายตรงจากกรรมการของคณะกรรมการองค์การการกุศล เขาพูดว่า “คุณชาร์ป ผมต้องแจ้งให้คุณทราบว่า เราได้รับเรื่องร้องเรียนที่ร้ายแรงเกี่ยวกับการดำเนินงานของมูลนิธิของคุณในช่วงหลังมานี้ ซึ่งเราจำเป็นต้องตรวจสอบตามกฎหมาย ผมว่าคุณควรจะมาพบผมนะ” ผมรู้สึกเหมือนโดนหัวหลังคอกแล้วเหวี่ยงไปตรงหน้าผู้พิพากษาให้อธิบายเหตุผลของตัวเองเกี่ยวกับเรื่องอะไรก็ไม่ว่า ก็คงจะมีแต่สวรรค์เท่านั้นที่รู้

ผมไปพบกรรมการผู้หนึ่งพร้อมกับอาจารย์สุเมธ เรานั่งตรงหน้าเขา ในขณะที่เขาพูดขึ้นอย่างซึ่งขังว่า “เราได้รับคำร้องเรียนว่า มูลนิธิของคุณได้จัดซื้อสิ่งหามทรัพย์ โดยไม่ได้ทำการสำรวจหรือประเมินราคาอย่างถูกต้องโดยมืออาชีพ นี่เป็นเรื่องร้ายแรงที่สุด ผมขอให้คุณอธิบายถึงการกระทำดังกล่าวนี้ด้วย” ผมเริ่มต้นด้วยการแนะนำอาจารย์สุเมธ โดยอธิบายว่าท่านเป็นหัวหน้าของคณะสงฆ์ ที่มูลนิธิ ชื่อบ้านและที่ดินนั้นก็เพื่อใช้เป็นที่พำนักของอาจารย์สุเมธและคณะสงฆ์ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาคณะสงฆ์ในประเทศอังกฤษต่อไป และผมก็ขอให้กรรมการถามอาจารย์สุเมธ ว่าท่านเห็นชอบกับสิ่งที่ดำเนินการมาจนถึงขณะนี้หรือไม่ เขาทำตาม อาจารย์สุเมธตอบเขาโดยบอกว่า ท่านสนับสนุนผมเต็มที่ ส่วนข้อกล่าวหาที่ว่าผมบกพร่องต่อหน้าที่ที่ไม่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการประเมินราคาและสภาพของบ้านและที่ดินก่อนทำการซื้อนั้น ผมบอกเขาไปว่า “คุณแฮดลีย์ซึ่งเป็นผู้ชายที่บอกผมชัดเจนว่า ถ้าผมต้องการซื้อบ้านและที่ดินของเขา ผมก็ต้องยอมรับสภาพว่าที่ตรงนี้คือที่ที่ทรุดโทรม” ผมพูดเสริมว่า “ในเมื่อผมยอมรับตรงจุดนั้นได้ตั้งแต่ก่อนเสนอซื้อที่ แล้วทำไมผมจะต้องเสียเงินจ้างคนมาสำรวจที่ดินอีกล่ะ” ทุกคนเงียบไปครู่ใหญ่ จากนั้นผมจึงโพล่งออกมาลอย ๆ ว่า “เราเป็นองค์การการกุศลทางศาสนา ถ้าเราทำ

อะไรอย่างซื่อสัตย์ไม่ได้ แล้วใครจะทำได้” กรรมมาธิการยกแขนทั้งสองของเขาขึ้นเหนือศีรษะแล้วยิ้ม แล้วเขาก็ทิ้งคำร้องเรียนนั้นไป ผมรู้ว่าใครเป็นคนส่งคำร้อง แต่เขาจะเป็นใครก็คงไม่สำคัญ

ที่นี้ก็มีเรื่องอีกสองเรื่องให้ต้องจัดการ นั่นคือจัดการให้บ้านว่าง และเตรียมจัดหาที่พักให้คณะพระภิกษุในช่วงที่รอให้ซิทเฮิร์สท์เสร็จสมบูรณ์ ผมจำเรื่องราวในช่วงนี้ได้เพียงเล็กน้อย ที่จำได้ก็คือ เจ้าของศูนย์พุทธศาสนาไอคเคนโฮลท์ที่ชื่อ คุณยู มยัต ฮอว์ เสนอให้ที่พักและดูแลอุปฐากพระภิกษุในแต่ละวัน ซึ่งพวกท่านก็ตกลงตามนั้น จากนั้นอีกเรื่องหนึ่งที่ผมกังวลเป็นสำคัญก็คือเรื่องเงิน ผมรู้ว่าอาจารย์ปัญญาามีเงินฝากอยู่ในกองทุนที่เรียกว่า กองทุนอาราม เพื่อเก็บเป็นทุนสำรองไว้ใช้ในอนาคตในกรณีที่ท่านกลับมาที่ประเทศอังกฤษ และผู้ดูแลกองทุนนั้นคือเจฟฟรี เบียร์ดสลีย์ เขาลงทุนในหุ้นหย้าเลี้ยงสัตว์ ๕๕ ไร่ในเดวอน ใกล้กับที่ที่เขาอาศัยอยู่ ผมแนะนำให้เขาขออนุญาตอาจารย์ปัญญาชายที่ผืนนั้น แล้วนำเงินที่ได้มาซื้อที่ดินแถวบ้านซิทเฮิร์สท์ เจฟฟรีได้รับอนุญาต เขาขายที่ได้ในราคา ๒๕,๐๐๐ ปอนด์ (จำนวนเงินนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ น่าจะมีค่าเทียบเท่ากับ ๑๔๖,๓๓๙ ปอนด์ในปัจจุบัน) และมาซื้อที่ดินที่ซิทเฮิร์สท์ด้วยเงินจำนวนเดียวกัน พร้อมกับนำเงินของกองทุนมารวมไว้ในบัญชีของมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทย นั่นทำให้ตอนนี้เรามีเงินสำหรับใช้ในการทำงานอยู่เล็กน้อย

หลังจากนั้นไม่นาน พระอาจารย์ชาพร้อมด้วยอาจารย์ปภาโรและพลอากาศโทศักดิ์ก็มาถึง ทุกคนพักที่อาคารหลังเล็กข้างประตูรั้วของไอคเคนโฮลท์ ข่าวเรื่องพระอาจารย์ชามาที่นี้แพร่ออกไป ทำให้เรามีกิจกรรมที่ศูนย์พุทธศาสนาที่ออกซ์ฟอร์ดเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ผมไม่ได้มีส่วนร่วมมากนักเพราะผมมีงานที่จำเป็นต้องไปทำทุกวัน รวมถึงที่ผม

สนใจก็มีแค่การได้บ้านชิทเฮิร์สท์มา แต่ผมก็หาเวลาไปเดินเล่นกับ อาจารย์สุเมธสองสามครั้งเพื่อถามไถ่ถึงความเป็นอยู่ของท่านบ้าง อีกเรื่องสำคัญ คือ ในขณะที่ผมยังคงทำงานหนักไปพร้อมๆ กับที่ เรื่องราวต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นนั้น ผมไม่ได้รับเงินเดือนจากมูลนิธิฯ หรือว่าเรียกร้องค่าใช้จ่ายใดๆ กรรมการทุกคนก็เช่นเดียวกัน

การขับรถไปอีออกซ์ฟอร์ดยังทำให้ผมมีโอกาสพบกับฟรีดา วินท์ ซึ่งอาศัยอยู่ในละแวกบ้านเรือนแถวสโตนส์จอร์เจียนที่สวยงามที่มีชื่อเรียกว่า ปาร์กทาวน์ ผมพูดคุยฟังความคิดเห็นของเธอในเรื่องที่เรากำลัง ดำเนินการอยู่ ผมชื่นชอบความเฉลียวฉลาดของฟรีดา รวมถึงความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเข้าใจอะไรได้อย่างรวดเร็วของเธอ ผมชอบเสียงหัวเราะของเธอเป็นพิเศษเวลาที่เธอล้อเลียนความมั่นใจ ซึ่งขังของผม เธอนำภัตตาหารและข้าวของไปถวายที่ไอศเคนโฮลท์ บ่อยๆ และรู้ว่ามิอะอะไรเกิดขึ้นที่นั่นบ้าง พระภิกษุกำลังสอนฆราวาส ให้เจริญสมาธิกรรมฐาน มีคนไปที่นั่นกันเยอะทุกวันเพื่อไปถวายอาหาร และข้าวของเครื่องใช้ พระอาจารย์ชาแสดงธรรมเทศนาเป็นประจำ นอกจากนี้ พระมหาสี สยาดอ พระอาจารย์ชื่อดังชาวพม่ายังเดินทาง มาพำนักอยู่ระยะหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมแปลกใจมาก ไม่มีใครบอก เรื่องนี้กับผม ผมเสียใจที่ไม่ได้พบท่าน เพราะในช่วงแรกนั้น ท่านกับผมเคยเขียนจดหมายติดต่อกันหลายครั้ง

ผมได้รับข้อความจากพระอาจารย์ชา บอกว่าท่านอยากให้ผมชะลอ การซื้อบ้านชิทเฮิร์สท์เอาไว้ก่อน แต่ผมไม่ได้ตอบเพราะเรื่องทั้งหมด ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปเรียบร้อยแล้ว ต่อมาอีกนานผมถึงได้รู้ว่า ทำไมท่านจึงส่งข้อความนั้นมา สาเหตุมาจากในช่วงที่อยู่ประเทศไทย มีคนที่เป็นกราบท่านหลายคนทักท้วงว่าการย้ายไปชิทเฮิร์สท์เป็นการตัดสินใจที่โง่แก๊ๆ ชิทเฮิร์สท์อยู่ไกลจากลอนดอนเกินไป ซึ่งเป็น

นลวงพ่อชาโต่นทางไปเยือนสหกรณ์ผู้ปลูกข้าวและประมงที่อตาหลนตัน อมตารักพิสัย
 (ต่อมาคือ อารามอริโย) วันอาทิตย์ที่ ๖ ธ.ค. ๒๕๒๕ ที่บ้านนาพือ อ.โพนทอง
 ริมแม่น้ำโขงท่าบ่อศรีบุญเรือง

พระอาจารย์ชาและอาจารย์สุเมโธเถร: รับนิมนต์มาตักที่ศูนย์พุทธศาสนศึกษาอัสสัมชัญ
 เมื่อวันที่ ๓๐.๗. ๒๕๒๒ ผู้ที่ทำอัฐิสังฆทาน ๕๐๐ (จากซ้าย) พี่ธิดา วิมล
 หงษ์ มณีตา ชอร์ โจนอร์ พล: นล่าวอร์

การยากที่จะมีคนมาทำบุญได้ทุกวัน ที่ดินกับบ้านก็เป็นเหมือน กองขยะที่ต้องใช้เงินทุนมาบูรณะซ่อมแซมมากเกินกว่าที่หน้าจะหากัน ได้ และจอร์จ ชาร์ป ก็เป็นคนปัญญาอ่อนคนหนึ่งที่ต้องหยุดยั้งไว้ จริง ๆ แล้ว ณ ตอนนั้นผมก็ไม่ได้คิดว่า คนที่ทักท้วงเขาคิดผิด ผมรู้ว่า เรื่อง ทั้งหมดที่ผมทำเหมือนการก้าวเดินไปสู่หนทางที่ไม่มีใครรู้ มันจึงไม่ใช่ ว่าไม่มีเหตุผลที่จะทำให้พวกเขาคิดว่ามันคือการผจญภัยที่ไร้สติ แต่ถึง อย่างนั้นผมก็นึกได้แย้งในใจโดยไม่ได้พูดออกมาว่า ตอนนี้มีมูลนิธิ เป็นเจ้าของผืนป่า ๒๘๐ ไร่ กับบ้านผู้พียงขนาด ๒๒ ห้องที่มีเรือนหลัง นอกต่อยื่นออกไปอีกหลายหลัง พร้อมด้วยทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และป่า ละเมาะอีก ๔๐ ไร่ แถมยังมีเงินเหลืออยู่ในธนาคารอีก ๒๕,๐๐๐ ปอนด์ (เท่ากับค่าเงินปัจจุบัน ๑๔๖,๓๓๙ ปอนด์ หรือคิดเป็นเงินไทย ในตอนนั้นจำนวน ๑,๒๕๐,๐๐๐ บาท) ทั้งหมดนี้แลกกับบ้านสองหลัง ที่ค่อนข้างทรุดโทรมในแฮมป์สเต็ด ซึ่งก็โกโรโกโสและจำเป็นต้องใช้ เงินก้อนใหญ่ซ่อมแซมด้วยเหมือนกัน ถึงจุดหนึ่ง ผมเอ่ยกับพระอาจารย์ ชาวว่า “ท่านเริ่มตั้งวัดป่าพงด้วยการหาป่าช้าร้าง และจุดเริ่มต้นทั้งหมด ก็เกิดจากการที่ท่านนั่งลงใต้ต้นไม้ต้นหนึ่ง อืมม สิ่งที่เรามีที่ซิทเฮิร์สท์ ดีกว่านั้นนะครับ” แ่นละว่าท่านไม่ได้ตอบ ถึงแม้ตอนนั้นเรื่องทั้งหมด จะมาไกลถึงขั้นนี้แล้ว ผมก็ยังต้องการความเห็นชอบจากท่าน ท่าน ยังไม่ได้เห็นที่ดินผืนนั้นเลย

บังเอิญว่าเพื่อนสนิทของผมที่เป็นช่างภาพชื่อว่า เอิร์บ ชมิตซ์ บอกผม ว่าเขาเพิ่งซื้อรถอาร์วี (ซึ่งแน่นอนว่าขับเคลือนสี่ล้อ) มา เป็นรถ ที่สามารถไต่ขึ้นที่ชันได้อย่างน่าทึ่งโดยไม่มีที่ท่าว่าจะล้มคว่ำ เขาพา ผมขึ้นรถไปลองซิ่งดูและผมก็ประทับใจมาก ผมคิดว่ามันเป็นพาหนะ ที่เหมาะจะพาพระอาจารย์ซาไปเยี่ยมชมป่าแฮมเมอร์วูดก่อนจะพา ท่านไปดูบ้าน เพราะเจ้ารถโรเวอร์ที่สงบเสถียรของผมอาจจะตกที่หนึ่ง

ลำบากถ้าต้องเจอกับสภาพเนินชัน ๆ ในบางจุดของป่านั้น เฮอร์เบเนอ
ให้ผมขี่มรดาอาร์วีของเขาได้

และแล้ววันตัดสินชะตากรรมก็มาถึง ผมขับรถพาผู้โดยสารผู้ทรงเกียรติ
ไปตามถนนสาย เอ ๓ ผ่านไปได้เกือบ ๘๐ กิโลเมตร เราก็เลี้ยวรถออกจาก
ทางหลวงเข้าสู่เส้นทางผ่านเมืองเล็กๆ ที่มีชื่อว่า ลิปซุก ผ่านสนาม
กอล์ฟในเมืองแล้วเลยลงเนินเขา เลี้ยวซ้ายหักคอกเข้าสู่ทางแคบ ๆ ที่
มีต้นไม้ขึ้นหนาแน่น ตรงสู่ประตูวัดด้านทิศเหนือของป่าแสมเมอร์วูด
ทันทีที่ผ่านเข้าประตูไป ถนนก็เริ่มขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อ ภาพด้าน
หน้าค่อย ๆ เผยให้เห็นป่าส่วนใหญ่ของแสมเมอร์วูด จนในที่สุดเรา
ก็เข้าใกล้ตัวบ้านจนสามารถขับเลี้ยวเข้าไปที่ทางเข้าบ้าน และพา
พระอาจารย์ขามาที่ประตูด้านหน้าของบ้านซิทธะฮีร์สท์ได้

ผมยืนหลบออกมา ผมไม่ได้อยากเดินเข้าไปตรวจบ้านพร้อมกับพวก
ท่าน มันคือการตรวจบ้านที่ผมก็ไม่เคยทำมาก่อน ผมเลยไม่รู้ได้เลย
ว่าพวกท่านจะได้เห็นอะไรบ้าง นับเป็นช่วงเวลาพักใหญ่กว่าพวกท่าน
จะกลับออกมา พระอาจารย์ซาพูดแสดงความเห็นอะไรบางอย่างเป็น
คำภาษาไทยสั้น ๆ “ท่านพูดว่าอะไรหรือครับ” ผมถาม อาจารย์สุเมโร
ตอบว่า “ท่านบอกว่ามันดีพอ” ผมรู้สึกโล่งอกจนตัวแทบจะลอยขึ้น
จากพื้น “เยี่ยมไปเลย!” ผมอยากจะทำอะไรสักอย่าง “เราพร้อมจะลุยต่อ
แล้ว!” แต่ผมก็ไม่ได้ทำอย่างนั้น ผมมีความสุขอยู่กับความพอใจ
แบบเรียบง่าย ๆ

สำหรับอาจารย์สุเมโรกับพระรูปอื่น ๆ แล้ว การ “ลุยต่อ” ของผม
หมายถึงการที่พวกท่านต้องกลับไปอยู่ในอาณัติของดินฟ้าอากาศ ไม่มี
สิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย เหมือนกับชีวิตที่พวกท่านเคย

เรียนรู้จากป่าที่ประเทศไทย แน่หนอนว่าไม่มีพระรูปใดแสดงอาการว่ามีปัญหากับการใช้ชีวิตในบ้านซีทเธิร์สท์ ตรงกันข้าม พวกเขาทุ่มมีความสุขที่ได้อยู่ที่นั่น และที่ตีไปกว่านั้นคือ อากาศในช่วงนั้นอบอุ่นมาก และมีแดดออกอยู่ตลอดด้วย

ผมไปถึงหลังคณะสงฆ์ย้ายออกจากอ็อกซ์ฟอร์ดเพื่อไปจัดการกับงานใหญ่ได้ราว ๆ หนึ่งวัน คนที่มาช่วยทำงานกำลังสาละวนกับการรื้อเผา กองขยะและเก็บกวาดบริเวณหน้าคอกม้า ซึ่งมีรถจอดทิ้งอยู่ประมาณ ๓๐ คัน รอให้คนมาลากออกไป พวกเขาจัดประตูของอาคารที่เคยใช้

ปลูกดอกไม้ง่า
ถิ่นช่วยของภพฟือ พระธัมมิโกรปรแรก (ชาวอิตาเลียนชื่อ (เออร์เนสต์)
ที่อยู่ถ่านลิ่งกับภคสาจึ ฟือ อดิโตพระวิษัณสี

เป็นโรงจอดรถออก ด้านในมีซากเหล็ก ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นรถมอริริส ไมเนอร์รุ่นใหม่เอี่ยมในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๑๒ ที่มีกระจกหน้าแบ่งเป็นสองบานจมอยู่ใต้หลังคาที่พังลงมาอยู่ครึ่งคัน มีซากเหล็กสนิมเขรอะอีกคันหนึ่งมีต้นไม้งอกทะลุขึ้นมา ต่อมาเราถึงได้รู้ว่านายแฮดลีย์มีอาชีพเป็นครูสอนขับรถ แต่เราก็ไม่เข้าใจว่าทำไมเขาถึงไม่ยอมขายรถทิ้งแบบคนทั่วไป ของพวกนี้ไม่ใช่ขยะไปเสียทั้งหมด รถมอริริสไมเนอร์ไม่ได้เสียหายอะไรมากและกลายเป็นของที่ขายให้กับนักสะสมได้ราคาไม่น้อย ภายในตัวบ้านมีห้องอยู่หนึ่งห้องข้างครัวที่ข้างในมีแต่ขวดเปล่า มันคือผืนร้ายของการเก็บสะสมของซัด ๆ ผมพยายามไม่ให้ทุกคนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของบ้านที่มาตรวจตราการทำงาน ผมจึงไม่เดินต่อเข้าไปในบ้าน ที่ผมคิดคือตอนนี้มันเป็นทรัพย์สินของคณะสงฆ์แล้ว ผมคอยหมั่นไปที่นั่นสัปดาห์ละสองครั้งเพื่อไปพบอาจารย์สุเมโธ พูดคุยปรึกษากันกับท่านเรื่องสิ่งที่คุณชนสร้างใหม่ที่ต้องการ รวมถึงช่วยเหลือทุกอย่างเท่าที่ผมทำได้

มีพระภิกษุมาสมทบมากขึ้นเรื่อย ๆ คนหนุ่มสาวมากมายมาจากไหนกันบ้าง สวรรค์เท่านั้นที่รู้ พวกเขามาปักเต็นท์กันด้วยความตั้งใจที่จะอยู่ยาวเพื่ออาสาทำงาน ศิษย์ฆราวาสลงมือซ่อมครัวที่ทรุดโทรม ผู้คนที่มาช่วยหลังไหลเข้ามาพร้อมกับทักษะความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย จนน่าตกใจ ห้องชั้นล่างที่เลือกใช้เป็นห้องสำนักงานมีหญิงสาวชื่อเคตี ค็อกเบิร์น ซึ่งได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของอาจารย์สุเมโธ นั่งทำงานร่วมอยู่กับรอนนีย์ เบรนชลีย์ นักบัญชีของเราที่รายงานโดยตรงต่อผม

หลวงพ่อธำเดินทางไปเอตนิเวศน์ภวันระ:เวลาสั้นๆใหญ่สอนพุทธมามี พ.ศ.
๒๕๒๒ นี้เป็นภวตาสนตั้งที่อยู่วัดหน้าตึก คตติ์ ตักกปริณ (๒๐๓๕๐
อาจบย์จีนทศวี)

จิตตวิเวก ชื่อที่อาจารย์สุเมโธเลือกให้เป็นชื่อวัด เป็นคำที่เขียนไว้บน
ป้ายขนาดใหญ่แบบมืออาชีพ ซึ่งติดไว้ที่ประตูรั้ว อีกแค่วันต่อมา
เราก็พบว่า มีคนมาปาขี้วัวใส่ป้ายชื่อวัดทุกเช้า แต่ทุกคืนพวกเขาก็
คงจะได้เห็นป้ายกลับมาสะอาดหมดจด แล้วพวกผู้ร้ายก็ต้องกลับ
บ้านโดยมีขี้วัวเปื้อนมือไปครึ่งแล้วครึ่งเล่า

ช่วงเวลานั้นเองที่ผู้สนับสนุนรายใหญ่ปรากฏตัวขึ้นในร่างของ
สุภาพบุรุษผู้ทำธุรกิจผลิตกระโجم หลังได้คุยกับอาจารย์สุเมโธ
ถึงสิ่งที่คณะสงฆ์ต้องการแล้ว เขาก็เสนอจะมอบกระโجمขนาดใหญ่
และติดตั้งให้บริเวณข้างตัวบ้าน สำหรับใช้กันแดดกันฝนสำหรับคนใน
วัดที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและยังใช้เป็นที่ปรุงอาหารถวายพระและ

กะโหลกที่ได้รับขี้ม (หรือขี้จวด) จากโบรอน โยธอส จากสำนักมณฑลพุทธมณฑลธรรมนิทัศน์
โบรอนเป็นกัลยาณมิตรที่สำคัญมากของมูลนิธิฯ ทางภักดิ์เฮรัลด์ก็ศพระท่งที่หา
โด้อันจากหนังสือพิมพ์

สำหรับบราวาสได้อีกด้วย โชคดีที่ดีในสมัยนั้นยังไม่มีหน่วยงานรัฐ
ที่เรียกว่า “หน่วยงานควบคุมสุขภาพและความปลอดภัย” ที่คงจะส่ง
เจ้าหน้าที่จอมจู้จ้านเจ้าระเบียบมาเจ้าก็เจ้าการขัดขวางการทำงาน
จนทำให้เราอาจต้องเสียเงินกันอีกจำนวนมากได้

แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังมีหน่วยงานรัฐบาลที่มีอำนาจในการทำเรื่องให้
ยุ่งยากได้ นั่นก็คือสภาเขตซิสเซสเตอร์ คณะกรรมการควบคุมผังเมือง
ของสภาฯ ตอบกลับคำร้องขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่จาก
ที่พักอาศัยทั่วไปเป็นวัดด้วยการปฏิเสธอย่างไม่ไยดี ดูท่าผมจะไปปลุก
กระแสะอะไรเข้า พวกสมาชิกสภาแสดงความไม่พอใจที่ได้รับคำร้อง
ที่ขาดความเคารพ พังแทบไม่ได้จากผู้ที่ต้องการนำศาสนาแปลก ๆ มา

รุกรานพื้นที่ที่มีประวัติเป็นเขตคริสต์อันทรงเกียรติมาอย่างยาวนาน
ของพวกเขา! พวกนี้กลัวตัวอย่างไร ว่าแต่พวกนี้เป็นใครกัน พวกคลั่ง
ลัทธิไซเร กษณะที่จะมาเดินย่ำเท้า เคาะฉิ่งฉาบไปทั่วหมู่บ้านอัน
เงียบสงบของเราทุกวัน หรือจะเป็นพวกบุปผาชนเพี้ยนๆ จากกลุ่ม
มหารชีโยคี (ในศาสนาฮินดู) ที่พากันมาสำเร็จสำราญกันเป็นพันๆ
คนในใจกลางพื้นที่ของพระเป็นเจ้าอย่างนั้นหรือ ทั้งหลายทั้งปวงนี้
คืออารมณ์ความรู้สึกของบรรดาสมาชิกสภาซิสเซสเตอร์ที่ผมไป
ปลุกระดมให้ลุกฮือขึ้นโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความโกลาหลทั้งหมดนี้
ปรากฏให้เห็นในพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายฉบับ

ผมกำลังทำงานอยู่ในสตูดิโอตอนที่โทรศัพท์ดังขึ้น หนังสือพิมพ์ฉบับ
หนึ่งโทรศัพท์มาเพื่อต้องการคำอธิบายถึงเจตนาของเหล่าพระภิกษุ
ว่าพวกเขาเป็นใครและต้องการทำอะไร ผมอธิบายถึงเจตนารมณ์ของ
เราอยู่หลายนาที วันรุ่งขึ้นสิ่งที่ผมพูดถูกตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์
ท้องถิ่นแบบละเอียดคำต่อคำ เขาบันทึกเสียงของผมไว้ด้วย! อีกหลาย
ชั่วโมงต่อมาผมก็ได้เทปบันทึกเสียงนั้นมาอยู่ในมือ ตอนนั้นผมจำไม่ได้
แม้แต่คำเดียวว่าพูดอะไรไปบ้าง แต่ก็เห็นได้ว่า ผมไม่ได้พูดอะไรผิด
ไป วันรุ่งขึ้นสถานีวิทยุพอร์ตส്മัธเชิญผมไปให้สัมภาษณ์ ผมขับรถไป
ที่นั่นแล้วเล่าเรื่องแบบเดียวกันให้พวกเขาฟังอีกครั้งโดยไม่ได้ทำอะไร
พลาดให้ต้องขายหน้า แล้วมันก็เป็นแบบนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ผมให้สัมภาษณ์
อีกครั้งแล้วครั้งเล่า จากนั้นฟรีดา วินท์ จึงเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้
ด้วย เธอติดต่อกับหนังสือพิมพ์อิสระคนหนึ่งที่เธอรู้จัก ซึ่งอาศัยอยู่
ในซัสเซกส์ เธอเป็นผู้สื่อข่าวให้กับหนังสือพิมพ์เดอะการ์เดียน เธอเล่า
ให้เขาฟังถึงกระแสตื่นตัวนี้และเสนอว่ามันเป็นเรื่องที่ควรค่าแก่การ
ทำข่าว วันอาทิตย์ถัดมาบทความของเขาก็ไปปรากฏเป็นเนื้อความ
ยาวครึ่งหน้าในหนังสือพิมพ์ระดับประเทศฉบับนั้น และกลายเป็นข่าว
ที่ดังระเบิด

เขาไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ และก็ไม่ได้มีอคติอะไร เขาเป็นเพียงนักหนังสือพิมพ์ที่ดีคนหนึ่งที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสิ่งที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกสภาควบคุมการวางผังเมืองชิสเชสเตอร์ ปะติดปะต่อสิ่งที่พวกเขาพูดกับสื่อ สอบถามความเห็นของพวกเขาด้วยตัวเอง เรียกได้ว่าทำทุกอย่างเท่าที่นักข่าวมือฉมังสักคนควรทำ ผมน่าจะเก็บบทความของเขาไว้ แต่ผมก็ไม่ได้เก็บ เขาเขียนบทความนั้นโดยไม่มีอารมณ์โกรธเกลียดหรืออคติแอบแฝง ซึ่งการทำแบบนี้ทำให้ภาพของสมาชิกสภาที่มีความลำเอียงทางศาสนาอย่างรุนแรงที่สุดกลายเป็นเรื่องขำขันระดับชาติชนิดที่พวกเขาแต่ละคนคงจะไม่มีวันลืมเลยว่า ตัวเองถูกบรรยายภาพในเดอะการ์เดียนไว้อย่างไร

ในระหว่างนั้นผมได้นัดเพื่อเข้าพบคณะกรรมการควบคุมผังเมืองอีกครั้งและไม่ลืมไปตามเวลานัดหมาย ผมพกเครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็กไปด้วย (ซึ่งผมมารู้ภายหลังว่าเป็นการกระทำที่มีความผิดทางอาญา) ประธานคณะกรรมการ คือนายเคิร์กบี-บอตต์ ชาวอังกฤษที่มีความตรงไปตรงมาขนาดไหน ทั้งยังทำงานทุกอย่างด้วยความซัดเจนและยุติธรรม เขาเป็นประธานการประชุมในครั้งนั้นได้อย่างน่าประทับใจ ที่ประชุมมีการแสดงความคิดเห็นและการคัดค้านที่เต็มไปด้วยอารมณ์รุนแรง ซึ่งผมคิดว่าเขารวบรวมข้อมูลทุกอย่างนำมาสรุปใจความได้อย่างดีเยี่ยม เมื่อกลับมาบ้านผมก็เอาเทปประชุมที่บันทึกไว้มาเปิดฟังซ้ำ ๆ จนได้ข้อสรุปว่า นายเคิร์กบี-บอตต์ อาจจะเปิดใจรับฟังทางแก้สำหรับเรื่องราวยุ่งยากนี้

วันรุ่งขึ้นผมโทรศัพท์ไปที่สภาเขตแล้วกดต่อสายอัตโนมัติถึงเขาทันที ผมพูดไปตรง ๆ ว่า “ผมคิดว่าเราควรพบกัน” ซึ่งเขาก็ตอบว่า “ผมเห็นด้วยคุณซาร์ป ผมจะจัดการนัดหมายให้เราได้พบกับหัวหน้าแผนกผังเมือง”

สิ่งที่สมาชิกรัฐสภาเขตรู้มาตลอด คือหัวหน้าแผนกผังเมืองและลูกน้องของเขาได้แนะนำให้มีกรอนุมัติคำร้องขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่ ทว่าให้มีข้อจำกัด แต่คำแนะนำดังกล่าวกลับไม่ได้รับความสนใจใดๆ เลย

ผมคุยกับอาจารย์สุเมธ ปรึกษาถึงกลยุทธ์ที่จะใช้ เราได้แนวคิดที่จะเชิญสมาชิกรัฐสภาฝ่ายควบคุมผังเมืองทุกคนมาดื่มน้ำชาที่บ้านซีทเธอร์สท์ แล้วพาพวกเขาชมพื้นที่ เพื่อที่พวกเขาจะได้เข้าใจชัดขึ้นว่าพวกเขา กำลังเกี่ยวข้องกับอยู่กับคนประเภทไหนและเราเสนอที่จะทำอะไร นายเคิร์กบีบอดด์ เห็นด้วยที่จะกำหนดวันนัดหมายด้วยหวังว่าทุกคนจะตกลงมา พอถึงวันนัด มีสมาชิกรัฐสภาเพียง ๑ ใน ๒๐ คนเท่านั้นที่ไม่ได้มาร่วมดื่มชาแกล้มขนมบิสกิต พร้อมพบปะกับทุกคนและเยี่ยมชมสถานที่ หลังจากนั้นไม่นานพวกเขาก็นัดประชุมกันอีกครั้ง และอนุมัติอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ให้ใช้บ้านซีทเธอร์สท์เป็นวัดได้

จากนั้นเราก็ต้องทำเรื่องตกลงกับเจ้าหน้าที่ผังเมืองถึงจำนวนวันที่เราสามารถจัดเทศกาลทางศาสนาได้ในหนึ่งปี รวมถึงจัดการกับความวิตกกังวลของพวกเขาเกี่ยวกับการจราจรที่หนาแน่นขึ้นบนถนนซีทเธอร์สท์ พวกเขาคิดแผนเผื่อสังเกตุการณ์ถนนเส้นนี้โดยเฉพาะ อาจารย์สุจิตไตรเริ่มสำรวจรถที่ใช้ถนนเส้นนี้มาที่วัด เพื่อตรวจสอบว่าจำนวนรถบนถนนซีทเธอร์สท์นั้นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ทุกคนร่วมด้วยช่วยกันออกไปนั่งอยู่ที่ปากทางเข้าบ้านไม่ว่าสภาพอากาศจะเป็นอย่างไร เพื่อจดบันทึกจำนวนรถที่วิ่งมาที่วัดและออกจากวัด เพื่อจะได้พิสูจน์ให้เพื่อนบ้านซึ่งกังวลเห็นว่า ที่พวกเขากลัวเกี่ยวกับการจราจรบนถนนเส้นนี้ นั่นเป็นเรื่องเกินกว่าเหตุ อีกประมาณ ๖ เดือนต่อมา เมื่อเราได้ผลสรุปเรื่องปริมาณรถ รวมถึงสรุปตกลง

จำนวนวันเทศกาลให้เป็น ๕ วันต่อปีได้แล้ว คำร้องขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินชุดสุดท้ายนั้นจึงได้รับการอนุมัติ

เรื่องราวดำเนินต่อไปอีกเมื่อผมได้รับการติดต่อจากนายเดวิด ฮอร์มสัน ผู้อำนวยการฝ่ายสารคดีของบีบีซี ที่เดินทางมาพบผมและแสดงท่าทีสนใจเรื่องที่เกิดขึ้นที่หมู่บ้านซิทเฮิร์สต์ในซัสเซกส์จนทำให้เป็นประเด็นโต้เถียงกันขนาดนั้น ก่อนหน้านี้ ๒ ปีเดวิดเคยทำสารคดีในประเทศไทย เรื่อง ทางแห่งสติ (The Mindful Way) แสดงให้เห็นถึงชีวิตของพระป่าที่วัดป่าพง วัดของพระอาจารย์ชา และยังมีบทสัมภาษณ์ศิษย์ชาวตะวันตกของท่านบางท่านด้วย เนื่องจากเขากระตือรือร้นที่จะถ่ายทำสารคดีเรื่องใหม่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เพิ่งจะคลี่คลายของคณะสงฆ์ในอังกฤษนี้ ผมจึงเขียนจดหมายไปถึงหัวหน้าของเขาตามที่เขาขอผมอธิบายสถานการณ์และเอ่ยถึงว่าเดวิดได้เคยทำสารคดีบรรยายภูมิหลังและวัฒนธรรมของสถานที่ที่พระของซิทเฮิร์สต์จากมาอย่างละเอียดแล้ว เดวิดได้รับคำอนุมัติพร้อมด้วยงบประมาณ เขาจึงเริ่มลงมือถ่ายทำสารคดี เรื่อง พระพุทธองค์เสด็จสู่ซัสเซกส์ (The Buddha Came to Sussex)

การปรับปรุงพื้นที่ก้าวหน้าไปมาก วัดใหม่เป็นรูปเป็นร่างขึ้นอย่างรวดเร็วจนน่าทึ่ง พวกเขาจัดการกับปัญหาใหญ่เรื่องท่อน้ำทิ้ง ทั้งที่เกี่ยวกับการกักเก็บและระบายน้ำทิ้ง การบำบัดน้ำเสียและวิธีกำจัดสิ่งปฏิกูลที่หลงเหลือจากการบำบัด นิค สก็อต กับท่านสุจิตโตเป็นคนแรกที่ไปจัดบ่อเกรอะในบริเวณสวนที่รกร้างออก แล้วเริ่มขุดตะกอนโสโครกขึ้นมา ระบบน้ำเสียที่มีอยู่ไม่ได้รับการดูแลพอๆ กับอย่างอื่นในบ้าน และตอนนี้จำนวนคนก็เพิ่มขึ้นมามาก ตอนนี้ระบบบ่อเกรอะฝังอยู่ใต้สนามหญ้า ห้อมล้อมเกือบรอบทิศทางด้วยทางเดินที่มีหลังคาคลุม

จึงจำเป็นต้องมีการขยายขนาด เปลี่ยนจุดติดตั้ง รวมถึงต้องตัดสินใจว่าควรจะต้องจัดเส้นทางเดินของน้ำที่อุดมไปด้วยสารอาหารนี้ให้ห่างไกลไม่เป็นที่พบเห็นและได้กลิ่นได้อย่างไร ท่านจิตติธัมโมรับหน้าที่จัดการงานที่ทำทายนี้อย่างอาศัยคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหลากหลายสาขาร่วมกัน

คณะสงฆ์ได้แสดงให้เห็นเต็มທີ່ถึงความสามารถในการดูแลตนเองในทุก ๆ เรื่อง ตอนนี้มีพระภิกษุสามเณรที่เป็นช่างทุกแขนง ทั้งช่างไม้ที่มีกันอยู่หลายคน และผู้ที่มีฝีมือด้านอื่น ๆ ซึ่งมาช่วยกันเปลี่ยนหลังคาของอาคารทั้งหลาย โดยมีพระหนุ่มผู้มีทั้งพลังงาน น้ำใจ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะฝีมืออย่างน่าเหลือเชื่อเป็นผู้คอยชี้แนะ คุณโต (คุณโจลก สัมพันธ์รักษ์) สุภาพบุรุษชาวไทยที่ผมรู้จัก ซึ่งอาศัยอยู่ที่แฮมป์สตัน มาที่ซีทเธิร์สท์ เขาถามผมว่า “ผมขอกระเบื้องนั่นแผ่นหนึ่งได้ไหม” ผมตอบว่า “ได้สิ เลิกไปได้เลย มันร่วงลงมาตลอดเวลานั้นแหละ” เขาพินิจพิเคราะห์ดูกระเบื้องแผ่นหนึ่ง “คุณต้องการกระเบื้องทั้งหมดกี่แผ่น” ผมไม่รู้จำนวนเลยส่งข้อความไปถามพระที่เป็นหัวหน้าส่วนงานหลังคา แล้วก็ได้คำตอบกลับมา “๔๕,๐๐๐ แผ่น” คุณโตขับรถเมอร์เซเดสของเขาจากไปโดยไม่พูดอะไร อีก ๒ สัปดาห์ต่อมาก็มีรถบรรทุก ๒ คัน บรรทุกของมาเทียบประตู ทั้งสองคันบรรทุกกระเบื้องใหม่จำนวน ๔๕,๐๐๐ แผ่นที่ผลิตตามของเดิมทั้งหมดมาให้สำหรับเปลี่ยนซ่อมหลังคา “โอ ให้ตายเถอะ” ผมคิด “เขาช่างใจกว้างอย่างไม่น่าเชื่อ!”

หลังคาบ้านซีก(เซิร์ส)ได้รับผลกระทบในปีพ.ศ. ๒๕๐๕ เพื่อถักกับน้ำฝน
โดยน้ำฝนจะไหลลงมาตามบันไดรูปน้ำเต้า
ในปีพ.ศ. ๒๕๒๕ มีการเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาใหม่แทนที่ของเก่าทั้งหมด
โดยใช้แผ่นกระเบื้องที่ได้รับความนิยมจากตลาด (ดูในไฟล์ สัมภาษณ์วีดิโอ)
และ: ครอบครัว นอกเหนือจากช่างมุงหลังคา ชื่อ อ้อชัย ๓ คน สลัก งานซ่อมหลังคา
ในครั้งนี้ช่างฝีมือของสมาชิกชุมชนวัดท่าลี่

ตอนี้กระโจิมขนาดใหญ่ถูกกางออกโดยใช้เครื่องเป่าลมร้อนช่วย
มีการจัดอาคารให้เป็นห้องสำหรับทำงานช่างได้อย่างเต็มรูปแบบ
โดยอาจารย์วีรธัมโมเป็นผู้มุงหลังคาให้อาคารหลังนั้นใหม่ บรูซ ไมล์

เริ่มเข้ามาช่วยงาน เขาเป็นเพื่อนเก่าจากบาร์เนส และเป็นช่างไม้
บรูซเป็นพ่อของเชลลีย์ ลูกชายที่ได้บวชเป็นพระและต่อมาไม่นานรู้จัก
กันในนามว่า ท่านกัสสปะ บรูซเป็นคนซ่อมพวกตุ้ล้นชักไม้ในครัวที่
ชำรุดทรุดโทรม โต๊ะตัวใหญ่ รวมถึงตู้เวลล์สำหรับเก็บและวางถ้วยชาม
แล้วยังเป็นคนไปสั่งให้ช่างเหล็กในละแวกนั้นตีห้วงเหล็กรูปสี่เหลี่ยม
เอามาห้อยไว้เหนือโต๊ะสำหรับแขวนกระทะและอุปกรณ์ทำอาหาร
จริงๆ แล้วเขาย้ายบ้านมาอยู่ใกล้ๆ เพื่อจะทำงานเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่

และแล้วผู้ช่วยคนสำคัญก็มาถึง นายคลีท-ฮอลล์ อดีตประธานสมาคม
สถาปนิก หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า AA และอดีตประธานวิทยาลัย
สถาปัตยกรรมศาสตร์ในลอนดอน ซึ่งเป็นวิทยาลัยเอกชนด้าน
สถาปัตยกรรมศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดในสหราชอาณาจักร และเป็น
หนึ่งในวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงและมีผู้สอบแข่งขันเข้าเรียนมากที่สุด
แห่งหนึ่งของโลก เขาเป็นสามีของสุภาพสตรีคนแรกๆ ที่แนะนำให้ผม
ติดต่อกับนายแฮดลีย์ที่ขายบ้านชิทเธิร์สท์ให้กับเรา นายคลีท-ฮอลล์
เสนอตัวออกแบบส่วนภายในบ้านให้ใหม่ ให้ตรงกับความต้องการของ
คณะสงฆ์ เขาเริ่มลงมือวาดแบบแปลนโดยละเอียดทันที โดยยึดเอา
เสาดันที่อยู่เหนือห้องน้ำบริเวณโถงทางเดินเป็นศูนย์กลาง เสาดันที่
ว่าสูงยาวขึ้นไปจนถึงหลังคาตรงส่วนที่มีพวกท่อน้ำที่จะลำเลียงน้ำลง
มาที่ซັกรอก อ่างล้างมือ และฝักบัวในห้องน้ำทุกห้อง เขาวาด
รายละเอียดแต่ละส่วน ทั้งยังดูแลการติดตั้ง แนะนำการเลือกอุปกรณ์
มาติดตั้ง เรียกได้ว่า ทำทุกอย่างที่เดียว และเขาก็ทำทุกอย่างนั้น
โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ นอกจากนั้นเขายังออกแบบและสร้าง
สิ่งปลูกสร้างใหม่ให้หันไปทางประตูทางออกด้านสวนเพื่อเป็นที่เก็บ
พินสำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิงของเตาเผาไม้ ซึ่งมีความสำคัญในการให้
ความร้อนและใช้ทำอาหาร โดยปัจจุบันเรือนหลังนี้ก็ยังคงอยู่

นายวอลเตอร์ สแตงล์ อดีตหัวหน้าคนสวนของสวนพฤกษชาติคิว ผู้สูงวัยแต่ยังกระฉับกระเฉงอยู่มากมาเสนอตัวจัดการกับวัชพืชที่ขึ้นรกจนพันกันรุงรังแล้วสร้างสวนขึ้นมาแทน

จู่ๆ ก็มีรถแทรกเตอร์คันหนึ่งมาส่ง คาดว่าน่าจะมีผู้ถวายวัด เพราะมูลนิธิฯ ไม่ได้เป็นคนซื้อมา

ธนาคารของเราในเมืองปีเตอร์สฟิลด์ที่อยู่ใกล้ๆ กับวัดมีเงินฝากไหลเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ และบางครั้งก็มีเงินเข้ามาสมทบอีกก้อนใหญ่จากงานพิธี อย่างงานทอดผ้าป่าที่เน้นถึงความสำคัญของการให้ทาน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งถือเป็นการให้ที่บริสุทธิ์ ผ่านทานที่ถวายแด่พระสงฆ์และวัด ความสำคัญนั้นอยู่ที่การให้โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน เป็นการให้ที่ “ได้บุญ” และทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคต ในช่วงเวลานั้นทานเหล่านี้เป็นเหมือนเลือดที่คอยหล่อเลี้ยงคณะสงฆ์เป็นทานที่ได้รับการชื่นชมและสนับสนุนโดยพระอาจารย์ชา ซึ่งหลังจากที่กลับไปประเทศไทยแล้ว ท่านก็ได้บอกกับเหล่าศิษยานุศิษย์ที่มีกำลังในด้านต่างๆ ว่า “ที่นี่มีทุกอย่างเพียงพอแล้ว ไปช่วยอาจารย์สุเมโธที่ประเทศอังกฤษเถิด” พระอาจารย์ชาได้พิสูจน์แล้วว่า ท่านเป็นแม่เหล็กที่ทรงพลังจริงๆ

ตลอดช่วงเวลาอันสุขุมณีนี้อาจารย์สุเมโธวางตัวด้วยความสุขุมสง่างามตามธรรมชาติของท่านอย่างเห็นได้ชัด ท่านจะยิ้มอยู่เสมอและทำงานไปพร้อมๆ กับพระลูกวัดของท่าน ในขณะที่เดียวกันท่านก็ยังคอยดูแลให้คณะสงฆ์ตั้งมั่นในวัตรปฏิบัติในการเจริญสมาธิกรรมฐานและสวดมนต์เป็นประจำทุกวัน รวมถึงการสวดทบทวนพระวินัยสงฆ์ทุก ๑๕ วัน ที่เรียกกันว่า ปาฏิโมกข์ อีกด้วย ไม่น่าแปลกใจเลยที่พระอาจารย์ชาจะเชื่อมั่นในตัวท่านสูง มาถึงตอนนี้ผมคงต้องขอ

อธิบายว่า ผมในฐานะผู้แทนหลักของมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศไทย อังกฤษไม่คิดว่าตัวเองทำงานรับใช้คณะสงฆ์ในภาพรวม ตรงกันข้าม ผมมองว่าตัวเองทำงานรับใช้อาจารย์สุเมโธแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น ทุกเรื่องที่เราตัดสินใจร่วมกัน ไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ ผมจะลงมือปฏิบัติตามความปรารถนาของท่าน และจะเป็นอย่างนี้ต่อไป ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง ผมเชื่อใจท่านเต็มที่ และท่านก็เชื่อใจผมเต็มที่ และผมก็ไม่อยากให้ความเชื่อใจนั้นเปลี่ยนไป ท่านเป็นผู้บัญชาการ และตามความเห็นของผมมูลนิธิฯ จะต้องทำงานรับใช้ท่าน

เดวิด ธอมป์สัน และบีบีซีร่วมมือกับสภาท้องถิ่นจัดให้มีการประชุมระหว่างพระสงฆ์และสมาชิกชุมชนหมู่บ้านขึ้นที่หอประชุมในละแวกนั้น เพื่อให้การประชุมเป็นเนื้อหาสำคัญของสารคดีของเดวิดที่ชื่อว่า พระพุทธองค์เสด็จสู่ซัสเซกส์ สิ่งที่เกิดขึ้นในการประชุมถูกบันทึกไว้อย่างยอดเยี่ยมในสารคดีของเขา ซึ่งได้ถ่ายทอดให้เห็นประเด็นวิกฤตกังวลและความคิดเห็นที่หลากหลายมากของผู้คนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่จริงจังแต่ก็สนุกสนานตามสมควร การประชุมในครั้งนั้นมีหนึ่งในพระราชอาคันตุกะของเมืองมาเป็นประธาน คือ คริส บ็อกซ์ลีย์ และคณะบุคคล ประกอบด้วย พยานแห่งพระยะโฮวา ท่านสุจิตโต และท่านอรัญญโก ภิกษุชาวอังกฤษสองรูป พร้อมด้วยหลวงพ่อบุญ ซึ่งเข้าร่วมประชุมเพื่อตอบคำถามที่ผู้เข้าร่วมประชุมถามหลังจากได้ชมสารคดีชุดแรกที่ชื่อว่า ทางแห่งสติ แล้ว นับเป็นการประชุมที่สุขุขยิ่งยวดทีเดียว! บรรยากาศในการประชุมเป็นไปอย่างได้ผล มีผู้คนเข้าร่วมประชุมมากมาย และพวกเขาก็ดูจะเปิดเผยถึงความกังวลทั้งหมดออกมาได้อย่างอิสระ เพื่อให้คณะบุคคลได้ไขข้อข้องใจต่างๆ อาจารย์สุเมโธฟังด้วยความตั้งใจอย่างมาก ในขณะที่พระอาจารย์ท่านนั้นนั่งฟังอยู่หนึ่งๆ ฉงนฉงายไปกับทุกอย่าง

แม่ชีสุนทรา แม่ชีจันทสิริ และแม่ชีโรจนา
ในช่วงเปิดสอนแรก แม่ชีจันทสิริและแม่ชีสุนทรา (เพราะอาจารย์สุเมธโรคิดว่า
ผู้คนที่ไปจะตกใจหากเห็นไปข้างหน้าว่ามีผู้บวชโกนหัวจนเกินไป)

เรื่องหนึ่ง que เริ่มกลายเป็นปัญหาจริงจัง คือ เรื่องที่พักรสำหรับพระวาสน
ผู้หญิงที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น เคดี คือ กเบิรัน ที่ต่อมาไม่นานบวชเป็น
แม่ชีจันทสิริ พักอยู่ที่ห้องใต้หลังคาของบ้านโดยมีฟรองชัว เรย์โนลด์
(แม่ชีสุนทรา) และแพ็ท สโตล (แม่ชีโรจนา) พักรวมอยู่ด้วยกัน มี

การทำความสะอาดและซ่อมแซมหลังคาส่วนที่เป็นคอกม้าเก่าทรุดโทรมกับอาคารแฝดที่เป็นเล้าหมูเสียใหม่ ตอนนี้อาคารส่วนนั้นกลายเป็นธรรมศาลาที่ได้สร้างขึ้นใหม่ ยิ่งฉางที่อยู่ติดกันก็มีการทำความสะอาด ซ่อมแซมหลังคา และใช้เป็นกุฏิของเจ้าอาวาสในปัจจุบัน หญิงสาวชาวสเปน ที่ชื่อว่า อีซาเบล มินก็อตตี (ต่อมาบวชเป็นแม่ชีโซตกา) ก็เคยพักอยู่ในเล้าหมูและเธอก็ได้จัดการซ่อมแซมภายในไปบ้างในระดับหนึ่ง ที่นั่นไม่มีระบบทำความร้อน เพราะฉะนั้นช่วงที่เธออยู่น่าจะเป็นช่วงฤดูร้อน

ผมจำได้ว่าอาจารย์สุเมโธกับผมไปพบนายพลจัตวาแซตเตอร์ตันที่ปลดเกษียณแล้วพร้อมกับภรรยาที่บ้านของพวกเขาที่มิดเชิร์สท์ พวกเขาเป็นเจ้าของบ้านแฮมเมอร์ที่ตั้งอยู่ข้างสะพานข้ามลำธารแฮมเมอร์ ห่างจากบ้านชิทเชิร์สท์ไปประมาณ ๒๐๐ เมตร บ้านแฮมเมอร์อยู่บนถนนสายเล็กที่ถูกล้อเกวียนของชาวนาที่สัญจรไปมานานหลายศตวรรษเซาะจนกลายเป็นร่องลึก สองข้างทางเป็นต้นไม้ที่มีรากโผล่ออกมาจากพื้นให้เห็นเด่นชัด กิ่งก้านสาขาของพวกมันแผ่ปกคลุมอยู่ด้านบนกลายเป็นอุโมงค์ต้นไม้เขียวครึ้ม จนผมจินตนาการไปว่าอาจได้เจอกับคริสโตเฟอร์ โรบิน และฟองเฟื่อน ทั้งอียอร์ แคงกากับรู แรบบิต พิกเล็ต ลุงฮุก และทิกเกอร์ ที่เดินสวนทางมา บรรยาอากาศช่างดูเป็นชนบทอังกฤษโดยแท้

นายพลจัตวาเป็นคนมีเสน่ห์ เสียงกังวาน มีไหวพริบอันเปี่ยมด้วยเมตตา และช่างพูดช่างคุย นางแซตเตอร์ตันมีรอยยิ้มที่งดงามและเสียงอันไพเราะ พร้อมสำเนียงการออกเสียงที่สื่อแว่วว่าจบมาจากโรงเรียนชั้นเยี่ยมของอังกฤษ พวกเขาชื่นชอบและพอใจในอาจารย์สุเมโธและการมีพระมาอยู่ในห้องที่มาก พวกเขาปล่อยให้บ้านแฮมเมอร์พร้อมด้วยบึงน้ำให้นายและนางโพเธอร์กิลเช่าและดูแลจัดการ ซึ่งทั้งสองได้เปิด

โรงเรียนฝึกสอนยิงเป้าบิน ทำให้เกิดเสียงดังสนั่นหวั่นไหวไปทั่วอย่าง กับเสียงตลปิ้นที่โอเคคอร์วัล (สถานที่ตลปิ้นในหนังควาบอยชื่อดัง) ส่วนบิงแฮมเมอร์นั้นเขาปล่อยให้พวกนักตกปลาเช่าแลกกับใบอนุญาต ระยะสั้นราคาแพงและการปล่อยพันธุ์ปลากลับเข้ามาในบึงอยู่อย่าง สม่่าเสมอ ในบึงมีเรือท้องแบนลำกว้างสองลำพร้อมเสาถ่อเรือไว้ให้ บริการสำหรับนักตกปลา งานของผู้ดูแลพื้นที่ยังรวมถึงการดูแลไม่ให้ มีปลาไฟค์ในบึงมากเกินไป เพราะพวกมันจะกินปลาชนิดอื่นเป็น อาหารจนเกลี้ยง ผมเคยเห็นเขายิงปลาไฟค์ตัวหนึ่งด้วยปืนลูกซองแฝด มาแล้ว! เหตุการณ์นี้จะไม่เกิดขึ้นอีกถ้าบิงน้ำเป็นของพระสงฆ์

สัญญาเช่าของโพเธอร์ก็หมดอายุลงแล้วโดยไม่ได้มีการต่อสัญญา ใหม่ ส่วนบ้านนั้น พอล เจมส์เป็นผู้เช่าต่อ เพื่อที่เขาจะได้อยู่กับ พื้นที่ป่าและคอยดูแลควบคุมงานที่เขาได้คิดวางแผนไว้ ซึ่งเป็นโอกาส เหมาะให้พอลได้ย้ายไปอยู่ที่ห้องติดกับโรงรถ แล้วเปลี่ยนบ้าน แฮมเมอร์ให้เป็นที่พักของอนาคาริก (แมชีคีลแปด) และซรวาสหญิง ซึ่งต่อมาพวกเธอก็ได้ใช้โรงรถเป็นห้องสวดมนต์ เมื่อใกล้สิ้นฤดูปลาย ปีแรกนั้นทุกคนก็เริ่มกังวลกันจริงจังว่า สัญญาเช่ากำลังจะหมดอายุ และบ้านก็จะถูกประกาศขาย ดูเหมือนว่าพวกแมชีกำลังจะเสียบ้าน ไปและจำเป็นต้องหาที่อยู่ใหม่ ในช่วงฤดูร้อนขณะที่ทำงานอยู่ใน ออฟฟิศ รอดนีย์ก็ตั้งคำถามขึ้นมาว่า কেต็อยากจะทำบ้านหลังนั้นให้ พวกแมชีหรือเปล่า ซึ่งก็น่าแปลกใจเล็กน้อยเพราะเธอไม่เคยคิดถึง เรื่องนี้มาก่อน เขาได้เตรียมจดประเด็นมาเพื่ออธิบายว่า การดำเนินการ ซื้อบ้านนั้นจะทำได้อย่างไร รวมถึงว่าจะต้องทำอะไรเรื่องอะไร บ้าง เธอรู้ว่า พ่อแม่ของเธอน่าจะสนใจข้อเสนอนี้! ทั้งหมดเกิดขึ้น รวดเร็วมาก เธอบอกผมว่า “พ่อแม่ของฉันเป็นกังวลมาก พวกท่าน เสนอจะให้ราคา ๓๗,๕๐๐ ปอนด์ (ซึ่งน้อยกว่าราคาซื้อขายอยู่ ๒,๕๐๐ ปอนด์) แล้วจอร์แดนก็ก้าวเข้ามาพร้อมเงินส่วนที่ขาดไปนั้นรวมถึง

บ้านอิลกา หรือแต่ก่อนเรียกว่า "บ้านแฮมเมอร์" เดิมใช้เป็นที่พักสำหรับพลเรือเอก และผู้สละแวงสงครามในสงครามนโปเลียน มีจุดเด่นในบริเวณที่พักสำหรับสงครามนโปเลียน:

ส่วนเพิ่มเติมสำหรับใช้ซื้อบิงแฮมเมอร์อีกด้วย นายพลจัตวาแซตเตอร์ตันกับภรรยายอมรับราคาซื้อขายที่ ๔๐,๐๐๐ ปอนด์ การตกลงเป็นอันเสร็จสิ้น พวกเขาซื้อบ้าน บรรดาเรือนหลังนอก และที่ดินที่มีอาณาเขตยาวไปถึงลำธาร ส่วนมูลนิธิฯ ได้ครอบครองบึงน้ำกับป่าที่ขนานข้างทั้งสองข้าง

พอลใช้เวลาอยู่แต่ในป่า แต่เพราะงานมากมายที่ต้องทำที่ตัวบ้าน ทำให้มีคนมาช่วยเขาได้แค่ว่าไม่กี่คน เขาคิดแผนขึ้นต้นเอาไว้ที่จะเก็บรวบรวมไม้ที่หักหล่นลงมาและใช้ไม้ที่ตัดจากป่าเกล็ดหวานหลายไร่ มาป้อนเข้าเครื่องบดที่เขาซื้อมาติดตั้งใกล้กับประตูรั้วด้านทิศเหนือ เขาตั้งใจจะทำเศษไม้บดจำนวนมหาศาลเพื่อใช้เป็นปุ๋ย ผมไม่มีความรู้เรื่องการดูแลป่าก็เลยช่วยอะไรเขาไม่ได้ แต่ผมก็ได้บอกเขาไปว่า งานหลักที่เกี่ยวกับตัวบ้านต้องมาก่อน จากนั้นเราค่อยมาดูว่าจะแปรสภาพป่าอย่างไรกันดี พอลค่อนข้างใจร้อนและอยากจะทำงานต่อ และผมก็รู้ว่าผมทำให้เขาผิดหวัง

อีกหนึ่งตัวแปรในโครงการฟื้นฟูป่ารอบวัด คือ การมาถึงของนิค สก็อต ผู้มีดีกรีปริญญาเอกด้านพฤกษศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาของเขาแนะนำให้เขาได้รู้จักและติดต่อกับนักนิเวศวิทยาและนักพฤกษศาสตร์ในพื้นที่ ซึ่งได้ให้คำแนะนำกับเขาว่าควรเริ่มต้นจัดการกับป่าอย่างไร ซึ่งเขาก็ได้เล่ารายละเอียดทั้งหมดให้อาจารย์สุเมธฟัง คำแนะนำที่เต็มไปด้วยข้อมูลและความเชี่ยวชาญของพวกเขาแตกต่างจากวิธีการของพอลอย่างมาก

นั่นทำให้พอลเริ่มเสียกำลังใจ ผมบอกไม่ได้ว่าเป็นเพราะเมื่อถึงจุด ๆ หนึ่งแล้วแนวความคิดเริ่มแตกต่างกัน รวมถึงการที่ความคิดของเขาไม่ได้รับการสนับสนุนหรือเปล่า แต่พลังและความตั้งใจของพอลเริ่มค่อย ๆ ลดถอยลง จนท้ายที่สุดเขาก็หมดความสนใจกับงานทั้งหมดที่ได้คิดวางแผนไว้ ผมรู้ว่าเขาโทษผม ถึงขั้นที่เชื่อว่าเขาถูกหลอกให้ยกที่ป่าให้คณะสงฆ์ ความเชื่อนั้นยังคงฝังแน่นถึงแม้ว่าในความเป็นจริงจะเริ่มมีการตัดถางและปลูกป่าขึ้นใหม่อย่างจริงจัง ๆ จัง ๆ ทดแทนพื้นที่ป่าเดิมที่เสื่อมโทรมหลายต่อหลายไร่ มีกลุ่มอาสาสมัครหลากหลายกลุ่มเข้ามาช่วยกันทำงาน คณะสงฆ์ได้แต่งตั้งไมค์ โฮล์มส์

นักบินสายการบินที่เกษียณแล้ว ซึ่งอาศัยอยู่บนถนนชิทเทิร์สท์ให้เป็น
ผู้ดูแลป่าคนแรก ไมค์หมกมุ่นอยู่กับศาสตร์แห่งการฟื้นฟูป่ามาหลาย
ปีและกระตือรือร้นที่จะเข้ามารับหน้าที่ที่ท้าทายนี้ น่าเศร้าที่พอลไป
จากที่นี่และไม่เคยติดต่อกันอีก

ในอดีตเคยมีคนได้รับอนุญาตให้ล่ากวางในป่าแถบนี้ได้ พวกเขา
พบผม บอกว่าเสียใจมากที่ตั้งแต่นี้ต่อไปเราจะปฏิเสธใบอนุญาตของ
พวกเขา แต่แน่นอนว่าคงจะมีการลักลอบล่าสัตว์อยู่บ้าง กลุ่มผู้ฝึก
สุนัขล่าสัตว์ที่อยู่ในละแวกนี้ก็มาขออนุญาตเข้าป่าล่าสุนัขจิ้งจอก และ
แน่นอนว่าพวกเขาได้รับการปฏิเสธเช่นกัน ไม่นานคนก็รู้กันทั่วโดย
ที่พวกพระไม่ต้องป่าวประกาศ ว่าที่ดินของวัดได้กลายเป็นพื้นที่รักษา
พันธุ์สัตว์ป่าไปแล้ว

นายเบย์เจนท์ ชาวนาที่อยู่ใกล้วัด มาขออนุญาตฆ่ากระต่ายทั้งหมด
ของคณะสงฆ์ด้วยวิธีพ่นก๊าซพิษเข้าไปในโพรงของพวกมัน เขาเรียก
ให้ผมไปพบ แล้วผมก็ได้รู้ว่าทำไมเขาถึงโกรธ หุ่นข่าวสารที่ปลุกขำ
ฤดูหนาวของเขา ซึ่งอยู่ติดกับทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ของเรากำลังถูกทำลาย
เสียหายอย่างหนัก มีกระต่ายอยู่ทั่วบริเวณเป็นร้อย ๆ ตัว เขายังโกรธ
มากขึ้นเมื่อผมบอกว่าผมอนุญาตให้ไม่ได้ เขาไม่สนใจคำอธิบายของ
ผมและจะไปร้องเรียนกับกระทรวงเกษตร อีกสองสามวันต่อมาผมก็
ถูกเรียกให้ไปพบเจ้าหน้าที่ เขาอธิบายกฎหมายให้อาจารย์อานันโท
และผมฟัง การไม่ทำตามกฎหมายถือเป็นความผิดทางอาญาและ
มีโทษปรับก้อนโต กฎหมายบอกไว้ว่าเราต้องรมก๊าซกระต่ายให้ตาย
หรือไม่อย่างนั้นก็ต้องลือมรั้วพวกมันเอาไว้ และผมยังต้องเขียนจดหมาย
เป็นลายลักษณ์อักษรบอกเขาด้วยว่า เราจะทำตามกฎหมาย

อาจารย์อานันโทรับทำตามคำแนะนำที่บอกให้สร้างรั้วกันกระต่ายไว้

ให้ได้ ท่านลองประมาณการณั้ดูว่าต้องใช้ตาข่ายลวดมากแค่ไหน ต้องใช้เครื่องมืออะไร ใช้เสารั้วกี่ต้น แล้วคำนวณว่าทั้งหมดต้องใช้เงินเท่าไร มันเป็นงานที่ต้องใช้แรงงานเยอะและต้องแบ่งคนงาน (ไม่ต้องพูดถึงเงิน) มาจากการซ่อมแซมบ้านและเรือนหลังนอก แต่ก็จำเป็นต้องทำ จดหมายที่ผมเขียนถึงกระทรวงเกษตรไม่ถึงกับระบุว่าเราจะยินยอมทำตามเต็มที่ ในนั้นบอกว่าเราจะไม่รบกวนเกษตรกรแต่หากกระทรวงเป็นผู้ทำงานนั้นเอง เราก็จะไม่ขัดขวาง ในระหว่างนี้เราได้เริ่มสร้างรั้วกันกระต่ายที่บริเวณหลักเขตที่ดินของนายเบย์เจนท์ เพื่อให้กระต่ายอยู่อย่างปลอดภัยในเขตที่ดินของซีทเธิร์สท์ ซึ่งการสร้างรั้วกันกระต่ายเป็นเรื่องที่ไม่เคยมีใครได้ยื่นมาก่อน ผมคิดว่าพวกเขาคงเอาจดหมายฉบับนั้นไปใส่กรอบไว้

เมื่อสร้างรั้วเสร็จแล้ว ผมก็นึกได้ว่า นี่เราได้สร้างตู้กับข้าวขนาดใหญ่ยักษ์ให้กับบรรดาตัวชโทท^๑ วีเซล มิงค์ สุนัขจิ้งจอก หรือแม้แต่ตัวแบดเจอร์ที่ชอบกินลูกกระต่ายเป็นอาหารเสียแล้ว อย่างไรก็ตามหลังจากนั้นไม่นาน ก็เกิดไวรัสมาโจมตีชิระบาดในหมู่กระต่ายที่น่าสงสาร แต่กระต่ายในพื้นที่ก็ไม่ถึงกับตายเกลี้ยงพร้อมกันเสียทีเดียว

บึงแฮมเมอร์สร้างขึ้นโดยเซอร์ปีเตอร์ เบ็ตสเวิร์ธ ราว ๆ ปี พ.ศ. ๒๑๗๕ เขาทำทำนบกั้นน้ำในลำธาร สร้างกำแพงดินสูงพร้อมทางหินน้ำล้นให้กำลังน้ำที่ไหลลงมาไปผลักดันกังหันให้หมุน จนเกิดเป็นพลังงานไฟฟ้าส่งให้กับตัวสูบลมของเตาหลอมและค้อน^๒ ที่ใช้ตีเหล็ก ดังนั้นชื่อบึงแฮมเมอร์ และ ลำธารแฮมเมอร์จึงใช้เรียกกันมาจนถึงทุกวันนี้ ในช่วงที่ฝนตกหนัก น้ำในลำธารจะไหลแรงมาก พัดเอาน้ำปริมาณมหาศาล

^๑ สัตว์จำพวกตัวเพียงพอน

^๒ ค้อน ในภาษาอังกฤษ คือ แฮมเมอร์ (Hammer)

มิ่งเซอเมอส์

มาจากทั่วทั้งตำบล จนมักทำให้มีน้ำท่วมทุ่งหญ้าใกล้ๆ นิเวบริดจ์บนถนนมัวร์เฮาส์บ้างชั่วครั้งชั่วคราว ก่อนจะไปไหลต่อไปสมทบกับแม่น้ำโรเธอร์ที่ซีทเฮิร์สท์ สิ่งที่ยังหลงเหลืออยู่ตอนนี้ คือทางน้ำล้นที่ทำให้เกิดเป็นน้ำตกไหลมาบรรจบกับลำธารเบื้องล่าง เห็นได้ชัดว่าไม่ซ้ำทางน้ำล้นก็จำเป็นจะต้องซ่อม เพราะในยามที่ฝนตกหนัก ระดับน้ำจะสูงขึ้น ไหลบ่าข้ามทางน้ำล้นมา เสาะชอกหินไปเรื่อย ๆ ช้าง ๆ ทางน้ำล้นมีต้นไม้อายุต้นหนึ่ง ซึ่งเมื่อสำรวจก็ได้พบว่ามีรากซอนเข้าไปในทางหิน หลังจากสำรวจได้ไม่นาน หินแผ่นหนึ่งตรงกลางทางน้ำล้นก็เปิดขึ้นแล้วถูกน้ำพัดไปตกอยู่ในสระน้ำด้านล่าง เกิดเป็นรูให้น้ำเริ่มกัดเซาะราวกับส่วาน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องซ่อม

อาจารย์วีรธัมม์มารับโครงการนี้ไปจัดการในช่วงฤดูแล้งที่มีน้ำไหลน้อย พวกเขาใช้ไม้กระดานกั้นน้ำไว้ แล้วซ่อมแซมทางน้ำล้นและใช้ซีเมนต์อุดรูและรอยแตก เป็นอันเรียบร้อย พวกเขาตัดต้นไม้ที่อยู่ตรงนั้นทิ้ง หลังจากนั้นไม่นานก็มีจดหมายจากหน่วยงานที่ไม่ค่อยมีใครรู้จักส่งมาถึงเพื่อสอบถามว่าทำไมเราถึงทำงานซ่อมแซมโดยไม่ขออนุญาต พวกเขาถาม ผมเริ่มจะเหนื่อยใจ คิดสงสัยในใจว่า โอ้ ตายละ นี่ที่ดินของเรายังมีอะไรที่เป็นสมบัติทางประวัติศาสตร์และสิ่งแวดล้อมที่ต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจากหน่วยงานราชการที่เราไม่เคยได้ยินชื่อมาก่อนอีกก็มากน้อยกันนะ

จดหมายชี้แจงที่ผมเขียนไปไม่ได้รับการตอบกลับ ผมเลยเดาว่าที่เขียนไปนั้นถูกต้องแล้ว ผมเพิ่งได้รู้ว่าพื้นที่ทั้งหมดบริเวณเนินเขาตรงกลางป่านั้นเป็นซากที่หลงเหลืออยู่ของป้อมปราการสมัยยุคเหล็ก รวมทั้งเศษซากของถนนโรมัน และการจะทำอะไรในพื้นที่ แม้แต่จะขุดรากต้นไม้ขึ้นมา ก็เป็นเรื่องที่ต้องขออนุญาตทั้งสิ้น

ในช่วงแรกของการพัฒนาจิตตวิเวก มีโยมอุปัฏฐากอาจารย์สุเมโธ ผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นสุภาพสตรีไทยสูงศักดิ์ ชื่อคุณหญิงหน้อย ได้ถือโอกาสซื้อบ้านแอสเฮาส์ไว้ บ้านหลังสวยที่ถูกปล่อยปละละเลย มีบริเวณโดยรอบกว้างขวาง พร้อมสระอยู่ใกล้ตัวบ้านแบบได้สัดส่วน ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นส่วนหนึ่งในแนวคิดของสถาปนิกที่ทำการออกแบบไว้ตั้งแต่ต้น ตำแหน่งของบ้านนั้นอยู่ใกล้กับหมู่บ้านสเตตแฮม ห่างจากวัดไปแค่ประมาณหนึ่งถึงสองกิโลเมตร คุณหญิงหน้อยแค่ต้องการจะหาห้องพักให้ตัวเองอยู่ใกล้กับวัด และผมเชื่อว่าเธอคงอยากจะช่วยให้ที่พักรับคนหนุ่มสาวที่สนใจจะมาที่วัดด้วย แล้วก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ คุณหาสน์แอสเฮาส์ได้รับการพัฒนาอย่างมากมาโดยตลอดนับตั้งแต่บัดนั้น

ในบันทึกลำดับเหตุการณ์ของซิทเธิร์สท์ มีสุภาพสตรีที่ชื่อ แพ็ท สโตล เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เธอได้กลายเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการให้ความช่วยเหลือหญิงสาวทุกคนที่มาอยู่รวมกันที่ซิทเธิร์สท์ อาจารย์จันทสิริเล่าเรื่องแพ็ท สโตล ให้ผมฟังว่า :

“ฉันพบแพ็ท สโตล ครั้งแรกที่ลอนดอน ในฤดูใบไม้ผลิปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ตอนที่เธอมาที่นี่ครั้งแรกหลังกลับจากประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ที่เธอได้พบกับหลวงพ่อบ๊อบ เธอไปเมืองไทยเพื่อดูว่าที่นั่นแม่ชีใช้ชีวิตกันอย่างไร และเพื่อขออนุญาตท่านบวชแล้วกลับมาเป็นแม่ชีในประเทศอังกฤษกับอาจารย์สุเมโธ

“ที่ได้อ่านก็คือ หลวงพ่อบ๊อบแต่ท่านยังไม่ได้ปรึกษากับอาจารย์สุเมโธก่อน จริง ๆ แล้วฉันคิดว่าตอนที่ฉันได้พบกับแพ็ทนั้นอาจเป็นครั้งแรกที่อาจารย์สุเมโธได้ทราบเรื่อง ฉันจำได้ว่าท่านถามแพ็ทว่าหลวงพ่อบ๊อบได้เสนอแนะให้เธอบวชเป็นแม่ชีอยู่ในประเทศไทยหรือเปล่า ซึ่งเธอก็ตอบท่านว่า ตอนนั้นหลวงพ่อบ๊อบรู้อยู่แล้วว่าเธอต้องการจะบวชในประเทศอังกฤษ (ถึงตรงนี้ รู้สึกว่าจะได้ยินเสียงหายใจพี๊ดใหญ่ดังมาจากอาจารย์สุเมโธ หรือฉันอาจจะจำผิดไปก็ได้!)

“แพ็ทได้แรงบันดาลใจอย่างแรงกล้ามาจากการที่ได้เห็นพระภิกษุในลอนดอนและคิดว่าที่นี้จำเป็นจะต้องมีแม่ชีด้วย เมื่อเห็นว่าไม่มีใครสนใจจะเป็นแม่ชี เธอจึงตัดสินใจเป็นเสียเอง

“คืนนั้นเป็นคืนวันพระ ฉันถึงได้อยู่ที่นั่น แพ็ทกับฉันนั่งอยู่กับพวกพระ เธอเล่าเรื่องตอนที่เธออยู่ประเทศไทย แล้วเราก็นั่งฟังเทปบันทึกเสียงเกี่ยวกับชีวิตของแม่ชีที่แม่ชีคำฟ้าอัดไว้ให้เหล่า ลูกสาวของนายซอร์ว หลังจากฟังจบ อาจารย์สุเมโธก็มองมาที่แพ็ทกับฉันแล้วพูดอย่าง

ติดตลก ว่า “นั่นแหละการพูดเชิงชวนให้คนมาสมัครเป็นแม่ชีของพวกเรา!” ”

ผมคิดว่าด้วยผลพวงจากเหตุการณ์พลิกผันอันเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญนี้เป็นหลัก บวกกับการที่อาจารย์สุเมธยอมรับได้ว่า ควรให้มีการบวชผู้หญิงขึ้นที่ประเทศอังกฤษ จึงทำให้ท่านตัดสินใจทำสิ่งที่ก่อนหน้านี้ท่านไม่เคยคิดจะทำมาก่อน คือการให้หญิงชาวตะวันตกเมื่อบวชแล้วสามารถมีสถานะสูงขึ้นจากแม่ชีศีลแปด เพื่อดึงพวกเธอให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในข้อวัตรปฏิบัติแห่งสงฆ์ สิ่งที่ท่านทำนั้นไม่เคยมีใครทำมาก่อน ท่านสร้างกลุ่มนักบวชสตรีห่มจีวรน้ำตาลที่เรียกว่า สีสรรา ซึ่งรักษาศีลสิบข้อ (แม่ชีนุ่งห่มขาวในประเทศไทยรักษาศีลแปดข้อ) การทำเช่นนี้ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากเหล่าภิกษุในระดับเดียวกันกับท่านในประเทศไทย แต่ถึงอย่างนั้นท่านก็ยังดำเนินการต่อดังนั้นเมื่ออาจารย์สุเมธมาหาผมแล้วพูดว่า “เราคิดว่าพวกเราคงต้องมีที่ใหม่” มันจึงไม่ใช่แค่แรงกดดันจากการที่ฆราวาสต้องการมาฝึกสมาธิแล้วจิตตวิเวกไม่มีพื้นที่ว่างให้ฝึกเท่านั้น แต่ยังเกิดจากความจำเป็นที่จะต้องหาที่พักเหมาะสมให้กับแม่ชีคณะที่เกิดขึ้นมาใหม่ด้วย

แล้วผู้ช่วยคนสำคัญก็เข้ามาอยู่ที่วัด เขาชื่อว่าคิป เกอร์ริน ก่อนมาที่ซีทเฮิร์สท์เขาเคยเป็นคนติดตั้งใบเรือและเสากระโดงในการบูรณะเรือคัตตี ชาร์ก เรือโบราณที่อยู่ทีกรีนิช (Greenwich) เขาเป็นคนที่สีพลั่ง ลั่นเหลือ มีเรี่ยวแรงมหาศาล และมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะจัดการกับความท้าทายอย่างไม่หยุดหย่อน เขาเหมือนกับเรย์ เมียร์ส^๓ ในเวอร์ชันซีทเฮิร์สท์ เขาศึกษาทักษะการเอาชีวิตรอดอย่างละเอียดจนเหลือเชื่อ ไม่ใช่จากการอ่านหนังสือแต่จากการออกไปเผชิญกับปัญหาต่างๆ ในป่า เขารู้ดีถึงวิธีการสร้างที่พักในสภาพแวดล้อมของ

^๓ นักแกะสลักผู้เชี่ยวชาญเทคนิคการเอาชีวิตรอดที่มีชื่อของอังกฤษ

แม่ชี ๔ ท่านแรก ซึ่งแม่ชีรู้จักกันในเวลาต่อมาว่า "สี่ครว" ก็ถึงแก่พิราลัย
 นี้อายุได้ ๑๐ ๓๐ ในเขตพุทธมณฑลของวัดบึงขังตจจ ๑๐๓ เมื่อวันที่ ๑๔
 สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๖

ป่า และเขาก็นำสิ่งที่เขารู้มาช่วยวัด คิปปคือคนสอนวิธีทำ “กระโจมตัด”
 ให้กับกลุ่มผู้หญิง ซึ่งต้องอาศัยการเก็บกิ่งเฮเซล ลอกเปลือก แล้วเอามา
 ตัดในแบบพิเศษ ก่อนเอามามัดเข้าด้วยกัน แล้วคลุมด้วยผ้าใบ
 ชุบน้ำมัน กลายเป็นเต็นท์กันน้ำ หญิงสาวสองคนที่ต่อมาเป็นแม่ชี
 แม่ชีสร้างกระโจมขึ้นตามขั้นตอนแนะนำของเขาไว้หลังหนึ่งอยู่ใกล้
 กับกระท่อมของแม่ชี และพระอีกรูปก็ได้สร้างไว้อีกหลังหนึ่งบน
 ยอดเนินที่อยู่ตรงกลางของป่าแฮมเมอร์แล้วอาศัยอยู่ที่นั่นในช่วงฤดูร้อน

เขตพัทธสีมา ซึ่งหมายถึงเขตพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่กำหนดไว้เพื่อประกอบพิธีอุปสมบทและการทำสังฆกรรม ได้รับความอนุเคราะห์กำหนดเขตขึ้นโดยท่านอานันทเมตไตรย์ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔ บนที่ดินของวัด ซึ่งในขณะนั้นคณะสงฆ์ก็ได้มีการสวดพระธรรมวินัยหรือปาติโมกข์ทุก ๑๕ วันในกระโจม มีการวางศิลาฤกษ์ลงในดินพร้อมสลักอักษรว่า วินโย สาสนาสา อายุติ (วินัยคือชีวิตของพระศาสนา)

การอุปสมบท อันเป็นพิธีที่ต้องประกอบขึ้นภายในเขตพัทธสีมาเท่านั้น เกิดขึ้นได้เพราะสมเด็จพระพุฒาจารย์^๔ (เกี่ยว อุปเสโณ) ได้แต่งตั้งให้อาจารย์สุเมธเป็นพระอุปัชฌาย์และให้การอุปสมบทได้โดยมีจดหมายแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ

สามเณรสามรูปได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุที่นั่น ทำให้มีภิกษุรวมสิบเอ็ดรูป ผมไปที่นั่นวันนั้นพอดี ผมเดินผ่านซุ้มประตูเข้าไปในสวนข้างเรือนกระจก และเห็นพิธีกำลังดำเนินอยู่ เพื่อนคนหนึ่งชี้ให้เห็นผมเดินเข้าไปมาบอกผมในตอนหลังว่า “คุณทำหน้าที่เหมือนแมวได้กินครีมเลย!”

วันหนึ่งในขณะที่ผมอยู่ในสตูดิโอ มีโทรศัพท์ดังขึ้น เป็นสายจากหัวหน้าแผนกศุลกากรของสายการบินแคนาดาที่สนามบินฮีทโธรว์ เขาแจ้งว่าทางการบินไทยมาขอใช้ห้องนรภัยของเขาเพื่อเก็บพระพุทธรูป เขาพูดว่า “พระพุทธรูปหนัก ๘๐๐ กิโลกรัม และดูเหมือนจะทำมาจากทองทั้งองค์ ไม่มีเอกสารใดๆ แนบมาด้วย เท่าที่มีคือชื่อกับหมายเลขโทรศัพท์ของคุณ คุณมีใบอนุญาตนำเข้าของหรือเปล่าครับคุณชาร์ป”

^๔ สมณศักดิ์ ณ ขณะนั้นคือ พระพรหมคุณาภรณ์

พื้นที่ที่กัมพูชาพีทศรีลังกาแห่งแรกถูกกำหนดขึ้น ณสถานพญาด้านข้าง
ซึ่งอยู่ใต้กับตัวบ้าน

ผมรู้สึกขำมากแล้วบอกกับเขาไปว่า ผมไม่รู้เลยจริงๆ ว่าใครส่งมา แต่ผมจะโทรศัพท์ไปถามที่สถานทูตไทยดูว่าพวกเขาทราบเรื่องหรือเปล่า พวกเขาทราบจริงๆ เพราะอีกประมาณหนึ่งชั่วโมงต่อมาก็มีสุภาพสตรีชาวไทยผู้หนึ่งมาที่พลตของผมด้วยท่าทางตื่นเต้นมาก เธอถือเอกสารนำเข้าทั้งหมดมาด้วย ซึ่งบางฉบับผมต้องลงนาม ผมโทรศัพท์ไปแจ้งทางซีทเอิร์ลส์ถึงสิ่งของที่ต้องไปรับที่สนามบินฮีทโธรว์ พร้อมให้รายละเอียดของสุภาพสตรีชาวไทยผู้นั้นไป แล้วคณะสงฆ์ก็เริ่มจัดการงานที่กลายเป็นความยากลำบากอันแสนยาวนานในการถอดหน้าต่างมุขในห้องที่ตอนนี้ใช้เป็นห้องสวดมนต์ออก แล้วยกพระพุทธรูปหนัก

พระพุทธรูปจากประเทศไทยเดินทางถึงวัด โดยพระเทพพุทธบริษัทโฆวียง ทนกวาช
เพื่อประกอบพิธีกรรมแทนบูชารักษาวัด องค์พระโฆวียง ทนกวาชเจ้าผู้ปกครองแห่ง
ภคบรรพตจากสหกรณ์บริษัทโฆวียง โดยมีอาจารย์สุมาโร ท่านผู้จัดพิธี และ
ท่านกิตติ์โฆวียง ขึ้นสวดมนต์ถวาย

กรณีคือหน้าพระพุทธรูปองค์ใหม่เข้าไปในผนังตัววัดด้วย พล: กิ่งของสาขา
ที่ผนังทั้งพระธาตุวัด

พระพุทธรูปองค์ในมู่ถูกแขวนไว้ในตำแหน่งเดิมราวปี ๑๐๗๗ ซึ่งจัดเตรียมไว้สำหรับ
สร้างสถานที่แห่งนี้ ชาวชนซึ่งสืบได้กษัตริย์กษัตริย์องค์พระ: ลอชชาวระ: มัตถะรัง: พระธรรมฐาน
ที่แห่งนั้นทำโดยสมบุรุษ

๘๐๐ กิโลกรัม เข้าไปทางช่องหน้าต่างนั้นเพื่อไปวางไว้บนฐาน จากนั้น
ก็ตีหน้าต่างกลับเข้าที่ ซึ่งพวกเขาทำงานทั้งหมดนั้นโดยไม่ใช้รถยก
ช่วยเลย

วันที่น่าจดจำอีกวันหนึ่ง คือวันที่เปิดห้องใต้ดินไปเจอกับผู้อาศัย
แสนน่ารังเกียจที่แฝงตัวอยู่ในบ้านมาอย่างยาวนานแล้ว นั่นคือ
เจ้าเชื้อราสีเทาอมเหลืองมะนาวที่พองฟู ทั่วมุม ไหลซึม ลามและทะ
ต่อกันยาวเป็นเมตร ปีศาจร้ายจอมทำลายที่มีเส้นใยแผ่ยาวออกไป
ทั่วบ้าน กัดกินพวกคานไม้จนผุร่อน ผมมักจะเรียกมันว่าเชื้อราเทวดา
จอมทำลาย ทำไมถึงเป็นเทวดานะรี ก็เพราะว่าถ้าไม่มีมัน ราคาของ

บ้านคงเบ่งบานไปอย่างเลวร้ายที่สุด จนอาจเกินความสามารถของ
เราที่จะซื้อได้ มันจึงเป็นเหมือนเทวดาที่คอยรักษาบ้านเอาไว้ เพื่อ
อดทนรอคอยการมาถึงของพระพุทธเจ้านั่นเอง

ประตูหน้าของบ้านซีกเฮิร์สท์ วิทยาลัยที่ถูกทิ้งร้างมาตั้งแต่หลังสงครามไ้สงคราม

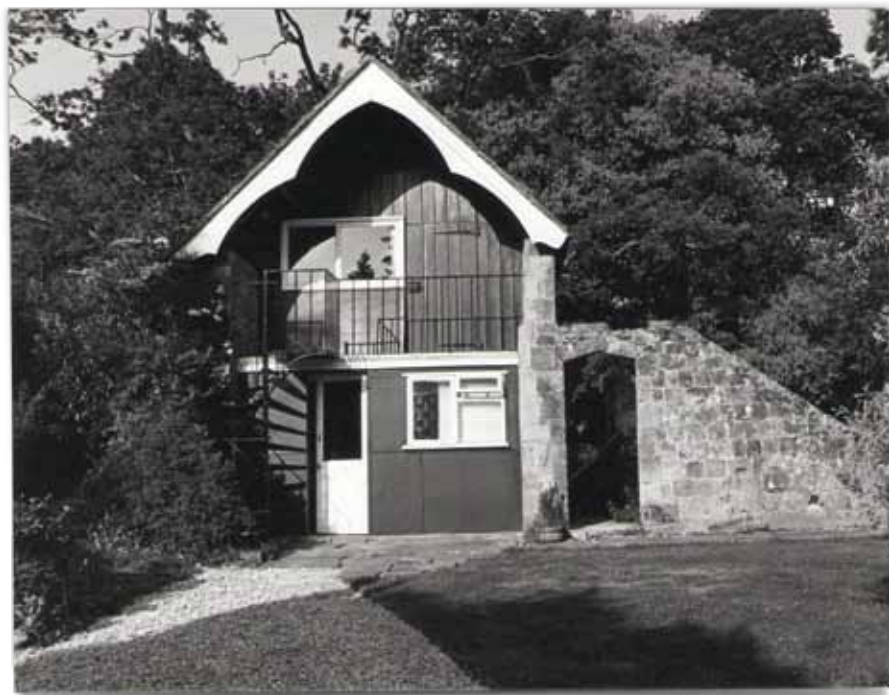
ประตูทางออกบ้านฮิวส์ที่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ห้อง ๒ ห้องที่ทาบผนังรอบเป็นห้องใต้ดิน โดยในภาพมีไม้ขึ้นท่อนระหว่งประมับลิ้งแ
ภายในให้ดูคล้ายเป็นห้องสวดมนต์นึ่งก็รกภายในศาลบ้านของวัดไม่จัดทาสี 10ก โดยอง:
สามารถมองเห็นทางเข้าเรือนต้นไม้ที่มุม ซ้ายมือด้านซ้ายมือ

ห้องพักผ่อนพักผ่อนในศาลบ้านของวัดแม่จันทะธิ๑๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

อาคารที่อยู่ด้านซ้ายมือในภาพคือ สี่งหน้ที่เคยเรียกกันว่า "ขี้ม้าง" ซึ่งตั้งอยู่
ติดกับโดรง สร้างขึ้นจลเหลือของตักที่ตยใช้เป็นเสี้ยนหมาก่อนอากาศ "ขี้ม้าง" นี้
ต่อมใช้เป็นคู้เจ้าตาดส้ มละกตบหมกั้หนูกู้พหมลไ้หม้จุมัน

กุฏิพจนานุกรมแห่งชาติ
เดิมทีคือกุฏิเจ้าอาวาสซึ่งได้รับยกย่องเสมอมาแต่ใช้เป็นที่พจนานุกรมในปัจจุบัน

ภาพถ่ายของฮาทตาพีพร้อมโรงรถที่อัสซัส

ภาพถ่ายมุมสูงของรีสอร์ทไฮลิเอนด์

๓. นลิ่งจากชกเอีร์สท์

ชุมชนชาววัดในศาลาว่าดอมราวสี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ในศกของพระสงฆ์
ทรงกลางดีอ ทำนเจ้าตมมีญญันนท: (สงมฉ่าพินคอ)
ภพทวอพร.พุทธเจ้าพน:ตริ์สูรับน มนังต้นคัง วัลยฉงาแฉงจอริจ ชีวีป

- ๓ -

หลังจาก ชิกาเฮิร์สท์

แล้วก็ถึงวันที่อาจารย์สุเมธพาผมไปคุยกันเป็นการส่วนตัวและพูดว่า “เราคิดว่าพวกเราจำเป็นต้องมีสถานที่อีกแห่งหนึ่งนะ ที่ที่ใหญ่กว่านี้”

ผมอึ้งไปจริงๆ เวลาผ่านไปยังไม่ครบสี่ปีเลย จิตตวิเวกก็ยังไม่มีความว่าจะเสร็จ ถึงแม้ว่าเรื่องเงินจะไม่ใช่อุปสรรคใหญ่อีกต่อไป แต่ตอนนี้ท่านต้องการสถานที่ที่ใหญ่ขึ้น ให้เพียงพอเป็นที่พักของแม่ชีที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นและฆราวาสที่มานั่งกรรมฐาน ยังไม่รวมถึงที่พักของพระสงฆ์ที่เพิ่มมากขึ้นด้วย คำตอบของผมก็คือ “ท่านจะทำอย่างนั้น

ไปเพื่ออะไร ท่านจะทำให้ชีวิตท่านเองเป็นทุกข์นะครับ!” แต่เราไม่ถึงขั้นถกเถียงกัน ผมดูออกชัดเจนว่าท่านตั้งใจแน่วแน่อย่างนั้นแล้ว

เรื่องแรกที่ผมนึกถึง คือมูลนิธิฯ ยังไม่เคยกู้ยืมเงินจากที่ไหนเลย สิทธิทรัพย์ถาวรตอนนี้ก็มีอยู่มาก และเงินสนับสนุนที่ได้รับก็สม่ำเสมออยู่ที่ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ปอนด์ต่อปี (เทียบกับค่าเงินในปัจจุบันน่าจะมีค่ามากกว่าหนึ่งล้านปอนด์) เมื่อเร็ว ๆ นี้เจฟฟรีย์ เบียร์ดสลีย์เพิ่งขอให้เราซื้อที่ดินรอบ ๆ บ้านซิทเธิร์สต์คีนจากเขาในราคา ๕๐,๐๐๐ ปอนด์ และในที่สุดเราก็ตกลงราคากันได้เป็นเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐ ปอนด์ ซึ่งเราต้องทยอยจ่ายคืนให้กับกองทุนอารามของอาจารย์ปัญญาจนเต็มจำนวนภายในห้าปี เจฟฟรีย์ต้องการเงินเพื่อไปซื้อที่ดินและอาคารในเดวอน ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นวัดป่าฮาร์ทริด การเงินของเราอยู่ในความควบคุมอย่างใกล้ชิด และถึงแม้ว่าเราจะยังไม่ถึงขั้นมีเงินเหลือเก็บเหลือใช้ แต่สิ่งที่อาจารย์สุเมโธต้องการทำก็เป็นสิ่งที่ผู้จัดการธนาคารของเราน่าจะมองว่าเป็นการเสี่ยงที่สมเหตุสมผล

ผมคิดในใจว่า “สิ่งที่ท่านต้องการทำนั้นน่าจะเป็นไปได้... ละมั้ง”

ปีเตอร์ แจ็คสัน เป็นคนโทรหาอาจารย์สุเมโธเพื่อบอกท่านว่า ตอนที่บาร์บารา ภรรยาของเขาโทรศัพท์ไปที่คณะกรรมการการศึกษาเมืองเบตฟอร์ดเชียร์นั้น เธอคาดหวังไว้น้อยกว่าทางคณะกรรมการฯ อาจมีโรงเรียนบางแห่งที่ต้องการจะขาย ซึ่งอาจเหมาะที่จะพัฒนาเป็นชุมชนของนักบวชในพุทธศาสนา รวมถึงใช้เป็นศูนย์ฝึกกรรมฐานด้วย เจ้าหน้าที่ทางปลายสายตอบเธอกลับมาว่า “คุณนายแจ๊คสัน เรากำลังรอโทรศัพท์จากคุณอยู่พอดี!” สถานที่ที่บาร์บาราถามถึงเป็นโรงเรียนประจำบนถนนสายแคบ ๆ ใกล้กับหมู่บ้านเล็ก ๆ ชื่อเกรท กัดเดสเดน ในซิลเทิร์นฮิลล์ ทางทิศเหนือของเฮเมล แฮมพ์สเดต สิ่งที่ปีเตอร์บอก

กับท่านสุเมโฮเป็นแรงผลักดันให้เรื่องทั้งหมดเดินต่อไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วจนแทบนึกไม่ถึง

วันที่เราได้พบกับปีเตอร์ที่โรงเรียนเซนต์มาร์กาเร็ตนั้นถือเป็นวันที่อากาศหนาวห่อหุ้มวันหนึ่งของอังกฤษ ปีเตอร์คุยกับอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนเลยได้รู้ว่าสภาเทศบาลเบดฟอร์ดเชียร์ ซึ่งเป็นเจ้าของที่ต้องการจะขายที่ดินและอาคารของโรงเรียน เห็นได้จากการที่โรงเรียนไม่มีใครอยู่เลย พนักงานในโรงเรียนก็กำลังเตรียมจะย้ายออก ตอนเราไปถึงที่นั่นพื้นที่ทั้งหมดว่างเปล่า ดูรวมๆ แล้วที่นี้เหมือนกับค่ายทหาร มีกลุ่มอาคารไม้ลักษณะเรียบง่ายตั้งรวมกันอยู่บนยอดเนิน เรียงรายอยู่รอบสนามเด็กเล่น มีสนามโล่งๆ ขนาดใหญ่อยู่ข้างๆ บรรดาอาคารที่พักชั้นเดียว

อาคารกับของที่วัดออกมาคือ กลุ่มไม้พ.ศ. ๒๕๖๕ จากภาพ: สิวทงมอญนั้นเห็น
ที่ตีใจบนเสกม ซึ่งเคยบนสภามรคกณะของโรงเรียนเดันนพวิอาทกได้อ่างเรือองณ

ตรงข้ามกับถนนเซนต์มาร์กาเร็ตเป็นป่ารกทึบ ซึ่งปีเตอร์พบว่าเป็นที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียของโรงเรียน อาจารย์สุเมโธกับผมเดินไปรอบ ๆ ในขณะที่ปีเตอร์ ซึ่งมีอาชีพเป็นช่างสำรวจและประเมินราคาอธิบายผลการประเมินที่ดินบริเวณนั้น อีกประมาณหนึ่งชั่วโมงให้หลังผมพูดขึ้นว่า “นี่คือสิ่งที่ท่านต้องการใช่ไหมครับ” อาจารย์สุเมโธตอบว่า “ใช่” ผมขอให้ปีเตอร์ช่วยประเมินราคาที่ดินให้ เรื่องใหญ่ที่เราต้องพิจารณา ซึ่งจะมีผลกระทบต่อมูลค่าซื้อขาย คงเป็นเรื่องที่ว่าสภาพเทศมณฑลฯ จะอนุญาตให้เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะไหน ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าจะเป็นการอนุญาตให้อย่างจำกัด ผมเสนอให้เรายื่นขออนุญาตใช้ที่ดินเป็น “วิทยาลัยสงฆ์” ขณะที่ปีเตอร์แนะนำให้เราเสนอซื้อที่ในราคา ๒๐๐,๐๐๐ ปอนด์

โรงเรียนแห่งนี้สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ แรกเริ่มเพื่อใช้เป็นสถานที่จัดค่ายฤดูร้อนสำหรับเด็ก ๆ จากลอนดอน แต่แล้วต่อมาในระหว่างการก่อสร้างจึงถูกกั้นไว้เป็นสถานที่ให้เด็ก ๆ อพยพหนีการทิ้งระเบิดของเยอรมันในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง เพื่อมาเรียนในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น โดยมีรัฐบาลแคนาดาเป็นผู้สร้างและบริจาคให้นั้นเป็นสาเหตุที่อาคารโรงเรียนก่อสร้างด้วยไม้ซีดาร์แดงคุณภาพเยี่ยมจากแคนาดา ทำให้อาคารต่างๆ อยู่รอดมาได้ยาวนานขนาดนี้ ต่อมาจึงได้กลายมาเป็นโรงเรียนเซนต์มาร์กาเร็ต โรงเรียนประจำสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีสภาเทศมณฑลเมืองเบดฟอร์ดและกรมอนามัยเป็นเจ้าของร่วม

ผมไม่มั่นใจเต็มที่ว่าเราจะสามารถหาเงินได้เพราะที่เราต้องการคือการกู้เงินเต็มจำนวน ๑๐๐ เพอร์เซ็นต์ เพื่อมาซื้อที่ ผมโทรหาผู้จัดการธนาคารในปีเตอร์สฟิลด์ใกล้กับซีทเธิร์สต์ที่มุลนิช มีบัญชีอยู่ ทางธนาคาร

แจ้งว่าเขาย้ายมาประจำสาขาที่ใหญ่กว่าในเบตฟอร์ด ห่างจากอมราวดีไม่ถึงสามสิบกิโลเมตร โชคเข้าข้างเราแท้ ๆ เพราะเขารู้เรื่องการเงินของเรามากกว่าใคร และเขายังรู้ดีด้วยว่าในระยะเวลาเกือบห้าปีตั้งแต่เปิดบัญชีทิทเฮิร์สท์มา เราไม่เคยกู้เงินเลยสักสตางค์เดียว แถมยังมีเงินหลังไหลเข้าบัญชีอยู่ตลอด ผมรู้ว่า เขามีข้อมูลเพียงพอที่จะรู้ว่าตอนนี้มูลนิธิ มีทรัพย์สินที่จะสามารถนำมาใช้ค้ำประกันเงินกู้ได้เป็นอย่างดี รวมถึงมีรายรับที่น่าประทับใจอีกด้วย

เมื่อผมโทรศัพท์หาเขา เขากล่าวทักทายผมอย่างอบอุ่น ผมพูดกับเขาว่า

“คุณย้ายที่ทำงานนี้ ได้เลื่อนขั้นหรือครับ”

“ครับ” เขาตอบ เบตฟอร์ดเป็นสาขาที่ใหญ่กว่าสาขาเก่าของเขามาก เขابอกผมต่อว่าตัวเขาเองสามารถพิจารณาอนุมัติเงินกู้ได้ถึงแปดล้านปอนด์ ผมบอกกับเขาว่าตอนนี้เรายังไม่ได้ต้องการเงินมากขนาดนั้น ผมอธิบายถึงราคาที่ดินและอาคารที่เราจะซื้อถ้าทุกอย่างเป็นไปได้

“สรุปแล้วคุณต้องการเงินเท่าไร”

“ทั้งหมดที่บอกไปครับ”

“แล้วคุณจะจ่ายคืนอย่างไร”

“เมื่อมีเงินเข้ามาครับ”

เขาหนึ่งเงิบไปครู่หนึ่ง แล้วจึงพูดขึ้นว่า “คุณรู้ไหม คุณชาร์ป สองสามปีที่ผ่านมาผมคอยเฝ้าดูการพัฒนาของทิทเฮิร์สท์และผมก็ประทับใจมาก เพราะฉะนั้นผมจะยอมตามที่ขอ คุณจะได้อีกเงินสองแสนปอนด์นั้น”

ไม่ว่าการซื้อที่ดินผืนนั้นจะกลายเป็นภาระที่เหลือบ่ากว่าแรง
ในอนาคตหรือไม่ อาจารย์สุเมธโกก็ได้ศูนย์พระพุทธรูปศาสนาแห่งใหม่
ของท่านแล้ว ที่เหลือก็คงขึ้นอยู่กับท่าน เรื่องนั้นผมไม่อีกฉันท่านแน่ๆ
สิ่งที่ผมจะต้องทำ เมื่อเทียบกับความรับผิดชอบที่ท่านพึงรับ
ไปนั้น กลายเป็นเรื่องง่ายเหมือนกับการเดินเล่นในสวนสาธารณะ
ไปเลยทีเดียว

ปีเตอร์ แจ็คสัน รับผิดชอบเจรจากับสภาเทศมณฑลเบตฟอร์ดเชียร์
จนกระทั่งได้ข้อสรุปที่พวกเขาคิดว่าเป็นข้อเสนอที่ยอมรับได้ ตัวเลข
ที่ปีเตอร์คำนวณไว้ตั้งแต่ต้นนั้นแม่นยำ สิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นต่อไปคือ
เบตฟอร์ดต้องยื่นเรื่องแจ้งความประสงค์ที่จะขายที่ดินต่อกรมอนามัย
ที่ไวท์ฮอลล์เพื่อพิจารณาอย่างละเอียด ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องใช้เวลาหนึ่งปี

แต่แล้วก็เกิดอุปสรรคขึ้น ปีเตอร์บอกผมว่าในระหว่างหนึ่งปีนั้น
ขั้วการเมืองในสภาได้เปลี่ยนจากอนุรักษนิยมเป็นเสรีนิยม ส่งผลให้
เจ้าหน้าที่เสรีนิยมปฏิเสธที่จะขายที่ให้กับเรา โดยอ้างว่าราคาขายของ
โรงเรียนเซนต์มาร์กาเร็ตนั้นถูกเกินไป

ลองนึกดูว่ามันจะต้องใช้เวลานานแค่ไหน ถ้าเราคิดจะให้ทนายของ
เราไปเจรจาดูได้เที่ยงกับทนายของพวกเขา

ผมตัดสินใจโทรศัพท์หาหัวหน้าฝ่ายบริหารของสภาเทศมณฑล
เมืองเบตฟอร์ด ซึ่งก็ได้รับการต่อสายถึงเจ้าตัวในทันที เขารู้ว่าผมเป็น
ใครและทำไมผมถึงอยากจะคุยกับเขา ผมจะไม่มีวันลืมบทสนทนา
พิลึกพิลั่นของเราแน่นอน เราคุยกันประมาณว่า

“คุณซาร์ป ผมรู้ว่าทำไมคุณถึงโทรหาผม”

“โอเค ผมตกลงกับคุณทางโทรศัพท์ได้ไหมครับ เราต้องคุย

เรื่องนี้กันให้เรียบร้อย”

“ขอโทษนะครับคุณชาร์ป แต่ผมไม่ได้อยู่ในสถานะที่จะตกลงกับคุณได้”

“ทำไมล่ะ คุณเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารนี่ครับ!”

เขาหัวเราะแล้วพูดว่า “ไม่หรอก เรื่องนี้มันเป็นเรื่องการเมืองนะ คุณชาร์ป”

“ถ้าอย่างนั้นใครล่ะที่จะตกลงกับผมได้”

“ผมคิดว่าน่าจะเป็นประธานของคณะกรรมการที่เหมาะสมนะ”

“ผมขอคุยกับเขาโดยตรงได้ไหมครับ”

“เอ่อ ได้ครับ เดี่ยวผมจะเอาเบอร์โทร. ของเขาให้”

บทสนทนาของผมกับประธานก็น่าจดจำไม่แพ้กัน

“หัวหน้าฝ่ายบริหารบอกว่าผมควรคุยกับคุณเรื่องโรงเรียนเซนต์มาร์กาเร็ต ผมเลยโทรมาเพื่อสอบถามว่าคุณสามารถจะคุยตกลงกับผมทางโทรศัพท์ได้หรือเปล่า เรื่องของเรื่องคือ ทางสภาไม่ยอมขายที่ให้กับผมทั้งที่เราตกลงราคากันแล้ว แต่คุณทราบเกี่ยวกับเรื่องนั้นดีใช่ไหมครับ เราจะปล่อยให้เรื่องค้างอยู่อย่างนี้ไม่ได้ มีคนมากมายย้ายเข้ามาอยู่ที่นั่น เราจำเป็นต้องตกลงเรื่องนี้กันให้เรียบร้อย คุณจะตกลงกับผมตอนนี้เลยได้ไหมครับ”

“ได้ครับคุณชาร์ป ผมสามารถใช้สิทธิของประธานได้”

“ถ้าอย่างนั้น ผมให้ได้อีกสิบเปอร์เซ็นต์ แค่นั้น มากกว่านั้นอีกแค่สตางค์เดียวก็ไม่ได้”

“เท่านั้นก็คงได้ครับคุณชาร์ป ปล่อยให้มันเป็นหน้าที่ผมเถอะ”

นี่แหละการเมืองภาคปฏิบัติ ที่จริงมันไม่เกี่ยวอะไรกับเรื่องเงินเลย แต่เป็นเรื่องของการทำคะแนนเหนือพวกอนุรักษนิยม ข้อตกลงนั้นทำให้มูลนิธิ เสียเงินเพิ่มขึ้นอีก ๒๐,๐๐๐ ปอนด์ แต่นั่นก็น่าจะน้อยกว่าเงินที่เราจะต้องเอาไปจ้างทนาย และเรายังย้ายเข้าไปได้โดยไม่ต้องรอนานอีกด้วย

แม่ชีลิซซิบ (ศิลาจาร) ที่นถาย เสนอพบมากับจิตตอมภอน์ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๗
หลังเดินดูจุดดำตกรวดป่าซัดตวี่เวก

ในภาพจากขวาไปซ้าย ได้แก่ แม่ชีโรจนา แม่ชีสุนทรา แม่ชีจันทสิริ และแม่ชีจันทมนต์

ผมไม่ได้อยู่ที่นั่นตอนที่พวกแมซีไปถึงประตูรั้วโรงเรียน เซนต์มาร์กาเรต หลังจากเดินเท้ามาจากซิทเธิร์สต์เป็นระยะทาง ๑๑๒ กิโลเมตร ตอนนั้นผมคิดว่าพวกท่านเลือกที่จะเดิน (แทนที่จะย้ายมาด้วยวิธีอื่นที่ง่ายกว่า) เพื่อเป็นการประกาศเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นบากบั่น แต่แมซีจันทสิริบอกผมว่าไม่ใช่แบบนั้นเลย ที่จริงแล้วพวกแมซีรักที่จะอยู่ที่ซิทเธิร์สต์มากจนความคิดที่ว่า พวกท่านจะต้องย้ายไปอยู่โรงเรียนเซนต์มาร์กาเรต ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มอาคารที่ปกหน้าตาเย็นชาแบบค่ายทหารดึงดูดใจพวกท่านน้อยมาก พวกท่านเลยรู้สึกว่าจะจำเป็นต้องแสดงท่าทีห้าวหาญและกระด้นแรงบันดาลใจเพื่อหนุนนำจิตใจและช่วยให้พวกท่านสามารถรับมือกับอนาคตที่ดูท่าจะต้องอาศัยความพยายามอย่างมากได้

ผมไม่รู้เลยว่าจะมีบริเวณไหนตามแนวเรือนพักเหล่านั้นที่กลุ่มแมซีหรือใครสักคนจะคิดว่า สะดวกสบายพอจะใช้เป็นที่พักได้อยู่บ้าง นั่นไม่ใช่ธุระของผม แต่เป็นเรื่องของคุณะสงฆ์ที่จะจัดการกันต่อไป

ทุกอย่างเดินไปข้างหน้า และเริ่มซับซ้อนขึ้นจนผมไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ในแต่ละวันเหตุการณ์ต่างๆ เริ่มถอยห่างจากความควบคุมของผมไปอยู่ในความดูแลของคนอื่นมากขึ้นเรื่อยๆ การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เป็นอำนาจของกรรมการและวงประชุมนอกรอบอื่น ๆ ที่เคร่งเครียดจนน่ากลัว โครงสร้างการตัดสินใจทั้งหมดนี้กำลังจะกลายมาเป็นส่วนสำคัญในการทำงานของสถานที่ ซึ่งในท้ายที่สุดได้กลายเป็นศูนย์การเรียนการสอนที่มีการทำงานที่ซับซ้อนมากแห่งหนึ่ง

แมซีสุนทราเล่าถึงความหลังเมื่อครั้งมาหยุดอยู่ที่หน้าประตูรั้วของอมราวตีเอาไว้ว่า “มันตั้งอยู่บนยอดเนิน ที่ที่ท้องฟ้าเหมือนจะทอดยาวออกไปไม่มีสิ้นสุด เมื่อคุณมองขึ้นไป ภาพของพื้นที่กว้างใหญ่

ไพศาลตรงหน้าก็จะถาโถมเข้ามาในความรู้สึก” ช่างเป็นภาพเหนือจินตนาการที่งามราวกับบทกวี ว่าแล้วเราก็รีบมารื้อฟื้นความหลังถึงความทุกข์ยากที่รอคอยเรายู้อยู่ดีกว่า ช่วงเวลาสองปีแรกในอมราวดีเป็นฤดูหนาวที่หนาวเย็นที่สุดแห่งศตวรรษที่ ๒๐ ของประเทศอังกฤษเท่าที่ผมจำได้ที่นั่นแทบจะไม่มีระบบทำความร้อนอยู่เลย

ฤดูหนาวครั้งมี พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๒๘

ในภาพคือ คัดต เวื่อโรงเรียนของโรงเรียนเซนต์มากรเว็ตในอัสต โดยเป็นมุมมองที่ถ่ายจากสนามเด็กเล่น

สิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นไม่ใช่แค่การย้ายตัวคนไปอยู่ในโรงเรียนเก่าที่ว่างเปล่าและรกร้างเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงแก่นและเป้าหมายของสถานที่ให้เป็นไปตามภาพในความคิดของอาจารย์สุเมธด้วย

ผมขอยกคำพูดของท่านภายหลังจากนั้นมาดังนี้

“เราอยากให้สถานที่แห่งนี้มีชื่อเรียกที่จะทำให้คนที่นี่เข้าใจถึงความเป็นอมตะหรือความว่างเปล่า เพราะเท่าที่เรารู้ผู้คนในอังกฤษไม่เคยมีแนวคิดในเรื่องนี้มาก่อน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๓๒ เกิดภาวะหาวดระแวงขึ้นอย่างมากในยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อชาวอเมริกันทำการติดอาวุธประเภทซิปนาอาวุธร่อนนำวิถีให้กับชาวอังกฤษ คำที่ได้ยินกันบ่อยในเวลานั้น คือคำว่า กรีนแฮม คอมมอน^๑ การต่อต้านสงคราม และการเคลื่อนไหวเพื่อสันติภาพ ทุกคนพูดถึงความตาย การทำลายล้าง และสงคราม แต่แนวคิดเรื่อง ‘อมตะ’ นั้นยังไม่ได้อยู่ในจิตสำนึกของคนเหล่านั้น เราจึงตั้งใจตั้งชื่อที่นี่ว่า ‘อมราวดี’ ดินแดนอมตะ อีกอย่าง คำๆ นี้ก็เป็นคำที่สวยงามในตัวเองด้วย”

พ่อพี่อิมทมิทของศุภมิตรพรตสคคอมมอนดี ถ่ายเมื่อมี.พ. ๒๕๒๘
 พระสงฆ์ในภพ (จากขวาไปซ้าย) ไฉมกั อภิมภกกรโธ
 ท่าน สุจิตโต (ซึ่งมีมด) ปิณฑมัยทงเสว้า ท่านอฮโร นล:ท่านนันทภาโล

^๑ ฐานทัพอากาศของสหรัฐในเบิร์กเซียร์ ทางตะวันตกของลอนดอน ใช้งานระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๕๓๕

ผมมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางโลกมากกว่าให้ต้องจัดการ สำหรับผม
สิ่งที่สำคัญ คือการคิดว่าสำนักงานจะอยู่ตรงไหน และใครจะเป็น
คนดูแลงานด้านต่าง ๆ แมซีโซตกากลายเป็นผู้จัดการสำนักงาน
และท่านอาทิตย์ใจ (ก่อนหน้านี้นี้มีชื่อว่า รอดนีย์ เบรนซ์ลีย์) เป็นเหรียญก
พระหนุ่มรูปหนึ่งนามว่า ท่านอมโร กำลังจะกลายมาเป็นบุคคลสำคัญ
ในการวางแผนการจัดการของอมราวดีในเวลาต่อมา

พวกเขาเลือกอาคารส่วนที่อยู่ด้านทิศตะวันออกของสนามเด็กเล่น
ส่วนอาจารย์สุเมโธได้เลือกพื้นที่ตรงสุดปลายช่วงอาคารด้านฝั่งตะวัน
ตกเป็นที่พักของท่าน ซึ่งเป็นบริเวณที่น่าจะเคยเป็นห้องแต่งตัว
หลังเวทีที่ตั้งหันหน้าไปทางหอประชุมของโรงเรียน

นั่นเป็นเรื่องทั้งหมดที่ผมจำเป็นต้องรู้ ตั้งแต่นั้นมาพื้นที่สองส่วนนี้
ก็กลายเป็นที่ที่ผมมาทุกครั้งเวลาที่ผมมาที่วัด นอกจากสองที่นี้แล้ว
ผมก็ไม่ค่อยได้รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นอีกบ้างในส่วนอื่น ๆ ของวัด

ไม่ว่าอาจารย์สุเมโธจะรู้หรือไม่ แต่ตั้งแต่นั้นมาท่านก็ได้กลายเป็น
ผู้อำนวยการใหญ่ เป็นผู้ที่มอำนาจตัดสินใจของที่นี่ และทุกคนก็
เห็นตรงกัน ที่นี่คือเวทีของท่าน และท่านกำลังดำเนินรายการอยู่
ซึ่งสถานการณ์เช่นนั้นเหมาะกับผมเป็นอย่างยิ่งเพราะสิ่งสุดท้าย
ที่ผมอยากเผชิญ ก็คือการต้องไปประชุมกับคณะกรรมการอีก
หลากหลายคณะ

กลไกที่จำเป็นในการทำงานสำหรับผมคือ พบผู้มีอำนาจตัดสินใจ
หารือกับเขาเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นเร่งด่วน เห็นพ้องต้องกันใน
แผนปฏิบัติงาน ส่งต่อให้ผู้จัดการส่วนต่าง ๆ ตัดสินใจและสั่งงาน
ให้เหรียญกจ่ายเงินเพื่อให้โครงการที่เตรียมการอยู่ดำเนินไปได้

ตรวจสอบรายรับและรายจ่าย จากนั้นก็กลับบ้าน

ผมยังคงเชื่อมั่นเสมอในความสามารถของพระภิกษุและแม่ชีหนุ่มสาว เหล่านั้นที่ต้องติดอยู่กับภารกิจหนักที่จะต้องฝ่าฟันไปให้ได้ และความเต็มใจของพวกท่านที่จะต้องเผชิญกับความลำบาก รวมถึงอดทน กับสิ่งที่พวกท่านไม่ได้อยากจะมาอดทนด้วย พวกท่านทั้งหมดเป็นศิษย์ของพระอาจารย์ชาโดยจิตวิญญูณ และกำลังจะปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ท่านสอนไว้ อย่างน้อยผมก็หวังไว้เช่นนั้น ผมรู้สึกทึ่งกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นจริง ๆ สิ่งที่ท่านเหล่านี้ได้ทำ สิ่งพวกท่านอดทนวันแล้ววันเล่า และมันก็ไม่เคยหยุด งานของพวกท่านดำเนินต่อไปเรื่อยๆ เช่นเดียวกับความเลวร้ายฝังลึกของสถานที่ที่เคยเป็นโรงเรียน เซนต์มาร์กาเร็ต ซึ่งค่อยๆ เผยออกมาทีละชั้นๆ ไม่น่าสงสัยเลยที่สภาเทศบาลเมืองเบตฟอร์ดต้องการจะขายที่นี่!

ผมไม่รู้จะแจ้งนับปัญหาที่ซุดพบอย่างไรไหว “ซุดพบ” เป็นคำที่ถูกต้องเลยทีเดียว เพราะปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดที่เราพบอยู่ใต้ดิน ที่สำคัญเลยคือระบบทำความร้อน ซึ่งใช้พลังงานจากหม้อต้มขนาดใหญ่ที่ใช้ น้ำมัน เป็นเชื้อเพลิงและติดตั้งอยู่หลังครัวใกล้กับประตูรั้วด้านทิศเหนือ หม้อที่ว่านี้สูบลความร้อนส่งตามท่อใต้ดินไปยังอาคารทุกหลัง ช่างส่องกล้องที่ออกแบบและติดตั้งระบบเกิดตัดสินใจว่าไม่ควรจะต้องหุ้มฉนวนท่อทั่วทั้งบริเวณเพื่อกันน้ำแข็งเกาะในฤดูหนาว ดังนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือพื้นดินโดยรอบนั้นอุ่นสบายแต่ความร้อนที่ส่งมานั้นกลับไม่เคยมาถึงตัวอาคารทั้งหลายเลย ผมคิดถึงเด็ก ๆ ที่ขาดแคลนเหล่านั้นที่ต้องอาศัยอยู่ที่นั่นตลอดฤดูหนาวในทุกปี พวกเขาจะรู้สึกอย่างไรบ้างนะ ระบบสิ่งเก่าที่ช่วยให้ดินอุ่นนั้นทำให้เบตฟอร์ดเสียค่าใช้จ่ายถึง ๔๐,๐๐๐ ปอนด์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ นั่นเท่ากับ ๔๕๐,๐๐๐ ปอนด์ของค่าเงินในปัจจุบัน แต่ไม่มีใครในสภาเทศบาลเมือง

เบตฟอร์ดคิดที่จะถามเลยว่าทำไมมันถึงได้มีราคาแพงขนาดนั้น!

คณะสงฆ์ใช้เวลาไม่นานในการปิดระบบทั้งหมดแล้วหาทางเลือกอื่น ซึ่งหมายถึงการอยู่ด้วยเตาไฟฟ้าเล็กๆ เครื่องทำความร้อนแบบใช้น้ำมันก๊าด อะไรทำนองนั้น เพื่อเป็นการรักษาตัวให้อบอุ่นในฤดูหนาว บนยอดเนินที่ลมแรงนั้น ห่มผ้าห่มอุ่นๆ หลายผืนและเครื่องนุ่งห่มอื่น ๆ และในขณะเดียวกันก็ยิ่งหมายถึงการมีน้ำร้อนใช้อย่างจำกัดมาก และหลายคนก็ต้องอาบน้ำเย็น

การใช้ไฟฟ้าที่พุ่งสูงขึ้นอย่างกะทันหันของอมราวดีส่งผลต่อสถานะย่อยของหมู่บ้าน อมราวดีกำลังเข้าใจความเสี่ยงในการใช้ไฟฟ้ามากเกินไปกัก ในขั้นต้นคำร้องขอเพิ่มการจ่ายกระแสไฟของเราได้รับการตอบกลับจากคณะกรรมการการไฟฟ้าเป็นการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายก้อนโตสำหรับเป็นค่าเปลี่ยนอุปกรณ์ทดแทนชุดเดิมที่ใช้อยู่ ดังนั้น คณะสงฆ์จึงเริ่มใช้มาตรการประหยัด หลังจากนั้นอีกสองสามปีว่าคณะกรรมการการไฟฟ้าจะตัดสินใจเพิ่มพลังการผลิตกระแสไฟฟ้าของสถานีย่อยแห่งนี้อย่างจริงจัง

ผมแทบไม่ได้ติดต่อกับพระและแม่ชีส่วนใหญ่เลย ผมขับรถไปอมราวดีไปพบอาจารย์สุเมโธ เราหารือเรื่องต่างๆ กัน ซึ่งส่วนมากมีรายละเอียดให้พูดคุยกันยืดยาว ท่านได้รับคำแนะนำจากคนที่อยู่ทั่วบริเวณวัดเกี่ยวกับเรื่องที่ท่านจำเป็นต้องสั่งการในลำดับต่อไป เรื่องไหนที่ท่านจำเป็นต้องใช้เงิน เรื่องนั้นก็จะถูกหยิบยกขึ้นมาพูดกับท่าน ในเวลานั้นการปรับปรุงพื้นที่เป็นไปแบบทีละนิดละหน่อย ไม่เป็นขึ้นเป็นอัน ทั่วบริเวณเหมือนเป็นพื้นที่วุ่นวายที่มีแต่การก่อสร้างปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

และแล้วก็เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ อาจารย์สุเมโธบอกผมว่า

“ผู้ที่ให้การสนับสนุนเราเป็นประจำ รวมถึงแขกของเราทั้งหมด พวกเขาไม่มีที่ให้อยู่กันอย่างสบายได้เลย พวกเขาไม่เคยได้เห็นว่าเป็นเงินทั้งหมดที่พวกเขาให้มาไปไหน เพราะเงินทั้งหมดลงไปอยู่ในหลุมใต้พื้นดิน เราจำเป็นต้องปรับปรุงศาลาและโรงครัวให้ดูรับแขกได้ ดูสวยงาม และใช้งานได้ ทำให้เป็นที่ที่พวกเขาจะไปชุมนุมกันได้อย่างมีความสุข”

“ตกลงครับ แล้วท่านต้องการอะไรครับ”

คราวนี้ก็มาถึงการทำความเข้าใจอย่างละเอียดถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์ สิ่งที่ท่านกำลังจะขอนั้นได้ผ่านการวิเคราะห์ พิจารณา ประเมินการ คำนวณมาแล้ว และค่าใช้จ่ายทั้งหมดก็ถูกกำหนดไว้เรียบร้อยแล้วโดยคณะสงฆ์ ซึ่งก็คือเหล่าบุคคลที่ประกอบขึ้นเป็นคณะกรรมการของท่าน ท่านพูดว่า “ปัจจัย ๓๐,๐๐๐ ปอนด์” นั้นไม่ใช่การคาดเดา ท่านทราบดีว่าท่านกำลังพูดเรื่องอะไรอยู่ สิ่งที่ผมต้องทำคือ อนุมัติเงินเพื่อใช้ในการนั้น ที่เหลือทั้งหมดเป็นหน้าที่ของคณะสงฆ์และผู้ช่วยที่เป็นฆราวาส ซึ่งผมไม่มีส่วนด้วย เหมือนกับว่าทุกอย่างเกิดขึ้นในพริบตา และดำเนินการไปได้อย่างสวยงาม อมราวดีมีศาลาและโรงครัวแห่งแรกที่ใช้งานได้เต็มที่

ในพื้นที่ป่าลึบห้าไร่ของอมราวดีฝั่งตรงข้ามถนนเซนต์มาร์กาเร็ต คือตำแหน่งของระบบบำบัดน้ำเสียอันกว้างขวางของเรา ซึ่งผลจากการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญระบุว่ายังใช้งานได้ดี มีน้ำสะอาดผุดออกมาจากระบบ น้ำที่ออกมานั้นก็กลายเป็นน้ำที่ไปหล่อเลี้ยงป่าอันชื้นแฉะ และรากหญ้าจนแทรกตัวเข้าไปไม่ได้ ส่วนใหญ่เป็นพวกต้นอ่อนของไม้ใหญ่กับต่าแย ที่แผ่ปกคลุมพื้นที่หนาแน่นเสียจนการเดินทางเข้าไปในป่าเป็นไปไม่ได้เลยในตอนนั้น เราจำเป็นต้องปล่อยให้มันรกอยู่

อย่างนั้นต่อไป จนกระทั่งหลายปีต่อมาเมื่อสภาพเขตดาวอ้อมตัดลึกลงใจให้ทั้งหมู่บ้านใช้ระบบท่อบำบัดน้ำเสีย ป่าแถบนั้นใช้เวลาานกว่าจะแห้ง แต่ท้ายที่สุดก็เริ่มมีการส่งคนมาถางมันออก งานนั้นใช้เวลาหลายปีแต่ในที่สุดผืนป่าลึบห้าไร่ของเราก็กลายเป็นสถานที่แห่งความสงบ การนั่งสมาธิ และการเดินจงกรม มีหน้าซำทุกวันนี่ยังมีพรมดอกบลูเบลที่น่าตื่นตาตื่นใจขึ้นมาให้ชื่นชมกันปีละครั้งอีกด้วย

นับเป็นครั้งแรกที่อาจารย์สุเมโธเริ่มหยิบยกความสนใจในการสร้างอุโบสถใหม่ขึ้นมาพูดกับผม ตอนนั้นเป็นช่วงที่ท่านยังคงครุ่นคิดจินตนาการ และลองนึกกลับไปกลับมาถึงเรื่องนี้ ท่านจึงนำเอาความคิดของท่านมาคุยให้ผมฟัง ผมมีเพื่อนสนิทซึ่งนับถือศาสนาพุทธเหมือนกัน เขาเป็นสถาปนิกชื่อ ทอม แชนค็อก ผลงานของเขาได้รับการชื่นชมอย่างมากจากผู้คนหลากหลาย ผมเสนอให้อาจารย์สุเมโธนัดพบกับทอมสัปดาห์ละครั้ง “ท่านลองพาเขาไปเดินเล่นสักสองสามครั้งดูสิครับ” ผมพูดเสนอ “ลองคุยเรื่องความคิดของท่านกับเขา แล้วดูว่าจะได้ผลเป็นอย่างไร”

ทอมมีความสามารถพิเศษในการสร้างภาพสามมิติได้ตรงกับภาพในจินตนาการของเขาได้อย่างไม่ผิดเพี้ยน ไม่ใช่แค่ภาพร่างคร่าว ๆ แต่เป็นภาพที่ถ่ายทอดรายละเอียดได้อย่างชัดเจนที่ว่าไม่ว่าใครก็เข้าใจได้ ทุกครั้งที่พวกเขาไปเดินคุยกัน ทอมจะเอาภาพวาดของสิ่งที่พวกเขาคุยกันครั้งก่อนไปด้วย ณ เวลานั้นยังไม่มี การเสนอตั้งเขาให้เป็นสถาปนิกสำหรับงานสร้างอุโบสถ อาจารย์สุเมโธและทอมทำงานแบบนั้นต่อไปอีกพักใหญ่

บรรดาพระอาวุโสพูดคุยกันถึงความเป็นไปได้ในการสร้างอุโบสถใหม่ โดยคิดว่าในการก่อสร้างอาคารที่สำคัญมากและไม่เหมือนใครแบบนี้

ควรมีการเปิดให้สถาปนิกทั่วไปได้ออกแบบแข่งขันกัน ซึ่งปกติแล้ว อาจเป็นความคิดที่ดี แต่สำหรับกรณีนี้ มันคือการทำเราสนองตอบ เจตนาส่วนบุคคลของอาจารย์สุเมโธเป็นหลัก ที่ผ่านมาการพัฒนา ทุกอย่างของคณะสงฆ์สายวัดป่าในประเทศอังกฤษเกิดขึ้นได้ ด้วย เป็นผลมาจากจุดมุ่งหมายที่สุดโต่งและไม่เหมือนใครของท่านทั้งสิ้น และตอนนี้ความคิดเรื่องการสร้างอุโบสถก็เป็นอีกเรื่องที่กำลังจะเกิดขึ้น สำหรับผมแล้วมันคงเป็นไปได้ยากที่ท่านจะอยากปล่อยภาพในจินตนาการ รวมถึงการออกแบบอุโบสถในแต่ละขั้นตอนให้เป็นหน้าที่ ของผู้อื่น

ทอมไม่เคยได้รับมอบหมายงานที่ริเริ่มจากความคิดที่เกิดขึ้นแบบ ปัจจุบันทันด่วนและกระตุ้นแรงบันดาลใจอย่างความคิดของอาจารย์ สุเมโธมาก่อน เขาจำเป็นต้องหาทางออกในการตอบรับโจทย์ ความต้องการทั้งหมดไว้ด้วยกัน ทางออกที่ต้องง่ายและตรงไปตรงมา โดยให้เขตพัทธสีมาเป็นจุดศูนย์กลาง มีพื้นที่ที่สามารถรองรับคน หลายร้อยคน ไม่มีการตกแต่งประดับประดาอะไรที่ไม่จำเป็น และที่มีราคาสูง ความคิดทุกอย่างค่อย ๆ ผุดขึ้น สัปดาห์แล้วสัปดาห์เล่า จากการนัดพบกันครั้งแล้วครั้งเล่า ภาพร่างที่เขียนขึ้นภาพแล้วภาพเล่า

ผมแน่ใจว่าพระอาวุโสทั้งหลายต่างคิดว่าผมตัดสินใจเลือกสถาปนิก สำหรับการสร้างอุโบสถโดยไม่ปรึกษาพวกท่านก่อน แต่ถ้าอาจารย์ สุเมโธต้องการที่จะใช้วิธีอื่นในการแต่งตั้งทอมให้มาสร้างอุโบสถ ท่านก็คงทำแบบนั้นไปแล้ว

สุดสัปดาห์หนึ่ง ผมไปพักอยู่กับทอมที่บ้านของเขาใกล้กับหมู่บ้าน เวสต์ตันอันเดอร์วีวูดใกล้กับเบดฟอร์ด เราอยู่กันแค่สองคนในบ้านหลัง ใหญ่มาก ผมตื่นประมาณตีห้า แล้วกำลังเริ่มเดินเตร็ดเตร่ไปรอบ ๆ

อย่างไร้จุดหมายและไม่รู้ว่าทำอะไรดีตอนที่ได้ยินเสียงทอม เขาอยู่ในสตูดิโอทำงานของเขา เขามองเห็นผมที่ประตูแล้วพูดขึ้นมาอย่างตื่นเต็นว่า “โอ๊ะ ดีเลย! เข้ามาข้างในสิ มา”

ในเรื่องชุดหนังปี พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๗ บริษัท อภิปันเตอร์ จำกัด สนับสนุน
 ทำกรรมผลิต: เครื่องโคมสร้างไม้โอ๊คในวัดท่าไทรบุรี จากนั้นจึงใช้รถบรรทุกจำเลยไป
 ฝากที่วัดอมราวดีในถิ่นเมฆาพห พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้รถบรรทุกจำเลยไป
 ฝากกรรมประกอบไม้โอ๊คขึ้น ไม้โคมสร้างที่ขมขม

บนโต๊ะตรงหน้าเขามีโมเดลเล็กๆ ทำจากก้านไม้บัลซาบาง ๆ เป็นรูปแบบโครงสร้างที่เราน่าจะเห็นได้จากแบบจำลองเครื่องบิน เว้นเสียแต่ว่าแบบจำลองชิ้นนี้มีรูปทรงคล้ายกับพีระมิด

“ลองเอามือวางไปบนยอดแล้วกดลงสิ” เขาพูด ผมยื่นมือไปกดลงบนโครงสร้างที่ไม่มั่นคงนั้นอย่างค่อนข้างระวัง “ไม่ใช่ไม่ใช่” เขาคะยั่นคะยอ “กดลงไปแรง ๆ เลย” ผมทำตาม ซึ่งโครงสร้างไม้นั้นก็ไม่ได้พังลงมาตามแรงกดแต่อย่างใด มันยังคงแข็งแรงอยู่อย่างนั้น ทอมตีใจมากจนแทบจะควบคุมตัวเองไม่อยู่ “มันคือโครงสร้างของอุโบสถ” เขาพูด “นี่แหละ!”

ภาชนะบรรจุ: อิมฐฐานพระพุทธรูปสลัก (ถอดตามวิธีสองส่วนทำ) ช่างฉิ่งคาบเทนั่ง
เก็บมาที่องค์พระ: สี่ปีในองค์พระ: ผนังพระ: ๓๗ ไร่ ร่องทองในอุโบสถ

การก่อสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเชื่อมต่อกับทางของวัดเพียงหลักหนึ่งในสาม
ซึ่งก็เพียงพอแล้ว: เชื่อมสองหัวของอุโบสถไว้ด้วยเสาไม้ได้

เขาตั้งใจออกแบบให้คล้ายกับโครงสร้างของโรงเรียนยุคกลางที่ทำจาก
ไม้โอ๊คเขียว ซึ่งต้องอาศัยฝีมือของช่างที่ทอมรูจักโดยตรง ตั้งแต่นั้นมา
ผมก็ปล่อยให้ทอมกับอาจารย์สุเมธทำงานด้วยกันต่อ หลายสัปดาห์
เรื่อยมาจนกลายเป็นหลายเดือนที่เขากับอาจารย์สุเมธลงมือปรับแก้
และพัฒนาแบบแปลนของอุโบสถกันอย่างเงียบ ๆ มีการเพิ่มแบบของ
ทางเดินมุงหลังคาที่เชื่อมต่อกับศาลาทางด้านต่าง ๆ แบบของหลังคา
อุโบสถผ่านการปรับแก้ในส่วนรายละเอียดที่ซับซ้อนหลายต่อหลายครั้ง
ส่วนหนึ่งของแผนงานทั้งหมดส่งผลให้มีการรื้อถอนหมู่อาคารที่เป็น
ที่ตั้งกุฏิของอาจารย์สุเมธ แล้วกำหนดเขตพัทธสีมาขึ้นมาแทนที่

จากนั้นจึงสร้างอุโบสถขึ้นในเขตพัทธสีมาชั้น

จู่ ๆ (ผมก็จำไม่ได้ว่าเมื่อไร) ทุกคนก็เริ่มเรียกอาจารย์สุเมธว่า หลวงพ่อ ที่ทำงานของท่านในตอนนั้นเป็นตู้ฟ่งขนาดใหญ่แบบโบราณ ทำด้วยไม้ที่ได้รับการปรับปรุงใหม่จนดูโอ่โถง

ขณะเดียวกันก็มีการเพิ่มเติมรายละเอียดแบบแปลนอุโบสถที่ซับซ้อนให้รวมไปถึงแบบของตัวอาคารกุฏิเจ้าอาวาสข้างสระว่ายน้ำเดิม ขนาบด้วยสนามกีฬาเดิมของโรงเรียน

ตู้ห้องคาราอานของคณะนิเทศศาสตร์เคลื่อนที่ ทุ่งเทพารักษ์สดอยู่ด้านท้าย ถูกนำ
มาใช้เป็นที่พักของแอดองพ่อสุเมธี

เมื่อได้แบบร่างสรุปสุดท้ายสำหรับพื้นที่ทั้งหมดแล้ว ทอมก็ทำโมเดล
ของส่วนประกอบทั้งหมดนั้นขึ้นมาในขนาดที่สามารถขนไปไหน
มาไหนได้ หลวงพ่อกำลังจะพกโมเดลที่ว่าไปประเทศไทยเพื่ออธิบาย
ให้ผู้สนับสนุนมากมายที่นั่นเห็นว่าท่านมีเจตนาที่จะสร้างอะไรขึ้นมา
ผู้คนกระตือรือร้นให้ความสนใจกันมาก ไม่ช้าหลวงพ่อก็รู้สึกมั่นใจ
มากพอที่ท่านได้รับการสนับสนุนที่จำเป็นเพียงพอต่อการเริ่มโครงการ
ก่อสร้างได้แล้ว ในที่สุดท่าน (ไม่ใช่ผม) ก็มอบหมายให้ ทอม แชนค็อก
เป็นสถาปนิกผู้รับผิดชอบงานนี้อย่างเป็นทางการ

โมเดลของโบสถ์ สหรั้งไถยทอม แอ่นต้อกทอปี พ.ศ. ๒๕๓๖ (จะเห็นส่วนที่ก่อปูน
ด้านหลังคือโบสถ์ไปทง สี่๒๕พื้นที่ของเจ้าอาวาสที่ไม่เคยได้ก่อสร้างจริง)

ขณะที่เรื่องทั้งหมดนี้กำลังดำเนินไป ในเวลาเดียวกันก็มีการสร้าง
ศูนย์ฝึกกรรมฐานขึ้น อาคารที่พักอีกหลายหลังก็ได้รับการติดตั้งหลังคา
กันฝนใหม่ มีการทยอยจัดหาเครื่องจักรส่งเข้ามาที่โรงงานช่างขนาด
ใหญ่มากขึ้นเรื่อย ๆ อาคารที่มีห้องหูกห้อง ซึ่งอยู่ใกล้กับประตูรั้วมาก
ที่สุดได้รับการตกแต่งใหม่พร้อมด้วยเฟอร์นิเจอร์ เพื่อให้ฆราวาส
และครอบครัวได้มาพักอย่างสบาย พร้อมตั้งชื่ออาคารนี้ว่า บ้านโพธิ์
มีการเปลี่ยนบานหน้าต่างใหม่ทั้งหมดประมาณ ๖๐๐ บาน บุฉนวน
ผนังของอาคารที่พักทุกหลัง สร้างห้องสุขาและห้องซักล้างเพิ่มเติม
ห้องสมุดคริสต์มาส ฮัมฟรีย์ เริ่มมีชีวิตขึ้นจากการได้รับมอบหนังสือ
๑๐,๐๐๐ เล่มจากสุภาพสตรีผู้หนึ่งที่อาศัยอยู่บนเกาะคูราเซาในแถบ
ทะเลแคริบเบียน ยังไม่นับรวมรถยนต์และรถยนต์อเนกประสงค์
อีกอย่างละหนึ่งคัน กับเฟอร์นิเจอร์อีกนับไม่ถ้วนและข้าวของเครื่องใช้
ทุกประเภทที่มีผู้นำมาถวายให้กับวัด

ในห้องมีเตียงระหว่งมี พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๗
 ทรงซ่อมแซมบูรณะอาคารทั้งหมด ๑๘ แห่ง
 รั้วของผนังภายนอกอาคารออก และต่อเติมโครงสร้างผนัง

จักร์เปิด "ห้องสมุดตอระกำมาศ ฮัมพรี" ราวปี พ.ศ. ๒๕๓๐

การพัฒนาวิศวกรรมฯ ในทุกทิศทาง

ตั้งแต่ช่วงแรกๆ ที่เราได้เป็นเจ้าของโรงเรียนเซนต์มาร์กาเร็ต ความสัมพันธ์ของเรากับสภาเขตดาคอร์มก็ค่อนข้างละเอียดอ่อน ต้องระมัดระวังในการเลือกคำที่จะสื่อสารกัน

เรื่องแรกคือการยื่นคำร้องขอเปลี่ยนการใช้ประโยชน์จากสถานที่ เราไม่มีความประสงค์ที่จะไปกระตุ้นความรู้สึกกังวลแม้เพียงน้อยที่สุดเกี่ยวกับประเด็น “การรุกรานของศาสนาต่างถิ่น” และความรู้สึกอันบอบบางของเหล่าสมาชิกสภาเขตของดาคอร์ม เพื่อเป็นการรักษาเจตนารมณ์ของเราในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้ได้ใกล้เคียงกับความเป็นโรงเรียนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผมจึงเลือกที่จะอธิบายถึงอภิมรดกว่าเป็น “วิทยาลัยสงฆ์” ซึ่งก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ ผมกรอกแบบคำร้องพร้อมให้รายละเอียดกิจกรรมที่ตั้งเป้าไว้ แล้วจากนั้น (นี่กลายเป็นการตัดสินใจครั้งสำคัญ) ผมยังเขียนจดหมายบรรยายถึงอาคารที่เราขอมต้องการสร้างขึ้นเมื่อดำเนินการมาถึงจุดหนึ่ง ผมระบุถึงวัตถุประสงค์ ขนาด ความสูง และตำแหน่งที่ตั้งในพื้นที่ของอาคารนั้น ผมเรียกมันว่า “อาคารหอประชุมสงฆ์” ไม่ใช่ “อุโบสถ” และที่สำคัญที่สุดคือผมระบุชัดเจนว่าขอให้ถือจดหมายฉบับนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากที่ดิน

คำร้องได้รับอนุมัติ

กิจการของคณะสงฆ์ค่อยๆ ซบซูนขึ้นเรื่อยๆ มีมันสมองใหม่ๆ ก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานมากขึ้น ท่านซุติโนโร่วมเป็นหนึ่งในทีมสำนักงาน ท่านอิตตเปโมได้รับแต่งตั้งเป็นเลขานุการมูลนิธิ ฯ (ซึ่งอดีตเคยเป็นงานหนึ่งของผมมาก่อน) รับผิดชอบรวบรวมระเบียบวาระ

การประชุม เก็บรายงานการประชุม ส่งมอบบัญชีประจำปีแก่คณะกรรมการองค์กรการกุศล ตลอดจนบริหารงานในหน้าที่อื่น ๆ การจดทะเบียนบริษัทจำกัดในประเภท “องค์กรการกุศล” เป็นสิ่งที่ดีที่สุดและอาจเป็นหนทางเดียวที่คณะสงฆ์จะสามารถดำเนินกิจการทางกฎหมายและทางการเงินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายของประเทศอังกฤษ แต่กฎหมายฉบับนั้นไม่ได้เขียนขึ้นโดยมีการพิจารณาถึงหนทางปฏิบัติที่ไม่เหมือนใครที่พระพุทธเจ้าได้ทรงวางเป็นแนวทางไว้ให้แก่คณะสงฆ์ โดยปกติแล้วองค์กรการกุศล หมายถึง องค์กรที่ทำการระดมทุน องค์กรการกุศลสามารถรับของบริจาคเป็นเงิน ทรัพย์สินที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง แล้วทำการจัดสรรของรับบริจาคเหล่านั้นไปยังผู้ที่จะได้ใช้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ แต่มูลนิธิการสงฆ์แห่งประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางนี้ได้เหมาะสม เพราะของบริจาคเหล่านั้นเป็นของที่มอบให้แก่คณะสงฆ์โดยตรงทั้งหมดทั้งสิ้น และต้องตกเป็นทรัพย์สินของคณะสงฆ์ตามความเป็นจริง (แต่ไม่ใช่ในทางกฎหมาย)

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในส่วนของการเป็นผู้จัดการทรัพย์สินนี้ได้เคยนำไปสู่ความตึงเครียดและความขัดแย้งในอดีต ในบริบทนี้บทบาทที่แท้จริงของผู้จัดการทรัพย์สินซึ่งเป็นฆราวาส คือเป็นผู้รับใช้หรือผู้ดูแลทรัพย์สิน ทำยที่สุดแล้วมูลนิธิการสงฆ์แห่งประเทศไทยดำเนินงานในสถานะเช่นนี้ ในหนังสือที่อาจารย์อมโรเขียนขึ้นไม่นานมานี้ ชื่อว่า *Roots and Currents* ได้อธิบายชัดเจนถึงแนวทางอันซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างคณะสงฆ์กับผู้จัดการทรัพย์สินการกุศลซึ่งเป็นฆราวาสที่ได้พัฒนาขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

ต่อมาไม่นานนัก ท่านชุตินธโรและท่านอัทธเบโหมก็พบว่าตนเองอยู่ในจุดกึ่งกลางของการโต้แย้งที่รุนแรงมาก เพราะเมื่อหลวงพ่อบุญญาตให้ ทอม แฮนค็อก เดินหน้าสร้างอุโบสถใหม่ ทอมได้ยื่นคำขออนุญาต

ก่อสร้างอาคารต่อสภาเขตดาเคอร์ม ซึ่งก็ได้รับการปฏิเสธทันที

ก่อนยื่นอุทธรณ์ ฝ่ายขออนุญาตจะต้องพิจารณาติดต่อสำนักผังเมือง ท้องถิ่นอีกครั้งเพื่อสอบถามว่าจะสามารถแก้ไขคำร้องที่ยื่นไปแล้วให้ เป็นที่ยอมรับได้มากขึ้นและให้มีโอกาสมากขึ้นที่จะได้รับอนุญาต หรือไม่ จากนั้นทอมจึงยื่นแบบที่แก้ไขแล้ว แต่นั่นก็ถูกปฏิเสธอีกเช่นกัน

ทอมซึ่งเคยพบเจออุปสรรคแบบนี้มาหลายกรณีในชีวิตการทำงานของเขา จึงได้ทำเรื่องยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม โดยมี ทนายความ คือ คริสโตเฟอร์ ลีอกฮาร์ท-มัมเมอร์รี่ สภาพบุรุษผู้ปรากฏ ว่าเป็นพรอันยิ่งใหญ่โดยแท้ ใคร ๆ พูดยังเขาว่า “สไตล์การทำงานของเขา นั้นนุ่มนวลกว่าผ้าไหมเสียอีก แล้วผลลัพธ์ที่ได้ยังมีประสิทธิภาพ ยิ่งกว่า แต่ที่สำคัญที่สุด คือเขาว่าความได้แก่นยาราวกับยิงเลเซอร์ คริสโตเฟอร์มั่นใจว่า เขาจะสามารถระบุประเด็นสำคัญหนึ่งหรือสองข้อ ที่คิดว่าจะทำให้ชนะคดีได้และจะมุ่งไปที่ประเด็นนั้นโดยไม่ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นอื่น ๆ เลย ซึ่งเป็นการแสดงถึงความมั่นใจและความสามารถที่คู่แข่งของเขาน้อยคนนักจะมี”

ด้วยความว่องไว ท่านรัฐมนตรีได้แต่งตั้งผู้ตรวจสอบผังเมืองและกำหนด วันพิจารณาคดีในอีกไม่กี่สัปดาห์ต่อมา การพิจารณาคดีเกิดขึ้นใน สำนักงานของสภาเขตดาเคอร์ม ดูเหมือนว่าสมาชิกสภาเขตของ ดาเคอร์มได้จํานนต่อความคิดอคติเช่นเดียวกับ (ถึงแม้จะไม่รุนแรงเท่า) บรรดาสมาชิกสภาที่ซิสเซสเตอร์เมื่อครั้งมีการโต้แย้งกันเรื่องการ ปรับเปลี่ยนบ้านซิทธิเอิร์สท์ให้เป็นวัด ท่านซุติเนอร์และท่านออตโตเบโม ถูกเรียกตัวมาเพื่อค้นแฟ้มงานของพวกท่าน หาข้อมูลทุกอย่างเท่าที่ หาได้ แม้จะเป็นเพียงรายละเอียดย่อยๆที่จะสามารถนำมาเป็น หลักฐานสนับสนุนนายลีอกฮาร์ท-มัมเมอร์รี่ได้ พวกท่านทำงานนี้ด้วยความรอบคอบอย่างเหลือเชื่อ

หลวงพ่อกุศล ทอมน ท่านชุตินธโรและท่านอรรถเบญจมาภรณ์ รวมถึงผมเข้าร่วมฟัง การพิจารณาทุกวัน โต้เถียงกันได้เป็นรูปเกือกม้ามีปลายเปิดด้านหนึ่ง และตั้งหันหน้าเข้าหาผู้ตรวจสอบฝั่งเมืองที่นิ่งแยกอยู่แต่เพียงผู้เดียว ทางฝั่งซ้ายคือสุภาพสตรีสาว ซึ่งเป็นทนายความของสภาฯ ทางฝั่งขวา ที่อยู่ตรงข้ามกันคือทนายของเรา ผมค่อนข้างสนใจสุภาพสตรีสาว ผู้นั้น เพราะเธอรู้ดีว่ากำลังเผชิญอยู่กับคู่ต่อสู้ระดับพระกาฬขนาดไหน สมาชิกสภาฯบางคนดูกระวนกระวายอย่างเห็นได้ชัด จดจ้องอยู่แต่กับ ชัยชนะ แต่กระบวนการพิจารณาคดีเป็นไปอย่างเรียบง่าย และค่อนข้าง จะสบายๆ ช่วงพักทานอาหารกลางวันของวันแรก ผมนั่งอยู่ตรงข้าม กับนายล็อกฮาร์ท-มัมเมอริย์ที่โต๊ะในโรงอาหารของพนักงาน เขา ไม่สนใจทานอาหารเลย ได้แต่นั่งทบทวนตั้งเอกสารที่พระสงฆ์ผู้เป็น ที่เคารพยำเกรงของพวกเราจัดหามาให้ เขาคัดเอาเอกสารจำนวนหนึ่ง แยกวางไว้ด้านข้าง แล้วหยุดพักทานน้ำชากับแซนด์วิช ผมถามเขาว่า อะไรที่ทำให้เขาเลือกใช้แง่มุมนี้ของกฎหมายมากกว่าด้านอื่น “รายละเอียดคนนะ” เขาตอบ “หลุมพรางมันอยู่ในรายละเอียด”

เขาหันกลับไปทบทวนเอกสาร นั่งอ่านทุกอย่างอย่างละเอียด จากนั้นเขาก็ หยิบเอกสารฉบับหนึ่งขึ้นมาแล้วถามว่า “คุณเป็นคนเขียนเอกสาร นี้หรือเปล่า” มันคือจดหมายที่ผมแนบท้ายคำร้องขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินฉบับแรก ซึ่งผมได้บรรยายรายละเอียดของอาคาร ขนาดใหญ่ที่เราตั้งใจจะสร้างให้เป็นศูนย์กลางของวัด เขาดูดีใจที่ได้ เจอมัน ผมก็ดีใจเช่นกันเพราะผมสืบทอดไปเสียสนิท

นอกจากนี้ ในเอกสารตั้งเดียวกันนั้น ท่านอรรถเบญจมาภรณ์ยังบังเอิญค้นเจอ จดหมายจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท้องถิ่น พร้อมข้อความถึง สภาตำบลแกดเกสเดน จดหมายฉบับนี้บรรยายชัดเจนถึงเจตนาของ สมาชิกสภาฯ ผู้นั้นที่จะช่วยหาวิธีขัดขวางการขออนุมัติแบบแปลน

และการหยิบยกเรื่อง “การจรรยา” ขึ้นมา ดูจะเข้าท่าที่สุด นี่เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นชัดเจนมาก

เมื่อเขากลับไปต่อสู้อีกในศาล ผมรู้สึกประทับใจที่เขายังคงรักษาทำที่หนึ่งเฉย และถ่อมตัวไว้ไม่เปลี่ยนแปลงในระหว่างที่เขาเสนอหลักฐานพิจารณาขึ้นใหม่ ซึ่งสำหรับฝ่ายตรงข้ามของเราแล้วหลักฐานชิ้นนี้มีความสำคัญและก่อให้เกิดความยุ่งยากมาก จดหมายฉบับนั้นถูกส่งผ่านไปให้ผู้ตรวจสอบผังเมืองได้อ่าน

สิ่งที่เกิดตามมาหลังจากนั้น คือการต่อสู้กันในเรื่องความหมายของคำว่าอะไรคือความแตกต่างระหว่าง “อาคารหอประชุมสงฆ์” กับ “อุโบสถ” คำทั้งสองมีความหมายเดียวกันหรือเจตนาให้แตกต่าง อีกครั้งที่ทนายของเราไม่ได้ขัดแย้งยึดเยื้อในประเด็นนั้น แต่กลับกล่าวถึงมันแบบผ่านๆ เพื่อไปต่อสู้กับคำคัดค้านในประเด็นต่อไปที่สภฯ เสนอมา แล้วเรื่องมันก็ดำเนินไปเช่นนั้น วันแล้ววันเล่า ซึ่งระหว่างนั้นผมก็ได้หาความบันเทิงให้กับตัวเองด้วยการใช้ปากกาวาดภาพทุกคน เรื่องทั้งหมดจบลงในวันสามวัน เมื่อถึงเวลา ผู้ตรวจสอบผังเมืองจึงได้รายงานผลการไต่สวนของเขาต่อรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม ซึ่งคำวินิจฉัยของเขาถือเป็นอันสิ้นสุด ไม่กี่สัปดาห์ต่อมา ทอมได้รับแจ้งว่าคำอุทธรณ์ของเขาเป็นผลและเขาสามารถทำงานต่อไปได้ไม่ว่าจะด้วยแบบแปลนไหนในสองแบบที่เขายื่นเสนอมา ความรู้สึกต่อต้านที่หลงเหลืออยู่ในส่วนของสภาอาคารล้มละลายหายไป แล้วการก่อสร้างก็เริ่มต้นขึ้น

พอถึงตอนนั้น ผมก็เกษียณจากการเป็นประธานแล้ว และไม่รับบทบาทบริหารใดๆ อีก แต่ผมยังคงแวะเวียนไปบ่อยๆ ส่วนใหญ่เพื่อไปตีหมาแพ่และคุยกับหลวงพ่อก และเพื่อให้ได้รู้ได้เห็นงานในวัดบางส่วน ผมรู้สึกว่าได้เวลาที่จะไปแล้วเพราะมันเริ่มเหมือนกับการบริหารบริษัท

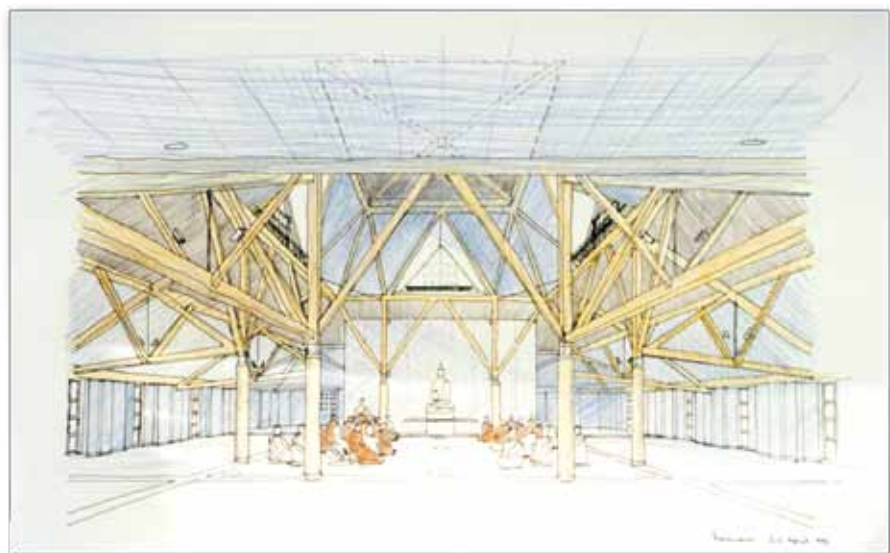
ขนาดใหญ่ การประชุมกรรมการบริหารกลับกลายมาเหมือนกับการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิฯ ที่ผมหวาดผวาล้ำไปอีกครั้ง การประชุมพวกนั้นไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับงานของอมราวดีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงงานของซีทีเอิร์สท์ด้วย ผมแค่มองเรื่องพวกนี้ ในชีวิตการทำงานของผมส่วนใหญ่ผมมักจะทำงานคนเดียว ทำงานอิสระ ใช้ทักษะหลากหลายได้ตามใจชอบ เปลี่ยนจากนักออกแบบกราฟฟิกไปเป็นผู้กำกับศิลป์ โปรดิวเซอร์โฆษณา จากนั้นก็เป็นคนเขียนสตอรี่บอร์ด และท้ายที่สุดก็ไปเป็นนักวาดภาพประกอบ ซึ่งก็ทำให้สามารถหาเลี้ยงตัวเองได้อย่างดีทีเดียว

ผมยังคงพบปะสังสรรค์กับทอม และประทับใจมากเมื่อได้ไปทานอาหารเย็นที่สโมสรอันโอ้อ่าของเขาที่ชื่อว่า รีฟอร์มคลับ ในพอลมอล หนึ่งในอาคารยุควิคตอเรียนที่งดงามที่สุดในประเทศ ซึ่งเป็นผลงานชิ้นเอกที่ใหญ่โตมหึมาของเซอร์ชาร์ลส์ แบร์รี ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงสภาพเดิมไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ก่อสร้างเสร็จในปี พ.ศ. ๒๓๘๔ ที่นี่เป็นสถานที่ที่บุคคลสำคัญทางการเมือง นักเศรษฐศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ และนักทฤษฎีการเมืองมักเป็นประจำ แต่ก็เชื่อว่าผมจะสนใจเรื่องทั้งหมดนั้น ผมแค่ชอบมันเพราะมันสวยหรือดูมีรสนิยม ทอมสนุกกับการสร้างอุโบสถใหม่มาจริงๆ เขาบอกผมว่าเท่าที่เขาารู้สึก นี่คือจุดสูงสุดในอาชีพการงานของเขาเลย ผมดีใจกับเขามากๆ เห็นได้ชัดว่าการที่เขาเลือกโครงสร้างไม้โอ๊คเขียวโดยใช้ช่างที่มีทักษะฝีมือแบบเดียวกับช่างก่อสร้างโรงงานขนาดใหญ่ในยุคโบราณได้สร้างความตื่นเต้นให้กับบรรดาวิศวกรที่ทำงานร่วมกับเขา ซึ่งก็คือ โอ๊ป อหรับ (Ove Arup) บริษัทนานาชาติด้านงานวิศวกรรม ออกแบบ และบริการให้คำปรึกษาสำหรับระบบอาคาร วิศวกรในบริษัทนั้นไม่เคยเห็นวิธีประกอบโครงสร้างในลักษณะนั้นมาก่อนสิ่งที่ทอม แชนคือกทำได้สำเร็จ คือเขาสามารถแปลงสภาพพื้นที่

ทั้งหมดของอมราวดีได้ เขาได้มอบศูนย์กลางที่ยิ่งใหญ่ให้แก่วัด ซึ่งเกิดขึ้นได้ด้วยแรงสนับสนุนที่สำคัญในการทำงานทั้งหมด ทุกสิ่งเชื่อมโยงกัน อุโบสถกับศาลา อุโบสถกับกุฏิของอาจารย์ การที่อุโบสถอยู่ตรงนั้นเป็นตัวตัดสินใจว่าสิ่งอื่นที่เหลือควรจะตั้งอยู่ตรงไหน เมื่อทุกอย่างเข้าที่แล้ว เป้าหมายของอาจารย์สุเมโธก็เป็นอันสำเร็จ

โดยส่วนตัวผมแล้ว ผมพอใจมาก

ความตั้งใจแรกเริ่มของท่านกปิลวัฑโฒเป็นจริงได้แล้วในที่สุด และหลวงพ่สุเมโธก็ได้มีสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการเริ่มต้นจัดตั้งคณะสงฆ์ในซีกโลกตะวันตกได้อย่างเต็มที่แล้ว งานของอาจารย์สุเมโธที่ประเทศอังกฤษภายในช่วงเวลาแค่ราวสามสิบปี ได้พิสูจน์แล้วว่ามือน้ำหนัก มีอำนาจชักจูง เป็นที่ยอมรับแพร่หลาย และมีประสิทธิภาพอย่างวิเศษ เห็นได้จากการเพิ่มจำนวนขึ้นต่อเนื่องทั่วโลกของวัดตามแนวทางของพระปา ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากวิถีอันหาที่เปรียบมิได้ของพระอาจารย์ชา ครูผู้ยิ่งใหญ่ของท่าน

ภาพวาดสีน้ำจากภาพเขียนตามผนังถ้ำก่อนสร้างภายในอุโบสถ จากวัดสัตรมณี กทม
แฉ่งที่๑๓

ภายในอุโบสถ ๓๐ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

เจดีย์องค์แรกในวัดอโศกมรณังค์ สร้างโดยท่านเจ้าหน่อกษัตริย์ พระองค์หนึ่ง (ท่านเจ้าหน่อกษัตริย์) พระองค์เจ้ากัณฑ์
พิธีเปิดที่ศาลาวิมานเสด็จพระพุทธบาท พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยเจดีย์องค์นี้ตั้งอยู่ ณ วัดอโศกมรณังค์
ที่วัดอโศกมรณังค์ ๑๐ ปี

เจดีย์องค์ที่สี่ ซึ่งอาคารพิธีกรรมไม่ห่างกันมากตั้งอยู่จากประเทศอินโดนีเซีย
ทางปี พ.ศ. ๒๕๕๐

คณะกรรมการสงวนโบราณวัตถุและศิลปกรรม ๑๕/๓/๖๖

ทรงก่อสร้างโดยบาทหลวงคริสตจักรโรมันคาทอลิกใน พ.ศ. ๒๕๒๑

ດ້ອນກວ່າ ກວມີ ພ. ພ. ໒໕໒໑

ລັດພະກວດີ້ ກວ່າປີ ພ.ສ. ໒໕໖໐

บทสังคาย

ตั้งแต่ก่อตั้งจิตตวิเวกในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ และอมราวดีในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ อาจารย์สุเมโธได้จัดตั้งวัดในสหราชอาณาจักรอีกสองแห่ง บัดนี้ได้มีการก่อตั้งวัดและศูนย์พระพุทธรศาสนาที่ลึบทอดแนวทางโดยตรงจากคณะสงฆ์สายวัดป่า ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยพระอาจารย์ชา ไปแล้วทั่วโลก ตัวอย่างเช่น :

- วัดอรุณรัตนคีรี (ฮาร์เนม สหราชอาณาจักร)
- วัดป่าฮาร์ทริด (เดวอน สหราชอาณาจักร)
- มิลน์เทียม (ที่ปัสสิกวิเวกของแมซี ใกล้เมืองเพิร์ธ สก็อตแลนด์)
- วัดสันตจิตตาราม (อิตาลี)
- วัดป่าสุเมธาราม (โปรตุเกส)
- สำนักสงฆ์โลกุตตรวิหาร (นอร์เวย์)
- สำนักสงฆ์มุตโตทัย (เยอรมนี)
- วัดธรรมปาละ (สวีตเซอร์แลนด์)
- วัดป่าพุทธโพธิวงา (ออสเตรเลีย)
- วัดโพธิญาณาราม (สโตกส์แวลลีย์ นิวซีแลนด์)
- สำนักสงฆ์วิมุตติ (เซาท์ไอส์แลนด์ นิวซีแลนด์)
- วัดติสรณะ (ออนตารีโอ แคนาดา)
- สำนักสงฆ์แอร์โรวีวีเวอร์ (นอร์ทเทิร์นออนตารีโอ แคนาดา)
- สำนักสงฆ์เบิร์กเคน (บริติชโคลัมเบีย แคนาดา)
- วัดอภัยคีรี (แคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา)
- สำนักสงฆ์แปซิฟิก เออมีเทจ (รัฐวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา)
- สำนักสงฆ์เท็มเปิ้ล (รัฐนิวแฮมเชียร์ สหรัฐอเมริกา)

ในประเทศไทย:

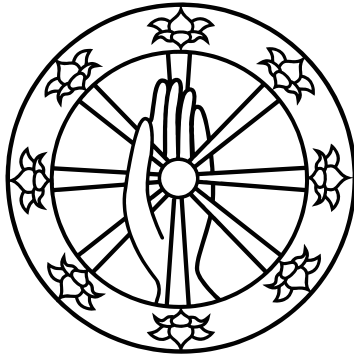
- วัดหนองป่าพง
- วัดป่านานาชาติ

เกี่ยวกับผู้เขียน

จอร์จ ชาร์ป ปัจจุบันอายุ ๘๕ ปี เคยเป็นประธานมูลนิธิกิจการสงฆ์ แห่งประเทศอังกฤษ ในเดือนพฤษภาคมปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เขาได้ริเริ่ม นิมนต์พระอาจารย์ชาไปประเทศอังกฤษ เพื่อจัดตั้งวัดป่าแห่งแรกในประเทศไทยตะวันตก

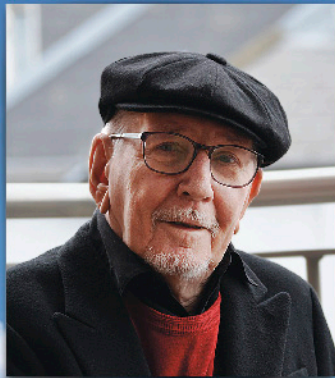
ก่อนหน้านั้นจอร์จประกอบอาชีพเป็นผู้กำกับศิลป์ รวมถึงเป็นศิลปิน จิตรกร และนักวาดภาพประกอบมือรางวัล ผลงานของเขา ได้แก่ ภาพประกอบเรื่อง Thrump-O-Moto ของเจมส์ คลาเวลล์ และ Kipling ของเอ็ม.เอ็ม. เคย์

เราขอแสดงความชื่นชมและความขอบคุณต่อ จอร์จ ชาร์ป
ผู้เป็นเพื่อนที่ซื่อสัตย์มาตลอดหลายปีที่ผ่านมา
ตั้งแต่ครั้งแรกที่ได้พบกันเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จนถึงปัจจุบัน
และเรายังอยากแสดงความขอบคุณที่เขาได้เขียนบันทึกเรื่องราวนี้
ซึ่งเป็นเรื่องที่เราเห็นด้วยว่าสำคัญอย่างยิ่ง

ถ้าจอร์จไม่ได้เขียน ก็คงไม่มีใคร *สามารถ* เขียนได้อีกแล้วจริงๆ

Ajahn Sumedho

จอร์จ ชาร์ป

